

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

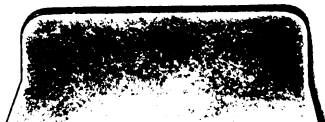

2nd Edit.

Vet. Celt. III A. 3

~~Celtic III F. 28~~

CLARSACH NAM BEANN,

NO,

DAIN AGUS ORAIN,

Ann an Caelig,

LE EOBHAN MAC-COLLA.

“ Air Fionn gu ’n togainn fonn, ’us
Air Diarmad donn bu toigh leam seinn,
Ach fonn cha seinn mo chla’rsach
Ach da’in air gràdh nan Cailleagan!”

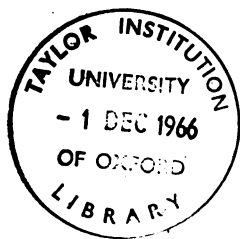
SEAMAS MUNRO.

AIR A CHUR A MACH ’AN
DUN-EIDINN,
LE MAC-LACHUINN ’SAN STIUBHARTACH,
SRAID NA DROCHAIDE DEASA.

MDCCCXXIX.

William Mackay

AN CLÀR-AINMEACHAIDH.

	<i>Taobh duilleig</i>
LOCH-DU'ICH, - - - - -	1
Do 'n Uiseig, r'a 'h-'Oran Feasgair, - - -	5
O till, a Leannain! - - - - -	8
Rannan air Bàs Banacharaid a bha anabarrach gaolach, -	
'sa chaochail 'na Leanabachd, - - - - -	11
Beannachd Dheireannach an t-sean Eilthirich Ghàelich, -	13
Rannan air Buachaille 'bh 'ann am Baile àraidh, air dha gun bhith sona chuid "sona no saothreach," -	18
Oran, air do Leannan an 'Ughdair a bhi gu tinn, -	20
Té bhanail nan gruaidh ròsach, - - - - -	22
Do Loch-aice, - - - - -	24
Gleannan nam fiùr - - - - -	28
Ròsan an Leth-bhaile - - - - -	30
Mo Leannan beag - - - - -	34
Rannan air Tàillear a's Greusaich a bh' ann an Iochdar Chò- mhail, a thog orra dh' iasgach an Sgadain 's iad air mar- achd tur aineolach - - - - -	36

Na h-'Oighean	- - - - -	39
Rannan Cumhaidh, air cluinntinn gu 'n do chaochail*****		
—**.	- - - - -	41
Purgataireachd,	- - - - -	45
Duanag air dà bhean ann an Ceann-tìre, a bha ro-dhèidheil		
air a' phlob-thombac, agus té dhiu féin, le fala-dhà, air		
iarruidh air an ùghdair rann a dheanadh dhoibh,	-	46
Mòrag,	- - - - -	49
An Ròs,	- - - - -	52
Oran,	- - - - -	53
Taobh Loch-fine,	- - - - -	57
Marbhrann air fear àraid,	- - - - -	60
Tuireadh nan Eilthireach,	- - - - -	63
Mairearad,	- - - - -	66
Bantraichean òga,	- - - - -	68
Duanag—" Guidheam slàn an rìbhinn òg," &c.	-	69
Do dh-Abhainn Ruaile,	- - - - -	71
An Cailin 'ghoid mo chrì,	- - - - -	75
Duanag—" Mo bheannachd ort, a Mhàiri," &c.	-	78
Gleann-daruail,	- - - - -	80
Mo Ròsan,	- - - - -	83
'Oran—" Teich a Shamhraidh," &c.	- - - - -	85
Na Caileagan,	- - - - -	88
A' Chaileag bhòidheach,	- - - - -	90
Teisteanas a' Ghile dhuibh,	- - - - -	93
O! 'Iomhaigh 'rinn mo leònadh,	- - - - -	96
<i>Màl</i> Bhòidheach,	- - - - -	98
Cumha Bean òg an t-seana Bhodaich,	-	101
Mo Ròsan geal féin,	- - - - -	104
Rannan air Tàillear àraid, a fhuair beagan de 'n t-saoghal,		
'sa rinn a dhia dheth,	- - - - -	106
<i>Màl</i> bhòidheach mhìog shuileach,	- - - - -	108

Duanag—"A ho ì, gu cinnteach 's toigh leam," &c.	110
Crònan na Mna-dìolain, - - -	112
Slìochd nam Beannta, ' - - -	114
Na Deireasaich, - - -	116
Duanag—"Mo rùn air a' chaileig," &c, -	119
Do Lon-dubh, air dhomh a chluinntinn a' seinn anns a'	
Choille 'gam chòir, 's mi coimhead uaigh——ann an	
Cill-ma-lìth, - - -	121
Gleann-aoradh, - - -	124
Oighrig òg, - - -	127
Oran—"Am brùadar so?" &c, - -	129
Rannan—"C' uime bhiodh oirn mulad," &c, -	132
Tuireadh na Cailin, - - -	134
Freagaradh do "Thuireadh na Cailine," - -	136
Duanag—"A rùn ghil! nam bithinn leat," &c, -	138
'Oran—"O Iseabal! o'n chunnaic mi," &c, -	140
'Se 'n leòn an Gaol, - - -	143
An Té nach bìadh Tì, - - -	145
Taobh Loch-aice, - - -	147
Cumha Dhònuill, - - -	150
Anna Aobhach, - - -	153
Sìne rùnach, - - -	155
'Oran—"A bhàrda nan tom!" &c, - -	157
Oighrig dhonn, - - -	159
Rannan air fear a bha comharraichte air son ceilge, -	161
Duanag—"Guidheam slàinte do 'n ùr-mhnaoi," &c	163
Duanag—"A nighean donn," &c, - -	165
Flùran Eilean nan Tonn, - - -	167
Goid Bhean na Bannse, - - -	169
'Oran—"An diugh ged 's fada bhuam i," &c, -	171
Beannachd an Eilthireich òig le a leannan, -	173
'Oran—"Aon fheasgar ri taobh Shìoraich, &c. -	175

Sine bhuidh mheall-shuileach, òg,	-	-	178
'Oran—"Mìle tubaist do 'n Ghaol so," &c,	-	-	180
Duanag—"Thogainn fonn air an nighinn,"	-	-	183
Am Bruadar,	-	-	185
Mo Thri Leannanan,	-	-	187
Facal no dhà ris an Uaigh,	-	-	189
Oran—"Nam bithinn 'am Bhard,"	-	-	192

MEARACHDAN.

Taobh-duilleig 19, sreath 11 o'n bhraigh—air son *na ann* leugh *n-ann*.

11, ———	11 ———	air son <i>bochd</i> leugh <i>boc</i> .
65, ———	1 ———	air son <i>ghaoil</i> leugh <i>gaoil</i> .
69, ———	10 ———	air son <i>Bheir</i> leugh <i>Thoir</i> .
70, ———	19 ———	air son <i>rio'chan</i> leugh <i>rig'h'chdan</i> .
74, ———	3 ———	air son <i>garbh</i> leugh <i>balbh</i> .
84, ———	14 ———	air son <i>or-fhuill</i> leugh <i>or-fhall</i> .
104, ———	21 ———	air son <i>f'agail</i> leugh <i>fh'agail</i> .
121, ———	3 ———	air son <i>Cill-ma-lit</i> leugh <i>Cill-ma-lith</i> .
128, ———	13 ———	air son <i>e sud</i> leugh <i>i sud</i> .
137, ———	17 ———	air son <i>buaile</i> leugh <i>bhuaille</i> .
150, ———	8 ———	air son <i>ath-ghealladh</i> leugh <i>b'ath-ghealladh</i> .
172, ———	7 ———	air son <i>traighe</i> leugh <i>tr'aigh</i> .
180, ———	10 ———	air son <i>chuidse</i> leugh <i>chuid-sa</i> .

A LEUGHADAIR.

Their aithre de so, agus tha 'n t-ughdair ag altrum d'ochais, air son cuid litreachaidh dheth, nach tig tuille de CHLARSACH NAM BEANN fada ce'arr ort. Ma thig, coirich *Seumas Munro* 'sa DH'ONaid chiatlach.

CLÀRSACH NAM BEANN.

LOCH-DU'ICH. (1.)

Fàilt' ort, a Loch-du'ich ! fàilt' ort !
Nam b' f hear-dàna réir mo dhùrachd
Mise nis, gu fonnmhor, sàr-ghrinn,
'*Fhìor* "Loch-àluinn," bheirinn cliù ort.

Amhuil a's naoidhean 'na chadal
Gu ciùin 'an uchd dubhach a mhàthar,
'S tric d' athair, an Cuan, fo bhruaillean.
A's tusa 'n ad shuain ceart làmh ris !

A' bhirlinn a' teicheadh bho 'n doinionn,
Cha n-ainmig 'n ad rathad-sa 'stiùireadh,
'S tu 'fosgladh do bhroillich mar shlànuidhear
'Thoir fasgaidh a's fàrdaich do n dùile.

A bheanntan a phògas na reultan!

Cha n-'eil sibh gun aobhar 'bhi pròiseil,
'S gu 'm faigh sibh bhi 'coimhead 'ur n-àilleachd
Gach latha 'an sgathan cho òirdheirc.

O! s àghmhor mar so 'bhi 'g 'ur faicinn

Air trath feasgair a' srachdadh nan speuraibh,
No 's a' mhadainn le'r curraichdibh òr-bhuidh,
'N uair tha 'ghrian as à ròs-leabaidh 'g éiridh !

A bhuachaille bhig air an raon ud,

Ciod air tha, le ioghnadh, do shùil-se ?
Tha feudail gu cinnteach fo 'n aigein—
Seall thusa 'm bheil agad do dhiù féin.

A' tional nan dearc air a bhruthach,

Eisd! éisd ciod is bruidhinn do 'n phàisd' ud :—
' Tha coille 'an ìochdar Loch-du'ich !
A bhràthair, 'bheil cnuthan a' fas innt' ?"

A Dhùin ud a dh' éireas o 'n charraig,(2.)

Rinn aois iomadh sgar ann ad chliathaich ;
A thannaig nan làithean a thréig sinn,
Cha n-ioghnadh 'n an déigh geda liath thu!

'S tu 'n sin ann ad aonar 'nad sheasamh,
" Mar Oisian an deaghaidh na Féinne ;"
Tìm bheag agus leanaidh tu càirdean—
'A Dhùin ! tha làmh làidir an éig ort.

Cha tearc ris a' ghealaich, (ma's fìor iad,)
'N òigh-mhara mu thimchioll do gharbh-stéidh;
A h-òr-leadan féin aic' 'ga chìreadh,
'S i 'seinn—'ne da rirèadh do mharbh-rann !

O cha n-e;—'s deimhinn leam gur ann thà i
'N sud a' cumha 'n déigh 'n ògain 'thug gaol dh'i,
Agus esan a nis air fàs fuar rith'—
Faodaidh bith, chionn an truaghan bhi faoilidh.

Seinn, O seinn ort air d' aghaidh, 'oigh-mhara !
'S' tu nach 'eil gun do pheathraichean tìre—
Tìr na muir dha, 'se 'n cridhe as blàithe,
A réir coltais, do 'n dân bhi 'ga shìor-leòn !

O Easaibh is binn-fhuaimneach siubhal
Gu far 'bheil Loch-du'ich a' brùadar,
Cha n-ioghnadh leam idir le 'r crònan
Ged robh esan 'an còmhnaigh 'san t-shuain so.

'Ann an *so* sibh, le borbhan ag aomadh,
 'N'ur leth chadal, measg raointean nam blàth tiugh;
 'Ann an *sud* sibh, mar bhoillsgeannan gréine,
 'N'ur ciad steall a borb-leum feadh nan àrd-
 chreag !

A Choir' ud 's an caidil a' chuairt-ghaath,
 Cha tearc annad ruagadh 'n daimh-chròice,
 'S Mactalla 'ga fhàgail féin bodhar
 A' freagairt nan gaodhar 'san tòireachd.

Ciod e ged tha 'chàileachd-san fallain ?
 Ciod e ged mar dhealan tha 'luathas?
 'Se siùbhlaiche 'n fhirich a ghéilleas—
 'Se foill, a laoich thréin! a thug buaidh ort.

O c' àit' 'bheil na badannan uaine
 'S an cluinnear bho'n chuaich a ciad òran ?
 'S an cinn anns a' gheamhradh na fùrain,
 Mar Dhùil ann am broilleach Eu-dòchais ?

O c' àit' 'bheil na h-òighean a's gile ?
 O c' àit' an tric fìlidh ri dân doibh ?
 O c' àit' ach mu bhruachaibh Loch-du'ich ?
 Slàn leat, 'Loch mo chridhe ! nis slàn leat.

DO 'N UISEIG,

E'A H-ORAN FEASGAIR.

'Fhilidh éibhinn
Sin, a dh'èireas
Do na spèuraibh,
Far nach léur dhomh—
'S mi ga d' éisdeachd,
'S tric mi 'g éigheadh
'N ann 'o *shéraph*
'Ghoid thu gleus an òrain sin?

O, 'eòin mo rúin,
'S na ribheid chiùin,—
Le d' rann gun smùr,
'S le d' phronntachd lùth'r,
Tha mi 'n leth-dhùil
Gur spiorad thu
Bha fada 'n dùn,
Far nach mill ùine òigealachd.

An guth o 'n chlàr
 Chuir gean air Saul
 Bàrd bheag mo ghràidh ?
 No 'n Oisein àigh
 Tha 'd riochd, gu h-àrd ?
 O! Rìgh nam Bàrd!
 Ma's e, cha nàr
 Ged tha 'n ceòl tlàth 'toirt dheòire bhuam.

A Mhic nan neul,
 Tha guth do bheil
 A' cur 'an ceill
 Gu'm bheil thu 'n gaol:—
 Gun dol do'n t-saogh'l
 Os ceann nan reul,
 Cha n-fhaighear sgeul
 Air dad cho nèamhaidh, shòlasach !

O! sud thu 'n àird—
 Mar chaidh am fàidh
 Do thìr an àigh,—
 No anam Bàird,
 'Nuair leaghas gràdh
 A chridhe blàdh,
 'S e 'seinn ä dhàin
 Do'n ribhinn mbàlt is Ceolraidh dha.

Feuch mar d' fhuair thu
Nis a suas ort!
Neòil mu'n cuairt ort,
Ceòl a's suaimhneas;—
'Bheil do smuaintean,
Air do luaidh 'n sin?
No 'm fàth duain dhuit
Rìgh nan sluagh a ghlòireachadh?

Pill, mo leug thu!
Pill mu'n téid thu
Far nach feud mi
Tuillidh d' éisdeachd,
'S mu 'm fàg trèubhan
Binn nan spèuran
Air bheag glèusaidh
An clàir fèin, a dh-fhòghlum 'uait!

O! stad dhe d' dhuan,
Tha 'n là 'san uaigh;
Tha 'ghrian 'sa' chuan;
Tha 'n druid 'na suain;
Tha 'n rionnag shuas :—
A nuas, a nuas,
A's faigh do dhuais
'An cneas do luaidh—'se GHL'OMUIN E.

O TILL, A LEANNAIN.

AIR Fonn.—“ *O bà, mo leanabh, O bà, O bà, &c.* ”

SE'ISD.

O TILL, a leannain, O till ! O till !
O till, a leannain, O till ! O till !
Dean cabhaig, a *Mhàli*,
Bho dhùthaich nan Gallach,
No théid mi le h-aimheal do'n chill, do'n chill.

An cailin a dh'imich di-luain, di-luain,
O ! 's minic bho sin i 'am smuain, 'am smuain,
Le 'mìn-bhasa geala,
'Cùl donn, 's a caol-mhala—
Cha dùth dhomh bhi fallain bho m' uan, bho m'
uan !

O till, a leannain, &c.

O thus' a gheibh sealladh de m' ghaol, de m' ghaol,
Thoir fios dh'ì gu'n robh i dhomh féin, dhomh féin,

Mar chridhe do m' bhroilleach,
 Mar iùl-chairt do'n mharaich,
 Mar ait-ghrèin an earraich do'n t-saogh'l do'n t-
 saogh'l.

O till, a leannain, &c.

O c' àite 'm bheil coimeas do m' luaidh, do m' luaidh?
 Mar ròs air uchd eala tha 'gruaidh, a gruaidh;
 Clàr-aghaidh a's ghile
 Na 'm bainne 'ga shileadh,
 No 'ghrian 's i gu laidhe 's a' chuan, 's a' chuan.

O till, a leannain, &c.

Tha 'beulan mar shuthag nan glac, nan glac;
 Mar ghogan beag meal' e, gu beachd, gu beachd;
 A cìochan geal corrach,
 B'e 'n coimeas dà thulach
 'S iad còmhdaicht g' am mullach le sneachd, le
 sneachd.

O till, a leannain, &c,

Tha sud fo 'n dà mhalaidh 'dh'fhàs caol, 'dh'fhàs
 caol,
 Na mìn-ruisg a's gile na 'n t-aol, na 'n t-aol,—
 Dà shùil nach seall corrach,
 Iad gorm mar speur earraich,
 'S iad 'n impis cur thairis le gaol, le gaol!

O till, a leannain, &c.

Nam faiceadh tu 'pearsa gun mheang, gun mheang—
Nan cluinneadh tu 'labhairt gun sgraing, gun sgraing—

Nam biodh tu le m' chruineig

'N àm togail nan luinneag,

Gu 'n lasadh do chridhe gun taing, gun taing.

O till, a leannain, &c.

Mo chridhe-sa! 's tusa bhios truagh, bhios truagh

Mar pill is' 'thog oirre gu Cluaidh, gu Cluaidh :—

Gu 'm b'fhearr na bhi maille

Ri té eil' air thalamh,

'Bhi sìnte ri m' *Mhali* 'san uaigh, 'san uaigh!

O till, a leannain, &c

RANNAN

AIR B'AS BANACHARAID A BHA ANABARRACH GAOLACH, 'S A
CHAOCHAIL 'NA LEANABACHD.

Chaochail i—mar neulta ruiteach
'Bhios 'san Ear mu bhriste' fàire;—
B' fharmaid leis a' ghréin am bòi'chead,
Dh'éirich i 'na glòir 'chur sgàil orr'!

Chaochail i—mar phlatha gréine,
'S am faileas 'na réis 'an tòir air;
Chaochail i—mar bhogh' nan speura,—
Shil an fhras a's thréig a ghlòir e.

Chaochail i—mar shneachd a laidheas
Anns an tràigh ri cois na fairge;
Dh'aom an làn gun iochd air aghaidh—
'Ghile O! cha b'fhada shealbhaich.

Chaochail i—mar ghuth na Clàrsaich,
'Nuair a's drùitiche 's a's mìls' e;

Chaochail i—mar sgeulachd àluinn
Mu'n gann 'thòisichear r'a h-innseadh.

Chaochail i—mar bhoillsge gealaich'
'S am maraich' fo eagal 's an dorcha ;
Chaochail i—mar bhruadar milis,
'S an cad'laiche duilich gu'n d' fhalbh e.

Chaochail i 'an tùs a h-àille!
Cha seachnadh *Pàrras* as féin i ;
Chaochail i—O ! chaochail Màiri
Mar gu'm bàite 'ghrian ag éiridh !

BEANNACHD DHEIREANNACH AN T-
SEAN EILTHIRICH GHAELICH

LE 'DHUTHAICH.

AIR Fonn.—“*Eirinn gu Bràth.*”

Bha long nan crann caol mach o Mhaol dhubh Chinn-
tire,—

Air bòrd bha iad lìonmhor 'dh'-fhàg Tìr nam Beann
àrd;

Bha 'ghrian ann à glòir anns a' mhòr-chuan a'
sioladh:—

Ciod e so ' chuir mì-ghean air laoch a' chùil bhàin?

O, cha 'n e 'mhuir dhùmhail 'dh' fhàg Dùghall fo
champar,—

Tha 'n deur air a shùil, ach 's e dhùthaich thug ann
sud,

S e 'coimhead, fad' uaithe, nan cruach b' fhearr leis
teann air,—

Air bhòidheach nam Beann, ris nach pill e gu bràth.

“ Mo dhùthaich ! ” thuirt e, “ ged ’s e d’ fhàgail mo
chruaidh-dhàn,

’S ann ort nach ’eil suarach no fuaraidh mo ghràdh ;
Tha grinneas a’s àileachd mar b’ àbhaist riut
fuaighte—

Gach ni mar bu dual d’a ach d’ uachd’rain gun bhàigh:
Mo chreach! bho nach buan na laoich chruaidh sin
nach tréigeadh

’N gleann-fraoich ’s an tùr liath, air a bhriagh’d ’s
gu’m biodh céin-thir,

Tha Gàidheil ’gam fògradh mar cheò bharr do shléibh-
tean,

’S ma lean riut Cinn-fheadhn’ ’s ann air caoirich a
mhàin !

A Bhreatuinn, ’n àm dùsgaidh ’thoirt sgiùrsaidh do d’
nàimhdibh,

Co b’ ùire na ’n Gàidheal gu éiridh leat suas ?

An cuimhn’ leat na dhòirt a de ’n dearg-fhuil ’nad
bhlàraibh ?

’S ’n e nis bhi ’ga fhògradh gu bràth bhuait a
dhuais?

Seadh, ’fhògradh ’thoirt àite do phràbar na beurla—

B’ e ’m ploc ’an uchd màth’r sud ’an àite a ceud-
ghin !

A Ghàeldachd! a Ghàeldachd! b'e d' fhàgail, a
gèugan

A ghearradh bho 'n ehraoibh, 's iad a' crìonadh 's an
fhuachd.

'Thìr steallaireach, alltach, ard-choillteach, thiugh-
sprèidheach—

'Thìr àiridheach, fhraoch-shliosach, ghorm-lochach,
àrd;

'Thìr bhreacanach, cheòlraidheach, òranach, aoidh-
each,

Bu tu tìr nan sgéul, dachaidh ghreadhnach nam
Bàrd!

Ach co 'an tìr chéin a ni 'n sgeulachd a dhùsgadh?

Co 'thogas an t-òran 'bhiodh sòlasach- tùirseach?

Co 'bheanas do 'n chlàrsaich, 's na h-òighean air
ùrlar?

No 'ghleusas a' phìob 'thogail inntinn nan sàr?

O, m' òigel! 's tu mheall mi!—bha àm 'us cha n-fhac'
mi,

—Mar uiseag nan cnoc—ach cuis taitneis 'us sunnd;

Measg gaoil agus càirdeis 'us slàinte 'us pailteis,

Bha m' aigne cho reachdmhor ri bricein 'am bùrn:

O m' anam! 'd e ni thu bhi 'cuimhneachadh suaimh-
neis—

Feall-shonas a dh' fhàg thu gu bràth,—'us bu luath
sin!

Cha pill e an t-òg-mhìos air ròsan bhi 'bruadar,
'S cha tog e mo smuairein-s' bhi 'smuainteach' air
muirn.

A rionnag ud shuas, 's tuille 's luath rinn thu
dùsgadh !

Tha 'ghlòmuin air crùban air dùthaich mo ghaoil;
Tha 'ghealach gu càirdeil a' snámh thar a stùch-
dan,

Ach monadh no stùchd nis do m' shùilibh-s' cha
leur!

A lochrana rìomhach! 's ann ribhse tha m' fhar-
mad,—

Ged ruaigear an là sibh á' lath'ir tìr nan garbh-
chrioch,

Gu 'm pill sibh gu gàireach 'chur fàilt' oirr' gach
anamoch:—

Mo thruaigh! cha bu searbh ach bhi 'falbh uaipe
chaidh.

A Bhan-rìgh nan cuan, soraidh bhuan nis bho m' chrì-
leat—

'S an uair 'bhios tu 'd shìneadh 's an ùir fo iochd
chàich,

B'ìdh d' ionndrain gun stàth air na h-àrmuinn nach
dìbreadh

An àr-fhaich a chaidh fhad 's bhiodh cinn air an
nàmh:

Uair eile—'s gu bràth—soraiddh slàn leat, mo dhùth-
aich!

S ged bheuchdas na cuaintean, gu h-uaigh, eadar
thù 's mi,

Cha téid thu á' m' smuain gus an suain anns an ùir
dhomh:

Mo dhùthaich! mo dhùthaich!"—Sguir Dùghall de
'dhàn.

RANNAN

AIR BUACHAILLE 'BH'ANN AM BAILE 'ARAIDH, AIR DHA
GUN BHITH AONA CHUID "SONA NO SAOITHREACH."

A bhuachaille sgìth, gun ròrum,
A bhuachaille 's brònaich' na 'chuileag!
'Fhir leis nach cinneadh 'm pòr clòidheach,
'S a dh'fhàg 's na puill-mhòin' ar cuid mhullag,—
'Fhir air an deach' " uisge nan uibhean"
Fada mu'n deach' uisge d' ainm' ort,
Nam biodh tannasgan aig brùidean
Cha bu chùis duit siubhall anamoch!

A dheadh charaid nan ceann-simid,
Ged fhaigheadh am fìtheach ri bàs thu,
'N deigh na chuir thu 'n car a rùchdain
'Bhì ri d' shùilibh gu 'm bu nàr dha;—
'Fhir 'bha math ris an dearc-luachrach,
Ma 's ann bhuainn a nis a théid thu,
Bì'dh na muileagan fo mhì-ghean—
Cha bhi uibhir brìgh 's na fèith'chan!

Nam b'e 'm màireach crìoch do bheatha,
 S iomadh ceith'r-chasach bhiodh brònach,
 Eadar chon, chat-fhia'ich, a's thaghan,
 Bhiasda-dubha, agus fhòc'lan;—
 Cha n-'eil gin diubh air do sgàth-se
 Nach d' fhuair uair no dhà lan sgròbain,
 'S ged nach tigeadh iad gu d' thìodhlac',
 Bhiodh gach aon diubh 'sileadh dheòire.

O! 'fhir a's luaithe le leathad,
 'S a's fhaid' air deireadh 'n àm dìreadh,
 Cha na-ann idir a réir d' àirde
 'Chluicheadh tu do spàin aig dìota:
 'S tearc, gu cinnteach, siubhal chruach thu,
 Ach an corr uair suas a théid thu,
 Cha n-'eil binnein air an gluais thu
 Air nach faicear *Buachail-bréige!*

ÒRAN

AIR DO LEANNAN AN 'UGHDAIR A BHI GU TINN.

AIR FONN.—“ *Hug och! mar tha mi 'nochd 's mi 'm
aonar.*” &c.

Bi 'falbh, bi 'falbh ort, a Gheamhraidh ghruamaich!
Air fonn a's cuan geda rinn thu stròichdeadh—
An saogh'l ged spùinn thu gu léir, nan caomhnadh
Tù Ròs mo ghaoil-sa, cha bhithinn brònach.

SE'ISD.

O, tilleadh slàinte gu h-ealamh 'n fhlùran—
An cailin ùr bha mar bheatha dhòmhsa!
A ghaoil, ma théid thu do 'n leabaidh iosail,
Cha 'n fhada 'n tìm gus an laidh mi còmh' riut!

A Sheònaid mhìogach! nam bitheadh ìocshlaint
'Am fuil mo chrì duit, bu leat le m' dheoin i;
Air beul a' bhàis 's ann a dheanainn gàire
Nan b' ann 'ad àite-se 'bhiteadh 'm leònadh.
O, tilleadh slàinte, &c.

O'n fhuair mi cunntas mo ghaol bhi ciùirte,
 Mar chraoibh gun rùsg mi, mar luing gun seòl
 mi;
 No eun 's a' choill an tràth chi e 'm fìr-eun,
 'S a chèile dìleas 'g a toirt 'na spòig leis!
 O, tilleadh slàinte, &c.

Cha toigh leam oiche,—gach reul 'ni soillse
 Bheir iad 'am chuimbhne do mheall-shùil mhòdh-
 ar,
 'S a' ghrian ag éiridh 's ann leagas m' inntinn,
 Oir thig e 'm smaointibh, Mar sud bha Seònaid.
 O, tilleadh slàinte, &c.

'S tric madainn ghlé ghrinn aig latha déurach;
 'Se 'm flùr a's ceutaich' 'n ar sealladh 'n còmh-
 naigh
 A's luaithe 'chrìonas,—'s ge cruaidh e' 's fìor e—
 An cneas a's mìne 's e 's trice 'leònar!
 O, tilleadh slàinte, &c.

O Earraich àluinn! greas, greas le d' bhlàth's oirnn;
 O thig gun dàil a's dean fallain Seònaid;
 Bì'dh againn dà ghrian ma ni thu slàn i;—
 'S gun ise slàn cha bhi 'n t-Earrach bòidheach!
 O, tilleadh slàinte, &c.

TÉ BHANAIL NAN GRUAIDH RÒSACH.

AIR Fonn,—“ *’Ille dhuinn, ’s toigh leam thu,*” &c. no,
“ *Clachan Ghlinn-duruail.*”

SE’18D.

O seinnibh, seinnibh, seinnibh leam,
O seinnibh, seinnibh còmhla’ rium,—
O seinnibh cliù do m’ leannan-sa,
Té bhanail nan gruaidh ròsach.

O seinnibh ’n uair a chithinn i
A’ tighinn ann am chòdhail,
Cho tric ’s a thréig mo bhruidhinn mi,
’Sa chinn mo shealladh ceòmhhor.
O seinnibh, &c.

O seinnibh ’n uair, le fàilte,
Bhiodh a làmh gheal sìnte dhòmh-sa,
Mar bhiodh mo chridhe ’bualadh,
’S mi, ach beag, gu truagh le sòlas.
O seinnibh, &c.

O seinnibh, 'n uair a dhlùth'chinn i
Ri m' chneas, fo' dhùbhradh òg-choill,
Mar dhiùltainn muillion Bhénus oirr'—
B' fhearr leam i-féin na 'n còmhlan.
O seinnibh, &c.

O seinnibh, 'n am bhi sgaradh dhuinn,
Measg gheallaidhnean a's dheòire,
Ri mìle saogh'l mar dhealaichinn
G' a gleidheadh, nam biodh dòigh air!
O seinnibh, &c.

O! seinnibh mar a bhuail am bàs
Cho luath le 'shaighead Seònaid!
O, guilibh! guilibh! chaochail i,—
'S tha 'n saogh'l na neo-ni dhòmhsa!
O seinnibh, &c.

DO LOCH-AIC.

A Loch-aice na gnuis' chaoin— (a.)
Gnuis ghabh gaol air a bhi ciùin,
'S air an tric an laidh 'n gath-gréin'
Soilleur mar uchd sèamh mo rùin!

'Oide-altruim mhaith nam breac,
Gar an leatsa cath nan tonn,
'S ged nach d' amais long fo bhréid
Air d' uchd réidh riamh chur f'a bonn—

Sleat an eala 's grinne com
'S i neo-throm air d' uchd a' snàmh,—
Eun a's gile cneas na 'ghrian
Sneachd nan sliabh no—leannan bàird!

'S leat bho Lochunn a's bho 'n t-Suain
An lach bheag is uaine cùl;—
S tric 'ga còir—'s cha n-ann 'ga feum—
Falach-fead a's caogadh shùl.

'S leat an luinneag 'sheinneas òigh
 'Bleodhann bhò gu tric ri d' thiaobh;
 'S leat an duan a thogas òg
 'S e g' a còir a measg nan craobh.

Seinnidh e,—“ Tha cneas mo ghràidh
 Geal mar chanach tlàth na glaic,
 'S faileasan a ghaoil 'n a sùil
 Mar tha nèamh 'an grunnnd Loch-aic!

C'àit' an taitneach leis an earb
 Moch a's anamoch 'bhi le 'laogh?
 C'àit' an trice dorus dearg,
 'Fhir nan garbh-chròc, air do thaobh?

C'àit' ach ri taobh loch mo rùin—
 Far, aig bun nan stuchd ud thall,
 'S ann robh uair mo chàirdean tiugh
 Ged tha iad an diugh air chall!

O air-son a bhi leam féin
 'Siubhal sèimh taobh loch nan sgòrr
 'Nuair bhios gath na gealaich chaoin,
 Nuas a' taomadh ort mar òr—

'Nuair tha duilleach, fochunn, feur
 Fo 'n òg-bhraon a' cromadh fliuch,
 S gun aon rionnag anns an speur
 Nach eil céile dh'i 'nad uchd—

'Nuair tha 'n cìobair ann a shuain
 'Faicinn mada'-ruadh 'na threud,
 'S e 'dian-stuigeadh nan con luath
 Gu bhì shuas mu 'n dean e beud:

Sud an 't-am 'sam bì ri d' thaobh
 Ceòl a mhaoth'cheas clis gach crìdh ;—
 Sud an t-am 'san tug thu gràdh,
 'Shìne bhàn! do 'n fhilidh shìth.

'Tional ghobhra air dh'i bhì
 'N Coire-'n-t-sìth aon fheasgar Màigh,
 Chualas guth ro-mhilis, shèamh—
 Shaoil i nèamh a bhì aig làimh

Dh' éisd i,—'s mar bu mhotha dh' éisd,
 'Sann bu bhinne teud a chiùil ;
 Lean i,—'s mar a b' fhaide lean,
 'S ann a b' fhaid' e as, mo dhùil.

Rainig i, mu dheireadh, cnoc,—
 Dorus fosguilt air a suas,
 'S dh' fhairich i gur ann bho sin
 Bhruchd an ceòl bu bhlasda fuaim.

“ Thig a's taigh, a Shìne bhàn!
 Thig, a ghràidh, gun eagal beud ;
 Feuch an oiche dhubh m' an cuairt—
'S fada bhuait do dhachaidh féim'”

Chaidh i 's taigh—ma's fìor mo sgeul—
 Thuit i 'n gaol air fear a chiùil!
 Dh' òl i 'n deoch bu deoch do chàch, (4.)
 'S tuilleadh riamh cha d'fhàg i 'n dùn.

GLEANNAN NAM FLÙR.

AIR Fonn,—“*Tha boineid bheag bhiorach air Alasdair
garbh,*” &c.

“O tiugainn,” thuirt Cailean, “do Ghleannan nam
flùr,
Tha gorm-dhearca chean’ ann cho tiugh ris an
driùchd,
’S an t-suthag ’bheir minic ’am aire do bhilean—
O tiugainn g’ an sireadh, O tiugainn, a ruin!”

“C’ arson,” fhreagair *Mali*, “nach rachainn do ’n
ghleann?”
’S air falbh thug i oirre le Cailean ’na deann,—
Ged ’s tric thu’irt a *mami*, gu bràth fhad ’sa dh’
fhanadh
E fada bho ’n t-sionnach nach b’ eagal do ’n mheann.

“Tha ’n lagan so doilleur, tha ’ choille ’n so àrd,
Tha ’n lònán so tioram, gun duine ^{cuideigin} aig làimh—
Dean suidhe, a leannain, ’us leigeamaid anail,—
Mar meallta mi ’m bharail, tha ’m broilleach sin
tlàth.”

“ A Chailein! a Chailein! leig mise air falbh”—

“ A *Mhali*, a *Mhali*, b' e sin e, gu dearbh!

Tha rùm ann am bhroilleach, a rùin ghil, na caraich,
'S gu 'n seinn mi dhuit ceileir nach fairich thu searbh.”

A ghruagaichean, fanaibh o leannanachd chluan—

Cha seas chòir an teine an eighe féin fuar:—

Ciod thachair 's a' bharrach cha n-fhaod sibh bhi
farraid,

Ach, goirid 'na dheighe, chaidh *creathall* chur suas!

RÒSAN AN LETH-BHAILE.

AIR FONN,—“ *Mòr, ni'an a' Ghiobarlain.*”

LUINNEAG.

AIR fail ithil óro, hugó, c' uime 'n ceilinn e,
Air fail ithil óro, hugó, c' uime 'n ceilinn e,
Gu 'in bheil mo shaogh'l mar bhruadar?—'s e 's dual
dhomh bhi deireasach
'S mo ghaol air bheagan dòchais air Ròsan an Leth-
bhaile.

O, cha n-e cruath's na gaoithe an raoir chum o m'
chadal mi,
A's idir cha n-e 'm fuachd 'chuir a gluasad le fadal
mi ;
'S ann tha ceann-fàth mo smuairein 's mo smuaintibh
air fad a nis
'N riochd caileige ro bhòidheach tha 'n Còmh'l nan
slios badanach.

Air fail, &c.

'Fhir 'thainig thar Loch-fine, nach innis thu dhomh,
guidheam ort—

Am faca tu 'n té bhòidheach a leòn thun a' chridhe
mi ?

An cuala tu 'n té chaoimhneil a' faighneachd mu m'
dhibhinn-sa ?

A'n d' innis thu mar thà mi,—'s gur bàs dhomh mar
feith i rium ?

Air fail, &c.

O, beannachd air an rìbhinn! beul sìos air fear a
charadh i ;

Mar nearachd a gheibh làmh rith,'—'bhi bhuaipe fàth
mo sgaraidh 'n diugh ;

Bhuail saighdean geur a gràidh mi—cha d' fhàg iad
críoman fallain diom ;—

'S an thàinig orm a gaol ceart mar thig air craoibh an
dealanach.

Air fail, &c.

Am fac' thu reul na Glòmuin 'caoin-dheàrsadh tre
neòil bhainne-gheal ?

Mar sud tha meall-shùil m' eudail fo rosga maoth-
mhìn, tana-gheal ;

Tha cùl nan iomadh fàinneag a nuas m' a bràigh a's
grinne dreach,

Mar ghath na gealaich làin oiche shàmhach air linne
mach.

Air fail, &c.

Nam faiceadh tu cneas rìomhach a cuim is glan
 suidheachadh,
 Cha b' iongantach leat è ged bu nèamh leam bhi
 'laidhe 'n sud ;
 Tha caoimhneas, gean 'us tròcair 'us neò-chiontachd
 's taigh 'an sud ;—
 'S ann air-san 'bhios an loinn 'gheibh, gun roinn, gaol
 a' chridh' tha 'n sud.

Air fail, &c.

Cha n-iongantach mo luaidh-sa bhi suairce, glan,
 finealta,—
 Cha n-ann a measg a' chrìonaich tha 'm freumh o 'n
 do ghineadh i ;—
 Tha 'gheug de stoc is àirde, 's tha bhlàth air mar
 chinnich i ;
 'S ged tha i fhathast uaine, tha 'buain air aire iomadh
 fear.

Air fail, &c.

Ach cha n-fhaigh h-aon diubh m' uan geal!—Ma's
 gaol tha bhuaipe, 's urrainn mi
 An tuile thoirt leam féin dh' i na tha deich ceud
 dhiubh murrach air—
 'Bhi sodanach 'n a sòlas, 'bhi brònach 'n uair is
 tuireadh dh'i,—
 Seadh, fuil mo chridhe 'thaomadh, nam b' e sud féin
 a h-uireasbhuidh !

Air fail, &c.

S mi 'n so—gun fhios do chàch cionn—mar shneachd
ri blàth's, a' leaghadh as,—

“ Nach iongantach,” deir h-aon, “ mar tha fear nan
dàn a' caitheamh as ?”

'Se cagar cuid, “ Ghabh sùil e;”—cuid eil', “ Tha
tùs a' chaathaich air:”—

Ach O! 's e 'n gaol a chràidh mi; 's i 'n Ròs a
mhàin mo lighiche !

Air fail, &c.

O, 's truagh nach robh mi 's m' eudail le chéile 'n cois
nam bruthach ud,

Ag iomain spréidh 'sa' mánran fo sgàil nam preasa
dubharach ;—

Gu 'n seinninn d'i mo dhuanag 's gu 'm buaininn d'i
na suthagan,

'S gun caitheamaid air saogh'l ceart cho aobhach ris na
cuthagan!

Air fail, &c.

MO LEANNAN BEAG.

AIR Fonn,—“ *A nighean bhuidh-bhàn nam falbhadh tu
leam,*” &c.

SE'ISD.

A leannain bhig a' bheòilein bhinn—
A leannain bhig a' bheòilein bhinn—
O Iseabal an òr-fhuilt ghrinn!
Gur h-ìomadh loinne a chì mi ort.

Chì mi gruaidh mar neòil na fàire,
Lagan beag, 'n uair nì thu gàir', innt';
Chì mi plath, air leam, de Phàrras
Ann ad bhlàth-shùil mhìogaich, ghuirm.

Chì mi uchd mar uchd na faoilinn—
Uchd a ghrinneis, uchd a ghaoil e!
Cìochan geal, mar chop an t-saobh-shruth,
'Deàrsadh caoin troi' 'n t-sìoda 'n sud.
A leannain bhig, &c.

Chi mi muinneal mar an grian-ghath
 'Laidheas air an t-sneachd 'sa' chriathraich ;
 Mar shreath neòinean do dheud ciatach,
 Dlùth, geal, rianail, dìonach, cruinn.
 A leannain, &c.

Chi mi mìn-bhas nam meur slatach,
 Chi mi cùl nan camag daite,
 'S iad mar shruthain de 'n òr leaghte,
 Sios gu d' chrìos 'n am mìlte cuairt.
 A leannain, &c.

Chi mi—ged is ann air éiginn —
 Dà chiùin-mhal' air sneachd-chlàr d' eudainn,
 'S dreach an ròis fo dhriùchd a' Chéitein,
 Air do bheulan mìn-bhriathrach.
 A leannain, &c.

Chi mi thu mar chraoibh 's a' ghàradh,—
 Gach aon mheanglan d'i fo bhlàth tiugh,
 Driùchd nan speur a' tearnadh tlàth oirr',
 'S eòin 'na bàrr gu sìor a' seinn.
 A leannain, &c.

RANNAN

Air Tàilleara's Greusaicha bh' annan Iochdar Chòmhail, a thog
orra dh' iasgach an Sgadain, 's iad air marachd tur aineolach.

AIR Fonn,—“ *Dìridh mi 'tearraidh mi, 'n cruadal,*” &c.

SE'ISD.

Och a's ochain, mo thùrsa!
'S mor tha 'n saogh'l 'dol á 'chùrsa—
Amhsain threun a' toirt sùith orr',
'S coilich-dhùnain 'toirt cuain orr'!

'S iomadh car 'thig air daoine
Eadar creathall 'us caochladh;
Nì cha n-fhoghainn, 's an t-saogh'l so,
Ach muir réidh do luchd-fuaigheal!
Och a's ochain, &c.

Ars' am Minidh, 's e 'dùsgadh,
“ Co bhiodh 'g obair measg ùillidh ?”
Fhreagair Snàth'dag 'an cùil e—
“ Cha n-e 'n *chlùdadh* 's mò buannachd!”
Och a's ochain, &c.

'S thug iad mionn nach robh faoin asd'
 Gu 'm b'i 'mharachd an t-aon nì ;—
 Fhuair iad sgoth air tràigh, sgreubhte,
 'S chuir iad spéideil gu cuan i.
 Och a's ochain, &c.

Seall a nis air a' chàraid
 'Cur a h-uidheam 'an àird rith' ;—
 'S ann theap *Neptune* féin sgàineadh,
 'Cur ri gàir'chdaich 'san uair orr'.
 Och a's ochain, &c.

Faic a nis i f'a h-éideadh,
 'S iad a' cag'raich r'a chéile,—
 " O! nach breàgh i ! nach treun i !
 Heth! a dhaoine, nach luath i !"
 Och a's ochain, &c.

Ach 'n uair dh' éirich muir dhùmhail,
 Chaidh a' bhòilich air chùl clis,
 'S thuirt am Minidh—" B' fhearr dùbailt
 Bhi aig dùnan 'san uair so !
 Och a's ochain, &c.

'S mar bha 'n taoim 'dol an àirdead
 B' e sud guileag na Snàth'daig—
 " A mhinidh dhuibh, tha mo bhàs ort !
 Chaoidh cha bhàiteadh aig luath mi."
 Och a's ochain, &c.

Ciod an stàth dhomh bhi 'g innseadh

Mar a theab iad a lìonadh—

Mar a theich iad gu tìr leath'—

'S mar a phill iad ri 'm fuaigheal!

Och a's ochain, &c.

NA H-ÒIGHEAN.

AIR Fonn.—“ *Mo nighean dubh, dh'fhàs bòidheach,
dubh,*” &c.

SE'ISD.

O! sgàth nan craobh, 'us òigh ri m' thaobh,
O, sgàth nan craobh thoir dhòmh-sa!
Ged dh' fhàg iad tric mo chadal faoin
Gur toigh leam féin na h-òighean.

Air falbh le urram, uaisl' a's stràic,
Air falbh le càrnadh stòrais—
Air falbh le 'h-uile nì bhuam fhéin
Ach gean 'us gaol nan òg-bhan.
O! sgàth nan craobh, &c.

Ain bheil thu 'n so 'an cruitheachd A'àimh
Fear leis nach àill an còmhlan?
Ma thà, gabh dhachaidh thun do mhàth'r,—
Cliabh-beag, gun dàil, a's còt' ort!
O! sgàth nan craobh, &c.

Mu 'n gann a dh' fhàg mi féin an glùn.
Rinn buinneag dhiu mo leòdnadh;
Mu 'm eòl domh làmh dheas seach làmh chli,
Cha n-fhaighinn sìth ach còmhla' riuth.
O! sgàth nan craobh, &c.

Ni 'n gaol an duine caothaich ciùin,
An luirist ni e spòrsail;
An saogh'ltach ma bhios idir suaire,
'S ann mar ri gruagaich bhòidhich.
O! sgàth nan craobh, &c.

An gille caoin 'bheir glaine 's gaol,
Gheibh e de 'n t-saogh'l na dh' fhòghnas;
'S ann cridhe crìon, gun taing d'a strì,
Bi'dh gainne 's dìth 'an tòir air.
O! sgàth nan craobh, &c.

RANNAN CUMHAIDH

AIR CLUINNINN GU'N DO CHAOCHAIL ***** *** *****.

“ Ach ni 'n toed do m' chlarsaich fèin,
Bi'dh iomradh mo ghaoil 'am dhan;
Cluinnidh an t-sineal an fhuaim,
'S 'aghaidh air uairibh gu lar.' ”

OISIAN.

Och, mo chridhe! ciod e'n ceòlan
'Dh'fhuadaicheas dubh-nèoil do chràidh-se?
Cha n-e fonn nam feadan gleusach,
No ceòl theud an diugh ni stàth dhuit!

'N uair tha 'n sruth bu shunndaich' m ànran
Air a ghlasadh 'n àird gu buileach—
Gach aon dùil air mise fhàgail—
Geug mo ghaoil air làr gun duilleach—

'N uair tha Reul na Mais' air triall bhuainn;
'N uair a dhubhadh Grian an t-Suairceis—
'N uair tha 'n cridhe 'bh' anns a' chliabh so,
Anns an dus, gun mhiann air gluasad;—

N uair 'se ùrlar fliuch n h-uaigne,
Th' aig mo luaidh mar leaba-phòsaidh—
'N uair 'se 'm Bàs fear-bainnse m' uain-sa,
Co nach sileadh cuan de dheadiribh?

A Bhàis! an do shaoil thu nach b' eòl domh
Gu leòir dhe d' ainiochd roi' 'n uair so,
'S gu ruigeadh tu leas tuille còmhdaich
'Thoir dhomh air, le Seònaid a bhualadh?

Nam b' eòl duit gach buaidh a bh' air m' eudail,
'S mo staid-sa,—ge h-eutrom do thròcair,
Gur gearbh leam, an déigh dhuit a reubadh,
Gu 'n sileadh tu féin na deòire.

Ciod e dhòmhsa teachd an Earraich?
Dhich'nich m' uiseag-sa 'bhi ceòlmhor;
Bhris an doinionn Geug mo shùgraidh—
'Mhill an reotha Flùr mo shòlais!

Faodaidh 'n eala, faodaidh 'n smeòrach,
Faodaidh 'n ròs a nis bhi uaibhreach;
Deanadh grian na Maidne sòlas—
Cha toir Seònaid tuille buaidh orr'.

C' àit' bheil sibhs'—a luchd an tuaileis?
Deanuibh uaill,—nach tric, gu diamhain,

B àill leibh m' eudail dheanadh fuar rium?
 Feuch mar d' fhuair sibh 'nochd ur n-iarrtas!

Aig an oiche 's fliuich' tha rionnag,
 Tha grian aig au latha 's gruamaich';
 'S cha bhi 'n geamhradh daonnan fionnar,
 Ged tha m' aimheal-sa gu h-uaighe.

Ann an sna'inn na Beatha truaigh so
 Tha deich tuaitheal mar aon réidh-char;
 'S far am b' ionmhuinne leinn buan e,
 'S ann a's luaith', gu tric, a ghéilleas.

'S minic gur i 'chraobh a's grinne
 A ni 'n dealanach a stròiceadh;
 S minic gur e 'n t-eun a's binne
 A ni 'n t-seobhag nimh a leònadh:—

'N ròs a's grinne dath 'sa' ghàradh
 'Se gun dàil a théid a ghlacadh;
 S, Och nan och! an cridhe 's blàithe
 'Se 's luaith' 'chàirear fo na leachdaibh!

Co b' e 'thuir riut " Tìr na Dì-chuimhn'," "
 'Uaighe dhubh! cha b' fhìrinn dha sud;
 Dhoibhsan a bheir luchd an gaoil duit,
 Tìr an *cuimhn'* thu,—tìr an cràidh thu!

C' uime, 'Shednaid, rinn thu m' fhàgail ?
 Riamh cha b' àill leat mi bhi tùrsach;
 C' uime 'n sud dh' fhàg iad thu 'd aonar,
 'S rum gu leòir do d' leannan dlùth ort?

Ma tha cead, a rùin, aig spioraid
 Comunn 'chumail ri neach saogh'ita,
 Biosa tric a' tigh'n gu d' leannan—
 Bi'dh do thannasg féin leis gaolach!

Innis dhomh, 'n tràth bhios mo dheòiribh
 Os ceann d' fhòid ro throm a' sìleadh—
 Innis dhomh, ged robh na 's leòir ann,
 Nach 'eil Seònaid 'an sud uile.

Innis dhomh gu 'm bheil i 'deàrsadh
 'N tìr an àigh, os ceann na gréine;
 'S nach 'eil aingeal ann am Pàrras
 A bheir bàrr air maise m' eudail!—

Innis dhomh an déigh sud uile,
 Ged tha i 'am meadhonn suaimhneis,
 Nach do leig i mis' air dì-chuimhn',—
 'S gu 'm bu chaomh leath' mi 'bhi shuas leath'.

Tha mi 'tighinn, 'Aingil ghràdhaich!
 'S cinnteach mi, nan deanadh maitheas
Aon neach tuille 's h-aon a shàbhladh,
 ' *sgàth* gu 'm faighinn flaitheas!

PURGATAIREACHD.

Thuir Casan-casruisgte, “ bi’dh sneachd,
Tha eagal orm, ’am Purgat’reachd;”—
“ Bidh ’m pathadh ann,” thuir fear an òil—
“ Cean mhnathan”, arsa Toil-na-Fedl’;
“ Bi’dh ’n déideadh ann,” thuir Gob-na-caoidh ;
“ Bi’dh gleadhraich ann,” thuir Ceann-na-sìth—
“ Na maoir,” thuir Bi-an-ainnheach-spàirrt,
“ A’s tiolpadairean,” thuir am Bàrd ;—
Thuir Trang-ri-tachus anns a’ chùil,—
Bi’dh pailteas dheargan ann, co dhiù!

A leugh’dair, cluinn,

A’s creid mo rann:—

Thoir breith air càch a réir do chridhe féin
’S cha robh—cha bli do bharail chaoidh ach claon.

DUANAG.

Air dà bhean ann an Ceann-tìre, a bha ro-lhéidheil air a'phìob-thombac, agus té dhiu féin, le faladh, air iarraidh air an ùghdair rann a dheanadh dhoibh.

AIR FÒNN,—“*Hùthil othan, ò,*” &c. no,

“*Buy broom besoms.*”

Giorsal òg a bhos,
Seana Ghiorsal shìos—
Cha 'n fhaic mi 'nan gros
Mionaid ach a phìob.

SE'ISD.

Fuich! a's fire, faire!
Och a's ochain, ù!
Ub! ub! ub! mo sgaradh!
'S iomadh muc 'san dù'ich.

Sud iad dhuit mu 'n teallaich
 'Cur na toite 'n àird,—
 Fasan dubh nan cailleach
 Bhios a' breith nan ceàrd!
 Fuich, &c.

Chunnaic thu 'mhuc-mhara
 'Nuair a ni i séid,—
 Ceò à' teachd á Coire—
 Faloisg air na sléibht'—
 Fuich, &c.

'S faoin sud seach an deatach
 Bhios gu tric ag iadh'
 Bho 'm buis dhubha, chabach,
 Do 'm bheil toit mar dhia!
 Fuich, &c.

Mar dhà bhàta-smùid iad
 Comh-stridh air son geall ;—
 Ceamar, le 'n cuid ùinich
 Nach bi 'n tùt air chall?
 Fuich, &c.

Ceamar ni na càrdan
 Colum dhoibh no clòdh
 'N uair tha 'chutag ghràineil
 Mar an ceud-ghin leò?
 Fuich, &c.

Cutag dhubh na bidse !

B' fhearr nach d' thain' i riamh ;—

Chuir i crìoch air sguidse,

Thug i 'm bàs do 'n t-sniamh.

Fuich, &c.

Mar an treud a ruagadh

Roimhe so a mach ;

Iochadar dubh a chuain doibh,

Mnathan an tombac !

Fuich, &c.

MÒRAG.

AIR Fonn,—“ *Hithill uthill agus ò, hithill ò horiun-
nan,*” &c.

LUINNEAG.

'S toigh leam, 's toigh leam, s' toigh leam féin—
'S toig leam féin Mòrag O,
'S toigh leam, 's toigh leam, 's toigh leam féin—
'S toigh leam féin Mòrag O,
'S toigh leam, 's toigh leam, 's toigh leam féin
Grian mo ghaoil, Mòrag O,—
'S toigh leam féin Reul nam buadh,
'S tric mi 'm shuain còmhla rith'.

Cha n-e 'n sneachd air a' mhullach,
'S grian an Earraich a' deàrsadh air—
Cha n-e neòinean na dalach—
'S cha n-i 'n eala, ge h-àluinn i,
'Chuirinn mionaid 'an coimeas
Ris an ainnir so 'shàraich mi ;
'S i mar bhith as na speuraibh—
Sluagh 'g an léireadh le h-àillealachd.
'S toigh leam, &c.

Sluagh 'g an léireadh le àilleachd
 Ribhinn bhàn a bheòil dhanagaich—
 'Se fìor ghrinnead a mànrain,
 'S a ro mheud 's tha de 'n uan innte
 A las teine 'nam chrì-sa,
 'S a mheall mi gu gaol buan thoirt dh'i;
 Bi'bh a' bruithinn m' ur Bhenus—
 Làmh ri m' eudail bu shuarach i!
 'S toigh leam, &c.

'Fhir a ruigeas am bail' ud,
 Bi 'n ad earail ro' m' rùn geal-sa,
 Té nam mìn-ghlac a's gile
 Na sneachd-beinne na haon oiche;
 Le 'cùl lìn, 'sa caol-mhala,
 Crom, mar ghealaich as ùr 'teachd oirnn.
 O! tha draoigheachd 'na gàire,
 'S dallaidh deàrsadh a sùilean thu!
 'S toigh leam, &c.

Bhuineadh sud do mo ghaol-sa,
 Aigne aobhach na smeòraiche—
 Dà ghruaidh chopanach, chéir-dhearg—
 Geal-dheud réidh 'am beul ròs-bhileach;
 Beul a b' fhearr na bhi 'm rìgh leam
 Bhi 'os n-ìosal a' pògadh tric;—
 Mar bi buil air sud tràthail,
S e gur tàmh dhomh gun deò fo 'n lic.
 'S toigh leam, &c.

Ach air feothas do phógan
 O cha n-iad tha mi 'santachadh,
 'Se do chridhe bhi blàth rium,
 'Annir ghràdhach, a b' annsa leam;
 'S geda gheibhinn am màireach
 Muillion òir 'us nì'an prionnsa leis,
 Nàile b' fhearr leam deich mìl' uair
 Nighean cìobair nam beannta fraoich.
 'S toigh leam, &c.

'S truagh nach robh mi 'us m' eudail
 'An gleann braonach a' mhìslein thiugh,
 'Togail moch leis an sprèidh leath',
 Gun bhi 'tèarnadh gu h-oiche dhubh ;—
 Cha robh 'iadsan 'bha 'n Eden
 Riamh cho aobhach 'sa bhi'mid ann,
 Gach aon mhionaid ri sùgradh—
 Fàth mo dhiùbhail nach b' fhìor e 'n diugh!
 'S toigh leam, &c.

B'e bhi 'toirmeasg do'n t-seillean
 Teachd 'an sealladh nan sòbhragan
 Bhi 'cur eadar mi 's m' ulaidh,
 'S i-féin toileach 'bhi còmhla rium ;
 'S ged robh naimhdean 'am falach
 An diugh 'cumail mo shòlais bhuam,
 Cha n-'eil cumhachd air thalamh
 'Ghleidheas *Sali* an còmhnaigh bhuam.
 'S toigh leam, &c.

AN RÒS.

Dhearc mi uair air ròs a' fàs
Maiseach, ùr, fo dhriùchd a'Mhàigh—
“S dearbht” thuirt mi “nach bean gu bràth
Dad do bhlàth cho bòidheach!”
Chaidh mi seachad là 'na dhéigh,—
Chaidh a phabadh leis a' ghaoith—
Ceann ri leathad air, a' caoidh,
'S beacha breun 'ga ròspadh.

'Oigh a's aingealaiche snuadh,
Faic 'san ròs do choimeas truagh!
'S ceart co deas tha d' iomadh buaidh
'Thogail fuath ri gràdh dhuit;—
'S mar an nathair anns an tom,
Thoir ceum mearachd, 's tha Cùl-chainnt
Deas gu d' bhruthadh—'s Mì-run lom
Togaidh fonn do nàire:

'ÒRAN.

AIR Fonn,—“ *Air fàilirinn, illirinn, uillirinn, O, 's mi
caoidh!*” &c.

S FAD' o'n chuala mi 'n aithris,
    Nach call na gheibh caraid gu bràth;
Ach co b' e thuirt an tùs e
    'S ann 'na chadal bha 'n t-ùmaidh gun bhàigh;
S mise bheireadh mo mhionnan
    Nach do chaill e riamh cailin a ghràidh;
Nam biodh m' eudail-s' a dhìth air,
    B' fhearr leis dearg-fhuil a chrì bhi aig càch.

LUINNEAG.

Seinn faillirinn, uillirinn,
Ochorinn O,—co shaoil
Gum biodh Foill ann am fàbhar
'Nuair 's eu-dòchas a's bàs e do 'n Ghaol?

An tràth bhitheas an uiseag
 Anns na speuraibh gu luinneagach shuas,
 'S tric a thig an t-eun coimheach,
 'S gu mi-nàdurra laidhidh 'na cuaich;
 'S ionnan sud a's mar dh'éirich
 Dhòmh-sa, — 'n deaghaidh gach gaol thug 'sa
 fhuair,
 Tha mo nead iar a h-àiteach',
 'S mar b' e sud toil mo ghràidh, cha bu chruidh.
 Seinn, &c.

Nam b' fhear coimheach, gun fhios dha,
 Rinn mo choire, cha n-fhosglainn mo bheul;
 Ach mo charaid, a's fios aig
 Mar tha 'm broilleach so luchdaicht' le gaol—
 'M fear a shaoil mi nach dùraicheadh
 Seangan a chiùradh f'a cheum!
 Ach, fo 'n chòinnich a's tlàithe
 'S tric an nathair a's bàsmhoire beum.
 Seinn, &c.

Tha cùl cam-bhuidh mo leannain
 Mar gu b' ann air a thumadh 'an òr,
 'S e m' a slinneinibh rùisgte,
 Mar ghatsh-gealaich air ùr-shneachd an lòn;
 Pearsa loinneil, gun fhiaradh,
 Air an fheur cha bu mhiapaidh a lòd;

Gnais mar chamhanaich Céitein,
 'N uair tha 'n uiseag 'toirt sgéil air an lò!
 Seinn, &c.

Gnais nam meall-shùil a's guirme—
 'S òg a dh'amaid iad calg 'chur 'am chrì;
 Gnais nan ruiteag is deirge
 Na'n fhuil bhlàth air sneachd meanbh-gheal na
 frith';
 'N uair a sheinneadh tu 'n luinneag,
 Dh'fhaodadh còisir na coille bhì bith;
 O! cha tig o làimh Nàduir
 Tuille coimeas bean bhàn nam bas mìn!
 Seinn, &c.

'N uair bha m' aithne 'an tùs ort,
 'Oigh 'las teine do-mhùchadh 'n am chré,
 Bu tu 'n t-uan ann ad nàdur—
 B' fhada 'n sionnach, a ghràidh ghil, bho d'
 bheus;
 Ach a nis, ona fhuair e
 'Bhi le 'shotal a' gluasad ri d' thaobh,
 'S gann gu 'n tugainn mo ghealladh
 Nach cinn m' uan air aon tearradh ris féin.
 Seinn, &c.

Nam biodh fios aig mo leannan
 Air an spéis a th' aig m' anam-sa dh'ì,

Fear na ceilge 's na carachd

'Si gu'n tilgeadh gu h-ealamh o 'crì:—

O ! 'se foill agus cùl-chainnt

Chuir co tric' leis an Iùdas ud i;

Amhuil dealan-dé àluinn

Ann am beairt figh'dair-spàgach nan lìon!

TAOBH LOCH-FÌNE.

AIB FONN,—“*Thug mi 'n oiche 'n raoir 'san àiridh,*” &c.

SE'ISD.

'Iseabal, an tig thu 'n Ghàeldachd?

'Iseabal, an tig thu 'n Ghàeldachd?

Tiugainn leam gu Taobh Loch-fìne,

'S cha chuis caoidh dhuit, so mo làmh dhuit.

Tiugainn, tiugainn, 'ainnir bhòidheach!

Tiugainn leam gu tìr nan òran—

Tìr na h-ìolair' 's an daimh-chròice,

Fearann bòidheach nam beann àrda.

'Iseabal, &c.

Thain' an Samhradh buidhe, braonach,

Tha na h-uillt' air dol nan caochain,

Eòin a' seinn 'am mullach chraobhan,
Muir 'us speuran dhuit mar sgàthan!
'Iseabal, &c.

Thig, 'us cluinnidh tu mu 'n ghlòmuin—
Cha-n e gleadhraich chlag 'us òrd, ach
Srann an t-seillein, coirioll smedraich,
'S co-sheirm òg-bhan air gach àiridh.
'Iseabal, &c.

Anns a' mhaduinn, 'n uair thig am dhuinn
Dùsgadh, bheir an coileach rann dhuinn,—
Seinnidh 'n uiseag 'thogail fonn oirnn,
'S cuthag air gach tom 'cur fàilt orinn.
'Iseabal, &c.

'S 'nuair bhios grian, 'an àird' a cùrsaigh,
'G ar cur tric gu dubhar dhlùth-phreas,
Togaidh 'n calman-fiaich ar sùgradh,
'S e 'toirt pùig d' a leannan sgàthach.
'Iseabal, &c.

Thig ar lòn duinn as an fhairge—
Gheibh sinn cuid deth as a' gharbhlaich,
'S cha bhi fear nan lannan airgid,
Fallain agus mor'ath 'nam làimh-sa.
'Iseabal, &c.

'Nuair tha 'n saogh'l gu tur air 'ùrach',
 'N uair tha 'm fraoch 'an sud fo ùr-bhlàth,
 Mil a's bainne mar am bùrn ann,
 Co nach dlù'icheadh ris a' Ghàeldachd?
 'Iseabal, &c.

MARBHRANN AIR FEAR 'ARaid.

Fo 'n lic ud, mo chràdh!
Tha 'n tràs' 'na laidhe
Fear, dh' fhaotainn a ràdh,
Bha blàth mar—eighe.

An t-ionragan àigh!
B'e sin, mo riar, e,—
Na *aon rag* bha e
Gach là 'sa' bhliadhna.

Co fhad 'sa bha dòigh
Air crò a spùinneadh,
Cha tigeadh e beò
Aon lò gun ùr-ni.

'S tric chunnaic mi fin
Na sailm 'na làmhhaibh—
— N am lasadh na pìob',
No bhi cùl gàraidh.

O fhir 'bha cho saor
De 'n t-slaight ri—sionnach,
Bu leat do chuid féin
Aig féisd nan gionach.

O, 's tusa bha math
'Thoirt deoch do 'n phàiteach
—'N uair bhiodh tu leat féin
'An taobh taigh-tàirne

Do 'n achdrach bhochd
Bha thu 'toirt daonnan
—Nuair rachadh troi' d' ghloc
An t-seid gu d' chaolainn.

An lomnocht', gun ag,
Bu leat bhi 'còmhдах
—'Nuair chuireadh tu'n ad
Mu d' sgailc-cheann sgeòbach. (5.)

Ged bha cuid ri gaoir
Mu d' cheilg—na brùidean!
Bha thusa co saor
De 'n cheilg—ri *Iùdas*.

O! 's iomadach aon
Do 'n call do sgathadh—

An crochadair féin
Chaill deag phàigh-latha.

Mo chreach a's mo chràdh,
Le d' bhàs ri adhart
—Gu 'n laidh air a làimh
Fiach gròit 'bha 'feith' ort.

O! ceamar nach dùth
Do m' shùil-sa snithe,
'S nach d' fhuair mi thu 'd chù
Ach gu cùl do chridhe !

TUIREADH NAN EILTHIREACH.

AIR Fonn,—“ *Fhir a' bhàta,*” &c.

SE'ISD.

Hugorinn ù, o, na hù o éile,
Hugorinn ù, o, na hù o éile,
Hugorinn ù, o, na hù éile,
'Se fàth ar tùrsaidh ar Dù'ich a thréigsinn.

A thir an t-sùgraidh, a thir an t-suairceis,
A thir nan òran bu bhòid'che fuaim leinn !
Ged b' ann le deòiribh, gu 'n seinn sinn duan
dhuit;—
C' uim' shaoileadh càch gur cion gràidh chuir bhuaith
sinn ?

Hugorinn ù o, &c.

Cion gràidh ? Ochòin nach b'e sud an fhirinn !
Cha bhiodh ar gruaidhean 'dol bhuaith cho fìor-
fhliuch,

Cha bhiodh ar n-osnaidhean 'brath ar mì-ghean,
'S cha b' uaigh gu léir leinn tìr chéin nan Inns'-
nach!

Hugorinn, ù o, &c.

'Ach thainig mùthadh air Dù'ich nam Beannta—
S comh-ionann brìgh nis do Cheannard 's *Ainneart*;
Mo Thùir na pìob'reachd 's nan laochraidh b' annsa,
Tha 'n t-uan a' mèilich, 'sa mhàthair air *sentry*.

Hugorinn ù o, &c.

C' àit' 'eil na féidh? chaidh gu léir cur as doibh,
Bochd ruadh no earb cha taobh learg no leachduinn;
O'n thain' an t-ainmhidh do 'n ainm am *factor*,
Mheath 'h-uile nì ach e-féin 's am bragsaidh!

Hugorinn ù o, &c.

Nam biodh tu 'tighinn uair eile, 'Theàrlaich,
'S na glinn 'san d' fhuair thu fir chruaidh gun
àireamh,

Cha n-fhaiceadh tu ach na Dubh-ghaill ghrànda,
'S "a' bhrigis lachdunn" air son *glas-mhàis* orr'.

Hugorinn ù o, &c.

Air son gach còmhnaigh'sam faighte 'n aoidheachd,
Tha 'n làrach dhuaichnidh—O! uaigh na fèileachd!
Mar nead na smeòraich 'am buin na géige,
An déigh do 'n fhòc'lan a h-àl a reubadh!

Hugorinn ù o, &c.

A thìr ar ghaoil ! leis gach caochladh cruaidh ud,
'Nan déigh gu léir, tha na ceudan buaidh ort ;
'S ged b' ann do dh-Eden a bhiodh ar gluasad,
Bhiodh tìr ar gràidh 'toirt nan deur bho 'r gruaidh-
ean.

Hugorinn ù o, &c.

O beannachd mìl' uair le tìr nam flidh—
Nan laoch gun fhàillinn—nan òigh a's gile—
Ar n-òig'—ar n-àbhaist—ar dàimh—ar n-uille!
“ Cha till, cha till, O, cha till sinn tuille”!

Hugorinn ù o, &c,

MAIREARAD.

AIR FÖNN.—“ *Up an' war them a', Willie.*”

SE'ISD.

Seinn, O 's cannach Mairearad!

Seinn, O 's cannach Mairearad!

Seinn, O 's cannach

Reul nan ainnir—

Gaol nam feara—Mairearad.

A Mhairearad bhàn, tha gràdh, gràdh, gràdh

'N am chridhe chaoidh nach searg dhuit ;

Mo ghrian, mo dheò, mo cheòl, cheòl, cheòl,

Mo shùgradh 'n còmhnaigh Mairearad.

Seinn, O, &c.

Cha ghaol o 'n dè m' fhear féin, féin, féin ;

'S ann thòisich e 's mi 'm bhalachan ;

'S gann dh' fhàg i chìoch 'n uair lìon, lìon, lìon

I m' uile smaointean, Mairearad.

Seinn, O, &c.

Tha 'n t-sùil a dh'fhàs gorm tlàth, tlàth, tlàth,
 Mar fhaileas nèamh 'am balbh-shruth;
 Bu leòir a gruaidh a theumadh sluaigh
 'Thoir aoraidh suas do Mhairearad!
 Seinn, O, &c.

An caorann àrd fo bhlàdh, bhlàdh, bhlàdh,
 A' ghrian air barr-thonn feargach
 A' boillsgeadh tiugh—O 's dubh, dubh, dubh
 Sud làmh ri cruth mo Mhairearaid
 Seinn, O, &c.

Tha snuadh a beòil toirt sgeòil, sgeòil, sgeòil
 Air mil a's blàdh nan dearg-ròs;
 Bheir teachd an là 'sa' Mhàigh, Mhàigh, Mhàigh
 Dhuibh beachd air àileachd Mairearaid!
 Seinn, O &c.

Ged gheibhinn féin gu réidh, réidh, réidh
 Té eile 's beinn de 'n dearg-òr,
 'S ged dheainteadh mi 'nam rìgh, rìgh rìgh,
 Bu truaghan mi gun Mhairearad.
 Seinn, O &c.

An t-uan ni tàir air blàth's, blàth's, blath's,
 An cù gus 'n teich bho 'n earbaig,
 S bi'dh 'n t-iasg air thì nan lìon, lìon, lìon
 Mu 'n téid á' m' chuimhn'-sa Mairearad.
 Seinn, O &c.

BANTRAICHEAN OGA.

Muileann a' feitheamh a ghràin—

Cearc nan eun 'teachd air ath-ghur—

Misgear a dh-easbhuidh an òil—

Bantrach òg a dh-easbhuidh fir.

Faigh 'n gràn, a's cha tàmh e do 'n mhuileann,—

Na h-uibhean, 's tha 'chearc os an ceann;—

Faigh 'n tòiseach, 's do 'n phòiter cha mhulad—

Fear ùr, a's gheibh *Guileag* ris clann!

DUANAG.

AIR FONN,—“ *A thé sin air am bheil mi 'n geall,*” no,
(*a' fàgail an t-séisd a mach*) “ *Scots wha ha'e*” &c.

SEISD.

Guidheam slàn an ribhinn òg
Bho 'n tric fhuair mi 'm chadal pòg ;—
Nam biodh i co ghrinn 'san lò,
B' fhearr gu mòr sud bhi 'm Rìgh.

'Fhir a théid a sìos an Caol,
Bheir mo shoraidh-sa gu m' Ghaol,
Ainnir ghrinn na meall-shuil chaoin—
Rinn a ceutachd mise chlaoidh.
Guidheam, &c.

Cha n-e 'cruth a's gile snuadh—
Cha n-e 'guth a's binne fuaim—

Ach an nàire tha 'na gruaidh,
 Bheir dh'ì buaidh ghrad air gach crì.
 Guidheam, &c.

Tha mo chrì-sa aice 'n sàs,
 Leam cha n-aireach geda tha,—
 Bheirinn iad dh' i uile slàn
 Ged robh agam dhà no trì.
 Guidheam, &c.

' S gile m' eudail-sa na 'n t-uan,
 'S i co neò-chiontach 'na smuain;
 B' fhearr leam cadal leatha 'n uaimh
 Na bhi shuas le nighean rìgh.
 Guidheam, &c.

Nam bu mhise 'n fhaoileag bhàn
 Chi mi 'n sud 'an cois na tràigh'
 'S mi nach fanadh 'an so là
 Bhuaip', air àirdead 's gu 'm biodh sìd.
 Guidheam, &c.

Thugaibh rìo'chdan do Mheud-mhòr,
 Faigheadh Crìonnachd tulach òir,
 Thugaibh dhòmhsa ulaidh 's mò—
 Sìne bhòidheach an fhuilt lìn !
 Guidheam, &c.

DO DH-ABHAINN RUAILE.

[Tha 'n abhainn so 'ruith troimh Ghleann-daruail ann an Còmhal—gleann cho bòidheach 's a tha 'n Albainn. Tha e ro chòmhnard; agus am ri tuilte fogharaidh, chithear e, air uairibh, rè ioma mìle 'na aon loch uisge bho thaobh gu taobh.]

A Ruail ! thoill thu cliù
Mar b'e gur tric thù
'Toirt bho 'n tuath'nach a dhùth de 'n Fhogharadh,
'S tu 'siubhal troimh 'n Ghleann
Le corruich a's srann,
Le lùban a's greann na beithire!

Tha crìoch air a bhuain,
Tha esan 'na shuain
A' faicinn gach sguab 'na shabhal cruinn,
'S a dùsgadh le d' ghaoir,
'S tric chi, air gach taobh,
E toradh a shao'ir 'am platha leat.

O Abhainn gun stéidh!
'Gad choimhead an dé,
'Gun d' chuir thu, gun bhréig, plath-fathar orm;—
'An sud thu a nuas,
'An so thu a suas
Nad mhuilleine cuairteag aighearrach—

'An so thu, gu leisg,
Measg luachair a's reasg
A' gluasad gun sgairt fo 'n athar ort;
'An sud thu, le fuaim,
Dubh-shiubhal gu cuan,
Mar Churaidh fo ghruaim 'toirt catha air!

Bu mhinic am breac
Ri d' shruthaibh a' cleachd
'S bu chlise, 'nam bheachd, na 'n t-saighead e
Nuair bheireadh e leum
'An coinneamh na gréin,
'Toirt chuileag gu réidh ri leathad leis.

O iasgair! bi clis—
Sud! sud e, a nis,
Fo dhubhar a phris ud 'feitheamh ort;—
Teich! teich! 'fhir nan lann,—
Cha sir fear nan rann
Gun tugte ro 'n am do bheatha bhuait.

Cha 'n iòghnadh, a Ruail,
 Ged dh' éireadh tric d' uail,
 'S ged robh thu do 'n chuan co tobhartach,
 'S na tha, bho gach frìdh,
 De dh-easan gun sgìos
 A' tabhairt dhuit cìs le bodhar-fhuaim.

Sud beagan de 'n cheòl
 'S tric chluinnear 'gad chòir—
 'ead sealgair air tòir an dobhar-choin,
 Guth mheann agus uan,
 Ceòl uiseag a's chuach,
 Binn-cheileir mo luaidh-s' a' bleodhann cruidh.

An t-airein, 's e sgith
 'Dol dhachaich, 'stric chì
 Iu d' bhruaich a' bhean-shìth mu 'n dubharradh,—
 Gach ròinnean 'na cheann
 'Na sheasamh mar chrann,
 Is ise le srann 'toirt bruth oirre.

Far an doimhne do shruth,
 'S tu mar bhalbhan gun ghuth,
 Iann a bhalachain bhi muigh 'ga fhionnarach';
 'S cha 'neo-mhinic am mor'ath,
 Far an siubhail thu garbh,
 druim fear iteach nam meanabh-bhall lannair-
 each!

Measg nan àrd-stalladh garbh
'Sheallas sìos air an dealbh
Féin 'n ad mhìn-bhroilleach garbh, 'stric an iolaire—
(Ban-rìgh choirbte nan nial!)

Gabhail cuilme gu fial,—
S mairg a bheireadh bho 'bial an cuileagan.

O Abhainn an àigh,
O Abhainn mo ghràidh,
Mo chead leat car tràth—cha tabhair mi
Dhuit trian dhe do chlàith
A chionn gur tric thù
'Toirt bho 'n tuath'nach a dhùth de 'n Fhogarradh.

AN CAILIN 'GHOID MO CHRÌ.

AIR FIONN,—“ *Gur muladach a ta mi.*”

'An gleannan nan slìos uaine
    'S mi 'gabhail cuairt an raoir,
Bha 'n spréidh tiugh mu gach buaile,
    Bha 'n tuath'nach 'sgur d'a shao'ir
'N uair thachair caileag mbàld' orm—
    Thuirt mi, 'nuair bha i teann,
“ Cia as tha 'm fiùr 'dh' fhàs bòidheach?”
    'S ann chrom an òigh a ceann.

Bha 'sùil air dath nan dearcag,
    Bha 'falt air dreach an òir;
Bha 'muinneal mar shneachd mìn, geal,
    'Ga chur air sìthean, fòil;
Bha 'gruaidh mar uachdar bainne
    Air an laidheadh duilleag ròis,
A's gu 'n aithnichinn air a bileachan
    Gu 'n robh a' mhill d' an còir!

“ Mo lilidh, 's math leam d' fhaicinn—

C' air son a bhiodh ort nàir'?

An d' thain' thu fad' air astar?

No c' àit' am bheil thu 'tàmh'?”

Le crith-ghuth milis, banail,

Agus ruiteag 'tigh'n 'na gruaidh,

Phreagair i, “ 'S ann tha mi 'fanachd

Mar ri m' *mhami* 'an so shuas.”

“ Mo bheannachd air a' mhà'ir sin!

Nach b' fhearr leat bhi leam fhein?

Mo bheannachd air an là sin

'S ann d' rugadh òigh co chaoin!

“ Mo bheannachd air do bheul beag—

Mar nearachd a gheibh 'phòg ;

O! ri m' bheatha bheir mi cliù ort

Ma bheir thu aon té dhòmhs'.”

Fhuair mi cead a h-aon uaip',

Chuir mi trì dhiùbh ris—

“ Tha mo mhà'ir a' glao'ich orm!—

O mi! leig dhomh as.”

“ Aon té eile, 'ghaolaich”—

“ Cha toir” bha 'beul ag ràdh,

Ged 's math dh' innis a dà shùil dhomh

Gu'n tugadh h-aon no dhà!

Gheall mi dh'i 'bhi dìleas,
Gheall mi dh'i 'bhi caoin;
Gheall mi dh'i da rìreadh
Dol a sìos di-haoin';—
Cha n-fhios domh cia mar dhealaich sinn,
Ach cinnidh 'Ghrian féin fuar
Mu'n leig mis' as m' aithre 'n cailin ud
'Us Gleannan nan slìos uaiu'.

DUANAG.

AIR Fonn.—“ *A nighean donn an t-sùgraidh, &c.* ”

LUINNEAG.

Mo bheannachd ort, a Mhàiri,
A chailin chaomh nam blàth-shuil,—
An sir thu tuille gràidh orm
’S mo chridh’ thun sgàineadh cheana leis?

C’ air son, a bhàrda, ’s suain duibh?
Ciod air tha sibh a’ bruadar,
’S a liuthad mais’ us’ buaidh ’tha,
Gun ghuth orr’, fuaight’ ri m’ leannan-sa?
Mo bheannachd &c.

Mar ghrian-ghath air uchd fairge,
Mar eal’ air broilleach balbh-shruth,
Mar lilidh bheag nan tolman
Tha gilead dealbh na cailin ud.
Mo bheannachd &c.

Ged tha 'falt buidhe 'seòladh
M' a slinnein sneachd, mar òr-neul
Air gnuis grian-fheasgair 'Og-mhios,
Gur fada pròis o 'n ainnir ghrinn.
Mo bheannachd &c.

'S ged tha na mìlte' 'g aoradh
Dh'i, cha toir gin bhuam fhéin i;—
Biodh bàrr aig aingle 'n naomhachd,
Ach 's ceart co cheutach *Malì* riuth'.
Mo bheannachd &c.

GLEANN-DARUAIL.

AIR Fonn,—“ *Mali bheag O.*’

Tha ’n Samhradh sona, cedlar
Air teachd do Ghleann-daruail,
Tha ’chuthag ’cur r’a h-òran
’An coille Ghlinn-daruail;
Tha ’n uiseag ’us an smèdrach
A’ seinn o mhoich gu glòmuin,
’S Mactalla ’freagairt, deònach,
Dhoibh uile ’n Ghleann-daruail!

O, ’s lusanach na raointean
A nis ’an Gleann-daruail—
Deich muillion fùran éibhinn
’Cur mais’ air Gleann-daruail;—
O Eilidh! nis nach téid thu
Do ’n ghleann ’s am bi na h-éildean?
’S am binne nuallan spréidhe?
Greas, greas do Ghleann-daruail!

Tha 'n t-subh air blas do mhìn-bheul
A nis 'an Gleann-daruail;
Tha 'n dearc co dubh ri d' mhiog-shuil
A cheana 'n Gleann-daruail—
Sruth fallain bho gach sìthean,
Driùchd meala bho gach dìthean ;—
Bhiodh Eden ùr seach nì ann
Nam biodh tu 'n Ghleann-daruail.

'N uair bhios bàird bheag nan geuga,
Gu moch 'an Gleann-daruail,
'Cur fàilt air Mac nan Speura
Le gean 'an Gleann-daruail,—
A measg nan caileag ghlé-ghrinn
Mu 'n todhar bi'dh mo cheud rùn
A' seinn—'s i 'bleodhann spréidh ann—
Mu mhaise Ghlinn-daruail.

Bi'dh mise 'n sin gu dàicheil
Feadh monadh Ghlinn-daruail,
Bi'dh fuil air bian an làn-daimh
'Am monadh Ghlinn-daruail;
Bi'dh coileach-dubh na dùrdail
Fo m' sgè tigh'n dachaidh, ciùirte,
'S cha n-annas breac á bùrn bhuam
Aig m' Eilidh 'n Gleann-daruail.

Air leam gu'm faic mi crùint' thu,
Ma thig thu 'Ghleann-daruail,
Le coron lilidh 's ùr-ròs
De chinneas Ghlinn-daruail—
Na gruagaichean a's àille
A 'caoidh mar thug thu bàrr orr,
'S a' seinn le eud "Tha Ban-rìgh
A nis 'an Gleann-daruail!"

'Nuair sgaoileas, mall, a' Ghlòmuin
A sgiath thar Gleann-daruail,
'S a laidheas tosd air òg-choill
Nan eun, 'an Gleann-daruail,
Gu'n toir sinn cneas a chéil' oirnn—
Ged b' ann air beithe, 'ghaoil, duinn,
Cha cheannaicheadh an saogh'l bhuam
Thu 'n sin 'an Gleann-daruail!

MO RO'SAN.

AIR Fonn,—“ *Hi ri ri 's ho raill ò, Mo nighean donn a's
bòidhche.*”

SE'ISD.

Thogainn, thogainn, thogainn fonn,
Thogainn ceileir gun bhi trom—
Bhithinn mar eun beag 'an tom
Nam faighinn leam mo Ròsan.

'Fhir a chualadh 'n spideag réidh
'Seinn do 'n ghealaich air a' ghéig,
Chual' thu samhail guth a bhéil
Bu mhiann leam féin bhi 'pògadh.
Thogainn, thogainn, &c.

Dean de 'n ròs a's deirge snuadh
Duilleag 'chur air sneachd an stuaigh
'S gheibh thu dìreach dreach a gruaidh,
An ainneir shuairc a leòn mi.
Thogainn, thogainn, &c.

An tonn-coire 's gile bàrr,
An tom canaich anns a chàth'r,
An cur sneachd mu 'n ruig e 'n làr,
O 's dubh seach bràigh na h-òigh ghrinn!
Thogainn, thogainn, &c.

'N tug thu 'n aire 'n dealt air feur ?
'M fac' thu faileasan nan reul
'Deàrsadh air gorm-uchd a' Chaoil ?
'Sa meall-shuil chaoin nach eòl duit!
Thogainn, thogainn, &c.

'S beag, a sheillein, 's beag is fiach
Blas do mheala làmh r'a bial,
'S am Bogh-fròise cha n-'eil briagh
'An coimeas fiamh a h-òr-fhuilt!
Thogainn, thogainn, &c.

ORAN.

AIR FENN,—“*Gra-geal mo chrì;*” air neo,
“*The Wandering Shepherdess.*”

Teich, a Shamhraidh, le d’ àilleachd—
Dh’ fhalbh an là ’sam bu mhò
Leamsa caithream na fàs-choill,
No trusgan blàthmhor nan lòn;
Ciod e tuille fuaim dàin dhomh—
Ciod e fàit’ air gnuis òigh,
’S ise ’mhàin ’bheireadh slàint’ dhomh
Nis aig càch—’s cha b’ i ’chòir!

’S i mo Mhair’rad òg bhàn-bhuidh
’Dh’ fhàg an tràsa mi brùit,—
N uair a b’ aithne dhomh ’n tòd i,
O! b’ i Ròs nam ban ùr;
Ach ’am maduinn a bòidhche—
’N uair a b’ òirdheirce ’m fùr,
Ghoid fear eile gu seòlt e,
’S dh’ fhàg e dhòmhsa ’m preas rùisg’.

'Oigh nam meall-shùilean caoimhneil,
 'S òg a thoill thu mo ghràdh;
 Ann an comunn nam maighdean
 Bu tu 'n daoimean thar càch;
 'S iomadh, 's iomadh ban-oighre
 'Bhiodh gun fhaighneachd 'nad làth'ir;
 M' Eden! m' Eden! 'se chiùrr mi,
 Thu bhi dùint' orm gu bràth.

Thu bhi duint' orm, mo sgaradh!
 'S beag an toileachas dhòmh
 Gur e foill agus carachd
 Thug bhuam bean a' chùil òir,—
 Bean a' bhéil air dath 'n ùr-ròis
 'S a' ghuth chiùin,—'s ann bu cheòl
 Còmhradh cumanta 'bhéil sin—
 Mo chreach 'bhi dhìth a cuid phòg!

Nam b' ùr ghallan òg, uasal,
 'G an robh suairceas 'us cliù,
 Bheireadh gaol dhuit, 'us buaidh ort,
 B' fhada bhuamsa bhiodh tnùth;
 Ach bhi 'm broilleach fuar seann-duin'
 Gun ghaol, gun inntinn, gun lùgh—
 B' e sud dìreach an iath-shlat
 'Bhi dlùth a' sniamh mu stoc rùisgt'!

Ged ro' 'shoitheach air sàile,
Ged ro' 'spréidh air gach cluain,
Faodaidh 'chrì bhi mar stàilinn,
Faodaidh 'chànran bhi buan ;
Faodaidh osnaidhean gle thrìc
A bhi 'reubadh cneas m' uain ;
'S cha bhi mise air dì-chuimhn'
An là bhios deur air a gruaidh !

NA CAILEAGAN.

AIR Fonn,—“ *Hilù hilo hilorinnan,*” &c.

LUINNEAG.

Gur toigh leam féin na Caileagan,
Gur toigh leam féin na Caileagan,
Gur toigh leam féin na h-òighean caoin
Ge tric a theum 'sa char iad mi.

Gur toigh leam féin na h-òighean ciùin—
Cha dean ach brùidean talach orr';
'N an comunn grinn gach uair gheibh mì,
Tha rìghrean leam bochd, fala', fann!
Gur toigh &c.

Air té 'us té dhiubh bha mi 'n déidh,
Thug h-aon 'us h-aon dhiu' 'n car asam;
Ma dh' innseas mi an fhìrinn réidh
'S tric rinn mi 'n t-aon nì orrasan.
Gur toigh &c.

Am fear nach briseadh croinn 'us cailbh'
 Bho 'm bilibh dearg a mhealladh phòg,
 Cha n-'eil de 'n *duin'* aig' ach an dealbh—
 'Se th' ann gu dearbh a' chailleach bhog!
 Gur toigh, &c.

A shaogh'taich thruaigh, an cluinn thu bhuam?
 Ge mòr do luath 'nad shealladh fein,
 Cha tugainn uair de 'n comunn blàth
 Air son d' uil' àgh air thalamh bhos.
 Gur toigh, &c.

O ciod e stòr as eugmhais phòg?
 O ciod ach ceò—cha seallainn air;
 Mar faighinn mar ris gaol nan òigh,
 Air crùn Rìgh Deòrsa thalaichinn.
 Gur toigh, &c.

“ Gur dìomhanas gach nì fo 'n ghréin,”
 Ars' Solamh caomh,—ach farraideam
 Dhe 'n fhleasgach c'uine sguir e féin
 'Bhi 'tabhairt gaoil do chaileagan!
 Gur toigh, &c.

A' CHAILEAG BHÒIDHEACH.

AIR FONN,—“*A Mhàiri bhòidheach 's a Mhàiri ghaolach,*” &c.

SE'ISD.

Gu'n togainn fonn air a' chaileig bhòidhich,
Gu'n togainn fonn air té dhonn nan ròs-
ghruaidh,—

An cailin rìomhach a's mìlse còmhradh;
Gu'n tugainn saogh'l air son gaol mo Sheònaid.

Cha n-òr 'an tasgaidh 's cha long air chuantuibh
A dh' fhàg 'san am so mo cheann-sa luaineach,
Cha churam spréidh 'chum an raoir o shuain mi,—
'S e m' eagal féin gur h-e 'n gaol a bhuail mi.
Gu'n togainn fonn &c.

'N e 'n gaol, a ghràidh! a rinn d' fhàilte dhòmhsa
Mar shaorsa càirdeil do 'n tràill gun dòchas?

Mar theachd a' Chéitein do choill nan smeòrach ?
 Ma 's e, gun aon ag, 's leam féin na 's leòir dheth.
 Gu 'n togainn fonn &c.

O! 's ann tha 'n sgiamhachd ri m' chiall-sa 'n càir-
 deas—

Mar ròs measg cainichein tha 'dearg-ghruaidh
 nàrach ;

F'a malaidh 's caoile tha 'n t-sùil is tlàithe
 Na driùchd a' chéitein, no reul air fàire.
 Gu 'n togainn fonn &c.

Gur milis ceòlan a' teachd o shìthean,
 S cha searbh an lòn-dubh 'san òg-choill shìos ud ;
 'S binn eala bhàn 'n uair tha 'm bàs a' strì rith',
 Ach 's binne Seònaid 'toirt sgeòil bho 'crì dhomh.
 Gu 'n togainn fonn &c.

O thusa 'sheinn dhuinn co ghrinn mu 'n òigh ud
 A ghoid do chrì air feadh coill Ghlinn-smeòil uait,
 Air Seònaid mhìogach nam biodh tu eòlach,
 Chaidh " Màiri ghrinn " sìos do 'n chill gun òran.
 Gu 'n togainn fonn &c.

A bhàrda Greugach, bho 'r cadal dùisgibh,—
 Cha n-ann 'thoirt sgeòil duinn air *Màrs* no *Iuno*,
 Ach 'sheinn mu Bhan-rìgh a' Ghràidh as ùr dhuinn,—
 An *Bhenus* bheanntach so 'thoill 'bhi cliùiteach.
 Gu 'n togainn fonn &c.

O 's truagh bhi daonnan air roinn ar *dàin* dhiot,
A Shaoghail chealgaich, 'tha searbh 'nuair 's feàrr
thu!—

Nam faigheadh truaghain corr uair an *àill* dhiot,
Bhiodh agam Sednaid, 's an còrr aig càch dhiot.

Gu 'n togainn fonn &c.

TEISTEANAS A GHILE DHUIBH,

(Fleasgach a Mhuinntir Taobh Loch-atha)

AIR DHA BHI 'CUR ROIMHE PO'SAIDH.—

AIR FONN,—“*Hord, mo nigh'n dubh, ghuanach,*” &c.

SE'ISD.

A ni'anan, togaibh luaidh leam
Air fear aig am bheil buaile ;—
Ged tha e car beag duaichnidh,
Tha iomadh buaidh mu'n Ghile dhubh.

Thà lasgair anns an dù'ich so
'S e 'togairt dol a phùsadh ;
Cha duibhe bheag na 'n t-sùidh e —
'Se 'n gonadh sùl an Gile dubh!
A ni'anan, &c.

Gu 'n innsinn dreach an òigfhir,—
Ploc daraich 'am bachd-mòine,

'S cha mheasa leam na 'n t-òtrach
 'Nuair thig mu m' shròin an Gile dubh.
 A ni'anan, &c.

Tha 'n léine th'air an uasal
 Mar sheich' air spàrr 'ga cruadh'chadh,
 'S i ceart cho geal ri gual duibh,
 'Na pleatan suas mu 'n Ghile dhubh!
 A ni'anan, &c.

A' *chosaig* tha m'a bhràighe,
 Cha sine bheag na 'n 'Airce,
 'S cha mhò na leth-cheud càradh
 Fhuair i bho 'n ràin' i 'n Gile dubh.
 A ni'anan, &c.

Le 'bhrigis pheallaich ròmaich,
 Gun fhios c' iù 's cainb no clòidh i,
 Bu ro-mhath 'n gart, mar bhòchdan
 Chur geilt air eòin, an Gile dubh.
 A ni'anan, &c.

Mar ghaoiseid eich, air m' fhìrinn,
 Tha 'chuailein fada, fìor-bhàn;
 Mar fhraoch thug teine sgrìob air
 Tha feusag mhìn a Ghile dhuibh.
 A ni'anan, &c.

Am fac' sibh riamh sean ràsdal
 Bhiodh fada 'm feum a càradh ?
 Sud coimeas na deud bheàrnaich
 Tha freasdal càil a Ghile dhuibh.

A ni'anan, &c.

A *Bhoni*, ged bu chùiseil
 An aghaidh a thug *Moore* ort,
 Bu mheasa 'n co'ir a chùil duit,
 A's seid 'na bhrù, an Gile dubh.

A ni'anan, &c.

Bha latha 's leis an stairich
 Shaoil sinn gu 'n d' thain' thu 'dh-Albuinn,—
 Ach 'se bh'ann iarguin *eunaruich*
 Bhà 'n caolain-mheanbh a Ghile dhuibh.

A ni'anan, &c.

Cha 'n iongantach na h-òighean
 Bhi 'bristeadh 'n cridhe 'n tòir air,
 'S nach 'eil am Bàs féin mòran
 Na 's truime 'm feòil na 'n Gile dubh!

A ni'anan, &c.

O! ÌOMHAIGH 'RINN MO LEÒNADH.

AIR Fonn,—“ *The Rose Tree*,” air neo,
“ *Johnny's grey breeks*.”

O! ìomhaigh 'rinn mo leònadh,
Nach fan thu bhuam! nach fan thu bhuam!
O 'n theich gach uile dhòchas
Gur dona, 'luaidh, gur dona, 'luaidh,
Dhuit nis bhi 'magadh m' àmhghair
Le d' shealladh caoin, le d' shealladh caoin,
Mar rionnaig 'n uair tha 'm bàrc air
Na stallachan, na stallachan!

Gur coma leam an samhradh,
Le 'uile dhreach, le 'uile dhreach,
'S cha toigheach leam an geamhradh,
Ge geal a shneachd, ge geal a shneachd;—
Bheir *sud* ro thrìc am smuaintibh,
Do mhaisealachd, do mhaisealachd,
A's *so* do chridhe fuairidh
Gun *tlusalachd*, gun *tlusalachd*.

O ciod, a ghaoil, a nì mi
Gu d' chur á' m' chuimhn', gu d' chur á' m'
chuimhn' ?
No c' àit' am faigh mi ìocshlaint
Do m' chridhe tinn, do m' chridhe tinn ?
Tha tinneas trom a' cleachd rium,—
Cha b' oil leam e, cha b'oil leam e
Ged chuirte chlisge 'n tasgaidh
Fo 'n talamh mi, fo'n talamh mi!

MALI BHÒIDHEACH.

AIR Fonn,—“*Ho rò mo nighean donn, bhòidheach,
Mo nighean donn, bhòidheach, bheadarrach,*” &c.

SE'ISD.

Mo rùn air *Mali* bhòidhich,
Mo rùn air *Mali*
Chùl-bhuidh, bhanail—
'S iomadh fear tha 'n tòir oirr'!
Mo rùn air *Mali* bhòidhich.

Gur h-i mo rùn-sa 'n cailin ud
A's grinne cruth 'us dòighean;
'N uair théid a' m' chuimhne *Mali* bheag
'Se 'n talamh 'bhios 'gam chòmhach'.
Mo rùn, &c.

Tha 'gnuise mar mhaduinn chéiteinich
'An am do 'n ghréin bhi 'g òradh;
Tha 'meall-shuil mar an reultag 'bhios
'S an Ear air sgé na Glòmuin.
Mo rùn, &c.

Mar bhàrr nan tonna gaillionnach
Tha muinneal geal na h-òighe,
'S a cìochan corrach, mulanach,
Mar thulaichean làn neòinean.
Mo rùn, &c.

S e 'n grian-ghath air an ùrlar i,
O, 's binn i air na h-òrain;
Ged bheireadh slàinte cùl-thaobh rium,
Gu 'n ùraicheadh a pòg mi.
Mo rùn, &c.

'S ged dh-fhògairteadh o d' shealladh mi
Gu iomall na Cuairt Redidhte,
Am feadh 'sa bhios an anail annam,
'*Mhàli*, 's tu mo Cheòlraidh!
Mo rùn, &c.

A Ghrian, nach greas thu 'n latha sin
'Bheir *Màli* air a' chòir dhomh;
'S 'n uair thig an oiche, fuirich seachduin
Gun tigh'n ris, ma 's deòin leat.
Mo rùn, &c.

Cha dean mi tuille molaidh oirr'
Ged laidheadh tuille mòr oirr';
Ach nam bu bhàrd no flidh mi,
Gu 'n seinninn gus na nedil i!
Mo rùn, &c.

CUMHA BEAN ÒG AN T-SEANA-
BHODAICH.

AIR Fonn,—“*Brigis Mhic-Ruairidh.*”

A chaileag tha toigheach
Air dol car air chaothach,
Dean bodach a thaghadh le buaile thiugh;
’S ma ’s math leat ’bhi reòidhte
’Am meadhon an òg-mhios
Le luidse de ’n t-seòrs’ ud cha truagh leam thu.

LUINNEAG.

O ’s nàr, O ’s nàr ’bhi ’gearradh phreas òg
’S pluic mhòr a’ grodadh, gun bhuain, ’s a’ choill!
O ’s nàr, &c.

Fhuair mise fear grinn dhiubh—
Ged bhiodh e ’s na h-Innsibh,
Cha chuirteadh á chnàimhean am fuachd a chaoidh ;

'S geda dheanadh tu 'phlodadh
 'An coire 'dh-òr leaghte,
 A chridhe crion, creagach, 'sann chruai'cheadh ann.
 O 's nàr, &c.

Ma bheir mi do 'n bhaigeir
 Dad 's buige na clachan,
 "'S ann ni thu mo chreachadh?" their gruaigean
 rium;
 'S do 'n Eaglais di-dònuich
 Cha téid e—bi'dh 'bhrògan
 'S am bonn-a-sè caomhaint'—mo thruaigh mi leis!
 O 's nàr, &c.

Le cànràn 'us casdaich
 A leithid cha n-fhacas,
 'S e 'n impis bhi tachdte air uaireanan;
 Daor phoca na phlàighe—
 Cha ghabhadh tu pàidheadh
 'S bhi inionaid 'na fhàille, 'n uair bhuaileas air!
 O 's nàr, &c.

'N uair théid mi d'a leabaidh,
 Ged bhitheam gun chadal
 Cha bhrìodal 's cha sotal thig uaithsan domh,
 Ach srann agus ròmhàn,
 Mar mhada 'n cùil-mhòine,—
 Cha b' ionann 's fear òg 'dheanadh cluaineis rium.
 O 's nàr, &c.

'S a' mhaduinn, 'an àite
'Bhi 'breugadh nam pàistean,
'a' cluinntinn *mamà* bho gach uanan diubh,
'S ann bhios mi a' bleodhann
Cruidh bodach an d—m—n!
'fhearr leam aon làn creathail le buachaille.
O 's nàr, &c.

Seann fhleasgach, ciod e th' ann
Ach soitheach air deubhadh—
'ch tobar air traoghadh a suas gu tur?
Stoc reudanach, gealaicht',
Gun duilleig gun fhaillein?
'e deireadh gach donais bhi fuaighte ris!
O 's nàr, &c.

MO RÒSAN GEAL FÉIN.

AIR FÖNN,—“ *The wounded Hussar.*” air-neo,
“ *The Braes of Gleniffer.*”

THA 'n t-Earrach air tighinn, tha 'bharrach 'fàs ceòl-
ar,

Tha uiseag, an t-sòlais r'a h-òran 'san peur;
Gach blàdh teachd le sgiamh ris—ach 's diamhain
sud dhòmhsa,

'S e 'seachdadh gun dòchas, mo Ròsan geal féin!
O 's beag bha de thruas aig a' chuairt-ghaoith a
leòn e,

Am fiùran a b' àille riamh 'dh' fhàs ris a' ghréin;
A Bhàis, thoir leat càch,—tha na's leòir sean 'us òg
ann—

Ach O! seachainn Seònaid, mo Ròsan geal féin!

A bhruadairean ciùine, 'n tràth thùirlingeach pràmh
oirr',

O! innsibh do m' ghràdh gu 'm bheil slàinte dh'i dlùth
'S gach uair ni i dùsgadh, 'eòin rùnach nan tlàth-
phong,

O seinnibh nach faod i mis' f àgail co dhiùbh!

Cha n-fhaod, no théid mì do 'n tigh ìosal, fhuar
còmhl' rith'—

'S e—beatha no bàs dh'i—bhi làmh rith' mo
dhéidh:—

A Bhàis, thoir leat càch,—tha gu leòir, sean 'us òg
ann—

Ach O! seachainn Seònaid, mo Ròsan geal féin!

RANNAN AIR TÀILLEAR ÀRAID,

A FHUAIR BEAGAN DE 'N A-SAOGHAL 'SA RINN A
DHIA DHETH.

AIR Fonn,—“ *Mo rùn air an nianaig,*” &c.

SE'ISD.

Hugorinn, ò, gu'n innsinn,
Hugorinn, ò, gu'n innsinn,
Gu'n innsinn beagan firinn
Mu spìochdaire, mu 's math leibh e.

Tha fear 'am baile làmh rium
De Ridirean na Snàth 'daig—
Gun crochadh e a mhàthair
Air bonn-a-sè gu toileach dhuibh.
Hugorinn, &c.

Ma 's fìor mo sgeul, tha dearbh air
Gu 'n d' fhuair iad e, 'nuair dh' fhalbh i,
Ri lighich 'deanadh bargain—
“Aon mharga 's bheir mi cailleach dhuit.”
Hugorinn, &c.

An cual' sibh, cheann gu 'n d' fheum e
Sè-sgillin chosd air féil uair,
Mar fhuair iad e, 's an reusar
Gu 'amhaich féin a ghearradh aig'?
Hugorinn, &c.

Cha 'n iongantach an t-shròn sin
Bhi car air dreach poll-mòine,
'S na tha, bho mhoch gu glòmuin,
De shnaoisein chàich 'ga sparradh innt'.
Hugorinn, &c.

Bu mhath an duine Iùdas
Air trusadh 's gleidheadh cùine,
Thug Annanias ùidh dha,
Ach bheireadh Clùdan 'anam air!
Hugorinn, &c.

MALI BHÒIDHEACH, MHÌOG-SHUILEACH.

AIR Fonn,—“*The Lea Rigs;*” no, “*Nighean donn na h-àiridh,*”

Mo rùn air *Mali* bhòidheach,
’S i *Mali* bhòidheach mhìog-shuileach—
Mo rùn air *Mali* bhòidheach,
Cha ghabhainn òr nan Innsean oirr’;—
Cha ghabhainn òr, cha ghabhainn spréidh,
Cha ghabhainn ceud crùn rìoghail oirr’,
’S cha dealaich mi ri m’ bheò rith’—
Mo *Mhali* bhòidheach, mhìog-shuileach,

O ’s tric le *Mali* àluinn,
Gun fhios do chàch, ’nam shìneadh mi
’An lagan gorm nam blàth tiugh,
A’ faighinn sgeòil na rìbhinne;
Mo bheul r’a beul—aon làmh fo ’ceann,
Làmh eile teann ’ga crìodachadh,
’S mo chridhe ’snàmh ’an sòlas
Le *Mali* bhòidheach, mhìog-shuileach.

O! 's òg a thug mi gaol dh'i,
 'S thug ise glé luath dìoladh dhomh ;
 Ma bhios mi fada slàn deth,
 Mo làmh nach bì sud dìomhain dh'i;
 Ged gheibhinn gun bhi as a fianais
 Mile bliadhn', cha sgith'chinn dh'i,—
 'S ann bhiodh i 'm shealladh 'n còmhnaigh
 'Na *Mali* bh'oidheach, mhìog-shuileach.

DUANAG.

AIR FÒNN,—“*A ho ro, mo rùn an cailin,*” &c.

SE'ISD.

A ho ì, gu cinnteach 's toigh leam,
A ho ì, gu cinnteach 's toigh leam,
'S toigh leam Anna nan ciabh òr-bhuidh,
'S bheirinn d'ì mo phòg ge b' oil leibh.

Anna bheag, ge h-athach, òg i,
'S teth a cridhe 's blasd' a còmhradh;
Aingeal ann an cruitheachd òigh' i,—
Chuir a bòi'chead m' fhuil air ghoile.
A ho ì, &c.

Chuir a bòi'chead mi fo bhuaireas—
Fiabhrus as nach faigh mi fuasgladh
Mar an laidh an cailin suairce
Air aon chluasaig leam gun mhoille.
A ho ì, &c.

Mallachd air na bhios a' pòsadh
 Aighean ann an àite òighean,—
 B' fheàrr leam Anna as a còta
 Na cnoc òir le dud neo-sgoinneil.

A ho ì, &c.

'S e mo stòras-sa té àluinn,
 M' fhearann bòidheach a gruaidh nàrach,
 M' uile shòlas a deagh nàdur—
 'S tha sud aig mo ghràdh gun ghainne.

A ho ì, &c.

'S fada, 's fada 'nochd o m' rùn mi,
 Ach mu 'n caidil bi'dh mi dlùth dh'i;
 Anna, 'ghaoil, air son do shùgraidh
 Rachainn ùr tre thuil 'us theine.

A ho ì, &c.

Ged ro' 'n saogh'l a' sealltuinn duaichnidh,
 Ged ro' 'chléir car beag 'an gruaim ruinn,
 Seadh, ged shracadh Eud 'us Tuaileas
 Cha bhi m' fhuath air bean do shloinneadh.

A ho ì, &c.

CRÒNAN NA MNA-DÌOLAIN,

AIR FÖNN,—“ *Thug mi gaol do 'n fhear bhàn,*” &c.

SE'ISD.

Dean babà dean babà

Dean babà, nis, ochdoin !

Dean babà, 'leinibh, dean—

'S leòir do mhà'ir bhi ri bròn.

Caidil, 'uain! O dean tàmh—

Tha do mhàthair 'gad chòir,

'S i mar eala nan cuan

'Cur r'a duan 's i trom leòint'!

Dean babà &c.

'Fhir tha 'n tràsa fad' as

Nam bu deoch dhuit mo dheòir',

'N saoil nach maoth'cheadh do chri?

'N saoil an tréigeadh tu Mòr?

Dean babà, &c.

Och mo thruaigh té 'bheir géill
Chaidh do sgeul nam fear òg!
Geallas mil dh'i gu h-ùr,
'S gheibh i 'm puinsean r'a òl.
Dean babà, &c.

Ach a ghruagaichean grinn,
Fanaibh thall mar is còir;
'S cumhann tearnadh an uain
A gheibh *Ruairidh* 'na spòig.
Dean babà, &c.

An té 'dh'innseas a gaol
Do 'n fhear 'shaoil i 'bhi breòit'—
'N uair a thionnd'as e 'chùl,
“Bha mi 'sùgradh ri gleòisg!”
Dean babà, &c.

SLIOCHD NAM BEANNTA.

AIR Fonn,—“*Royal Charlie.*”

SE'ISD.

O c' àit' 'eil air an talamh,
O c' àit' 'eil air an talamh,
C' à' 'eil, c' àit' 'eil air an talamh
Coimeas Sliochd nam Beannta?

Sliochd mo ghaoil an sliochd 'dh' fhàs smiorail,
Foinnidh, dàna, làidir, fearail;
'S mairg nàmh a théid 'an carabh
Gàidheil gheala, 's greann orra.
O c' àit' 'eil, &c.

'N uair théid clann nam beann 'n an éideadh,
Féileadh-beag air leas gach treun-fhear.
Miann nan gruagach, fuath luchd-eucoir
Sìol na Féinn' 's gach aon àit'.
O c' àit' 'eil, &c.

Sibhs' a ghineadh bho na h àrmuinn
 'Sheas gu duineil mar ri Teàrlach,
 Nochdaibh nis do dh-Uilleam àdhmhor'
 Gu 'm bheil Gà'eil 'san t-seann dòigh.
 O c' àit' 'eil, &c.

Ciod e 'n Gàidheal ri h-uchd streupaid?
 Ciod ach leòmhnan measg nan caorach!
 Fuil 'us àr 'us bàs gach taobh dheth;—
 'S mairg nach géill 'an am dha.
 O c' àit' 'eil, &c.

Co iad curraidhnean gach cruadail?
 Co iad beathraichean gach tuasaid?
 Co 's a h-uile blàr bhios buadhach?
 Sliochd nan stuadh gun aon ag.
 O c' àit' 'eil, &c.

Co fhuair onoir *Fontenoi*,
Waterloo, 's *Corunna* glòirmhor?
 Co ach iadsan nach teich òirleach
 Ged robh còig ri aon fhear!
 O c' àit' 'eil, &c.

Eiribh! éiribh mar a' Chuairt-ghaodh,
 'S bi'dh ur nàmh, mar dhuilleach uaine,
 Crionachadh mu 'n gann a ghluaiseas
 Laochraidh chruaidh nam Beannta.
 O c' àit' 'eil, &c.

NA DEIREASAICH.

Mo thruaighe, mo thruaighe, mo thruaighe mar
thà!

A shaoghail, chaidh thu tu'al, buileach tu'al oirnn
an tràs';

Chaill Nàdur a tuaiream, ge cruaidh e ri 'ràdh ;
Och! 's dona mar fhuaras i 'n uaigneas ri pàirt.

'S ann ort thain', a Ghàeldachd, an caochladh ro
mhòr,

Tha *Laoich-taobh-na-grìosaich* 'fàs lìonmhor na 's
leòir;

Aig an teine, ma 's fìor, tha gach aon fhear 'na
leòmh'n,

Ach maoidh 'thoirt o'n luath 's cha n-'eil gruaimean
“ air dòigh.”

'S i so bliadhna nam bachdach 's fearr astar na càch,

'S i so bliadhna nan stachdach 'bheir feairt air na 's
àill ;

'S iomadh liùgair le gunna 'tha gramail le spàin,
'S ged robh móran gun sealladh, co 'm fear tha gun
bheul?

Nam b' ann mu 'n mhéis-chabhruich, co thionnd'adh
a chùl?

Bhiodh a bhlàth ann an tìm bhig nach tionnd'adh a
h-aon;

'S bhiodh Frangaich aig *Dòmhl' dubh* 'g an ròsdadh,
gun dùil,

Nan deanadh a' bhòilich 'na h-aonar a' chùis.

A ghruagaichean, caoinibh; 's mór aobhar 'ur bròin,
'S gun fhleasgach 'san dùich a bheir sùil oirbh nì's
mò;—

Tha galairean nuadh, 's iad glé thruaillidh, mo
dhòigh,

Air faotainn làimh-'n-uachdar air fuath's dhiubh
mu 'n t—n.

'An àite nan treun 'rachadh 'n teugmhail le fonn,
Tha 'm mulcach, an crùbach, an giùmach, an cam;
Ar leam gu 'm b'e 'n eucoir am màrsadh do 'n
Fhraing

'S fear no dhà 'cur an céill 'bhi mar tha gun an
ceann!

A dhaoine gun nàire! ciod e their mi ribh ?
 An abair mi Gà'eil ribh 's nach Gà'eil idir sibh ?
 B' e samhachadh 'n fhleòdair ri stàilinn an nì,
 'S b' fheàrr h-aon diubh 's an àr-fhaich na réisea-
 maid 'dibhs'.

Ach sibhs' 'tha dhe 'n fhìon-fhuil a's prìseil' na 'n t-òr,
 'Fhìor ghineil na Féinne! na géillibh 's sibh beò;—
 'S fearr gràinean de 'n t-sìol na de 'n mholll làn na
 cròig',
 'S ma théid sinn thar chuan, bheir sinn buaidh mar
 bu nòs.

O thigibh bho 'r sléiteibh le spéid nan eas borb—
 Mar dhealan nan speur 'n uair tha slantan 'am feirg;
 'S ged dh' éireadh an saogh'l oirnn gu léir anns an
 strì,
 Ri "guailibh a chéile" co dh' fhaodas ar claidh?

Bí'dh buaidh mar a b' àbhaist 's gach blàr air ar
 taobh,—
 'S air pilleadh dhuinn sàbhailt gu àrd-thir an fhraoich,
 Gur leòir leinn mar phàidheadh fiamh-ghàire nan
 òigh,
 'S cha n-fhàg sinn a' Ghàeldachd no iadsan ri 'r beò.

DUANAG.

AIR FONN,—“ *Pòg an nochd agus pòg an raoir,*” &c.

LUINNEAG.

Mo rùn air a' chaileig a's meallaiche sùil,
Mo rùn air a' chaileig a's camagaich' cùl,—
A' chaileag, a' chaileag bha 'n raoir air mo ghlùn!
'Se sealladh de dh-Annaidh a thogadh mo shunnd.

Ged tha mi gun chaora, gun ghobhar, gun bhò,
Gun searrach, gun ghearran, gun fhearann, gun òr,
Gun aon nì air thalamh ach na th' air mo dhruim,
A dh' aindeoin sud uile tha Anna rium grinn.

Mo rùn, &c.

Ged dh' amais mi dol do 'n tigh-leanna corr uair,
Ged thraoigheam an copan le gillean glan, suairc,
Ged robh mi 's gach ionad 's an cluinnear an ceòl,
Na dheaghaidh sud uile, bheir Anna dhomh 'pòg.

Mo rùn, &c.

Ged tha e air aithris gu bheil mi gun stéidh,
'S gu 'n téid mi 'an aithghearr air chaothach gu léir
A' mealladh nan cruinneag 's a' deanadh nan dàn,
A dh' aindeoin an cridhe tha Anna rium blàth.

Mo rùn, &c.

Ged fhaighinnsa cailin le buaile thiugh nì,
Cha tréiginn mo chaileag ged bhitheadh i 'n dìth;
'S ged thigeadh fear-fearuim a shireadh na h-òigh,
Bu diamhain dha, 's toil aig an fhilidh d'a pòig.

Mo rùn, &c.

N uair 's coma le sionnach an fhuil 'tha 's an uan,
'N uair sguireas an talamh so 'dh-iomain mu 'n
cuairt,

'N uair stadas Loch-fine a lìonadh 'sa thràgh'
'N sin sguiridh mi, 'Annaidh, a thabhairt duit gràidh.

Mo rùn, &c.

DO LON-DUBH,

*Air dhomh a' chluinntinn a' seinn anns a' choille 'gam chòir,
's mi coimhead uaigh —ann an Cill-ma-lìt .*

A Loin-duibh, a Loin-duibh, O! gur beag tha thu
'm feum

Air teicheadh bhuam féin le do chèol;
Cha sealgair a th' annam, gun umhail 'na chré,
'S ann thainig mi mar riut a bhròn!

A Loin-duibh, a Loin-duibh, 's fada dh' imich bhuaite
sùrd—

Ciod e so 'chuir mulad 'nad dhàn?
Tha 'n Samhradh a' tighinn, tha 'choille 'fàs dùmh'il,
'S gach eun innt' le sunnd 'cur air fàilt.

A Loin-duibh, a Loin-duibh, 'n uair tha 'n uiseag 's
an speur

'Cur gean air Rìgh aobhach an Lò,
'N uair tha 'n smedrach 's a leannan 'comh-shodan
ri d' thaobh

'M bi thusa 'n ad aonar fo leòn?

A Loin-duibh, tha do thuireadh a' lotadh mo chrì—
 'S ioghnadh leam ciod a chràidh thu cho goirt ;
 'N e nàmh 'an riochd caraid a ghoid bhuait do shìth?
 'N e gu 'n d' mhealladh 'n ad dhòchas thu 'th' ort?

A Loin-duibh, a Loin-duibh, 'bheil do leannan riut dùr?

Cha n-urrainn do 'n chùis bhi gu bràth :
 Co ise air thalamh 's an cuireadh tu ùidh
 Nach mealladh 's nach maoth'cheadh do dhàn ?

A Loin-duibh, a Loin-duibh, dearc 'us suthag nam blàr

Bidh deas dhuit gun dàil air son béidh:
 Tha 'n clamhan 'san t-seobhag fad', fada o làimh;
 Nach sguir thu, ma tà, dhe do chaoidh ?

A Loin-duibh, a Loin-duibh, tha mi 'cuimhneachadh nis!

Bha 'n t-eun'dair an rathad so 'n dé—
 O an-ìochd an trudair! do leannan thuit leis—
 'Eòin ghrinn, 'se so 'ghuin thu—nach e ?

A Loin-duibh, a Loin-duibh, 's mór gu sprochd do cheann-fàth,

Gidheadh 's mise do bhràthair 'an truaigh';
 Ged tha d' uchd-sa cho dubh a's tha m 'uchd-sa cho bàn,

'S e 'n t-aon aobhar a th' againn gu gruaim.

A Loin-duibh, a Loin-duibh, nach cuimhn' leatsa an
té

'G an robh 'n sealladh 'bu chaoine, 's fiamh-ghàir'
Oirre chaidh 'thogadh sodan air Dubhachas féin?

B' i mo rùn dìreach Aingeal a' Ghràidh!

A Loin-duibh, a Loin-duibh, mar dhriùchd maidne
ri gréin,

Bho 'n talamh rinn m' eudail grad-thriall;—

Bha fadal air ainglibh g' a faighinn leo féin,

Ghoid, O, ghoid iad do Phàrras mo chiall!

A Loin-duibh, nis ma's faochadh do d' mhulad-sa
ceòl,

Seinnidh mise 'n so còmhla' riut gun sgìos;

S ma chluinneas an uaighe aon fhuaim romh là
'bhràth,

'Se caoidhrean trom, cràit'each mo chrì!

Cluinnidh m' eudail mo chaidh 's an tigh-ìosal,
fhuar, chaol,

'S a' leth-dhùsgadh, gu 'n can i gu tlàth,—

“Mo leannan! mo leannan! do bheatha ri m'
thaobh!”

Greas, a ghaoil, 'us dean maille rium tàmh!

GLEANN-AORADH.

AIR Fonn,—“ *Mairi laghach,*” &c.

SE'ISD.

A ho rò, tha 'n samhradh
Ann an Gleann nam Flùr !
Uthill ò, tha 'n samhradh
Ann an Gleann mo rùin !
Tiugainn, tiugainn, 'annsachd,
Leam do Ghleann nam Flùr;
Tiugainn do Ghleann-aoradh,
'S cha bhi 'n gaol air chùl.

'N uair tha 'n samhradh blàthmhor
'Fàilteachadh nam bruach,
'S eòin air feadh na h-òg-choill
'Seinn 'sa' deanadh chuach,
Oigrìdh shona 'mànran
Feadh nan àiridh shuas,
'Anna, cha b' e 'n sùgradh
'Bhi o dhù'ich nan stuadh.

A ho rò, &c.

'Ainnir na gruaidh nàraich,
 'S òg a rib thu mì;
 'N uair a bha mi 'm phàisde
 Bu leat gràdh mo chrì;
 Mar théid grian an àirdead
 S ann a's blàith' na glinn,
 'S mar tha m' aois-sa 'sineadh
 'S ann tha 'n gaol a' cinn.
 A ho rò, &c.

Tha beul meala m' eudail
 Binn mar cheud-dhàn cuaich,
 Milis mar am fion-dhearc,
 Maoth-dhearg mar shuth bruaich';
 O! b' e 'n fhochaid sìoda
 'Chur m' a bràigh geal suas,
 'S a cùl bàn-bhuidh féin air,
 Mar ghath-gréin' air chuan.
 A ho rò, &c.

Tha d' uchd mìn, fo 'n anart
 Air nach ainneamh leug,
 Mar a' ghrian leth-shalaicht
 Cùl neòil gheal a' Chéit;
 Tha do mheall-shùil dheàrsach
 Mar dhriùchd nèamh air feur
 Anns a' mhaduinn ghrianaich—
 'S daor a fiamh dhomh féin!
 A ho rò, &c.

'S e Gleann-aoradh cheana
 Gleann a's grinne 's tìr,
 'S ma thig thus' ann, 'Anna,
 Cha n-'eil tuille dhìth
 Air gu bhì 'na Eden,
 'S ormsa gu bhì 'm rìgh ;—
 Thig, 's bi 'd iodhal-aoraidh
 Rè ar sao'il do m' chri !

A ho rò, &c.

Annas a' mhadainn bhraonaich,
 Leis an spréidh 'sa' ghleann,
 Bheir sinn greis air sùgradh,
 Greis air deanadh rann ;
 Greis ag éisdeachd bàrdachd
 Mhilis àl nan crann ;
 'S cha lugh' idir sòlas
 Dhuinn 'sa' ghlòmuin ann.

A ho rò, &c.

'S e sud Gleann nan dearea—
 Gleann gach meas thug buaidh ;
 Gleann nan subhag bhlasda,
 'S iad air snas, do ghruaidh ;
 Toradh na cir-mheala
 'S leat 'an sud gun luach,
 'S gheibh sinn air son fiona
 Baine blàth nan cuach !

A ho rò, &c.

OIGHRIG 'OG.

AIR Fonn,—" *Blythe, blythe, and merry was she,*" &c.

SE'ISD.

'Oighrig òg an òr-fhuilt chlannaich,
'Oighrig bhanail, 's tu mo ghaol ;
'Ainnir ùr a's ciùine sealladh,
Bha mi maille riut an raoir.

Bha mi maille riut 'am bhruadair,—
Shaoil mi, 'luaidh, thu 'bhi ri m' thaobh;
Dhuisg an sòlas tuille 's luath mi,
'S b' f hada bhuam thu 'n sin, a ghaoil!
'Oighrig òg, &c.

'Ainnir òg nam pòga meala,
'S truagh nach faighinn thu gu léir;
B' f hearr leam thu gun nì air thalamh
Na té eile 's fearann saor.
'Oighrig òg, &c.

Geda gheibhinn òr nan Innsean,
 Nighean rìgh, a's crùn 'na déigh,
 'S mór a b' annsa leam, gun slòn leath',
 Còir air rìbhinn a' chùil réidh.
 'Oighrig òg, &c.

Tha i modhail, teistheil, càirdeil,
 Gu neo-stràiceil aisde féin ;
 'S tuigseach, aobhach, beusach, nàrach
 'Oighrig mhàlda nan gruaidh caoin.
 'Oighrig òg, &c.

Tha 'n t-sàil-chuach gle ghrinn 'san earrach,
 Tha 'n ròs barraichte 'sa' Chéit,—
 'S guirme na e *sud* do mheall-shùil,
 'S deirge na e *so* do bheul.
 'Oighrig òg, &c.

Ged tha mi gun òr gun fhearann,
 Gun thiugh-spréidh air srath na raon,
 Ma ni gràdh gu bràth do tharruing,
 Cha n-f haigh gin thu ach mi-féin.
 'Oighrig òg, &c.

Mar 's bòidhche 'sann a's caraich' iad,
 'Tha 'n aigne mar a' ghaoth ;
 Bu daor a fhuair mi aithn' air sud
 Bho ainnir an fhuilte réidh.

Bu daor, bu daor a cheannaich mi
 An sonas nach robh buan ;
 'N uair shaoil mi 'bhi aig cala
 Chaidh mo philleadh thun a' chuain ;—
 Mo thruaigh mi! ciod so dh'fhairich mi
 Nach d' aithnich thu na 's luaith'?
 'Sann 'nuair rinn càch do spùinneadh bhuam
 A dhùisg mi as mo shuain.

O c' uime, 'ghaoil, a dh' fhàg thu mi?
 Bha là 's bu leam do phòg,—
 Bu leam do bhrìodal mànrnach,
 'Bha aon uair blàth gu leòir ;
 Bu leam bhi 'd chneas—'s b' e 'm Pàrras e!
 'N uair bhitheadh càch 'nan clò ;—
 Bha uair 's bu leam, mar meallta mi,
 Do chridhe fallsa fòs.

'Se thu 'bhi 'n cneas an aineolaich
 A nis a' gabhail suain
 A rinn mo chàileachd fhannachadh,
 'S a thanaich clis mo gruaidh ;
 An saogh'l cha n-fhada mheallas mi,
 O! 's falamh è 's tu bhuam—

ÒRAN.

AIR FÒNN,—“ *Caledonia*,” air-neo,
“ *Màiri Dhail-an-eas*.”

SE'ISD.

Am brúadar so ? am faoin-sgeul e ?
No 'm faod e a bhi fìor
Do gheallaidhnean gu 'n dì-ch'nicheadh
Tu air son òir no nì ?
Cha tig, cha tig ath-sgeul domh air—
Nan tigeadh b' éibhneach mì ;
Ach o'n chaidh 'n t-snaim do-sgaoileadh ort,
Dhe 'n t-saogh'l so tha mi sgìth.

O 's maireg 'ni earbs' á boirionnach !
Gur h-ainneamh gheibhear té
' Bhios dìreach anns an leannanachd
No leanailteach 'sa' ghaol ;

A ghaoil, bi aoibhinn, toilichte
Théid mi gu h-ealamh 'n uaigh!

'N uair chuireas iad fo thalamh mi
'S a chinneas tharam fear,
An tig—an tig thu 'ghal air m' uaigh?
No 'n sil thu aona dheur?
Cha sil! cha sil! cha teann thu ris—
B' e 'n t-iongantas an té
A rinn mo bheatha ghiorrachadh
'Bhi duilich as mo dhéidh.

A fhleasgaich òig, bi furachail—
Aon earail gabh uam féin,
Na taobh ri té 'bhios eireachdail
Mar aithne dhuit a beus;
Ged gheibh thu 'n coslas aingil i,
Ma 's caileag i gun stéidh,
Gu 'n dean i 'n tùs dhìot amadan,
A's aithreachan 'na dhéigh.

RANNAN.

C' uime bhiodh oirnn mulad,
Duilichinn no cràdh
Air son ni th' air thalamh?
Faileasan gun stàth!

Chunnaic mi 'm fear modhail,
'S b' aithreach leis gu 'n robh—
Chunnaic mi 'm fear falamh,
'S thuirt e “ Gabh 'nuair gheibh.”

Cuireamaid ri h-aighear—
'H-uile fear 'sa làmh
Air a' chaileig laghaich
'S motha bheir dha gràdh.

Ciod a th' ann am fleasgach?
Fàsan an t-sil mhaith—
Ploc 'an coill nan gallan—
Seillean gun an gath!

Thugaibh dhòmhsa cailin,
 Banalas 'na cainnt,
 Bàighealachd 'na meall-shuil,
 'S a cruth geal, gun mheang.

'N uair bhios mise corrach
 Fanadh i 'na tosd,
 'S ged théid ise 'm mearachd
 Cha bhi mise crosd'.

Toilichte le beagan,
 'S coma leinn cuid chàich:
 Fear gun phlang 'na sheotal
 'S e 'ni 'n cadal tlàth.

TUIREADH NA CAILIN.

AIR Fonn,—“*Bruthaichean Ghlinne-braon.*”

SE'ISD.

Och mar thà mi gun thù leam!
'N tig an là sin 'bheir m' 'Uistean,
Far am b' òg sinn, gle chùirteil,
Aig Aoradh lùbach nan craobh?

'S i so 'n nollaig a leòn mi,—
Gach té eile, gu spòrsail,
Mar r'ā leannan, 's rùn Seònaid,
(Fàth mo bhròin,) 'an tìr chéin!
Och, mar thà mi, &c.

'Fhir bu dùmhala calpa,
'N uair a shiùbhladh tu 'gharbhlach
Cha bu shùgradh do 'n earbaig,
'S bhiodh fuil dhearg air na féidh.
Och, mar thà mi, &c.

Deagh làmh 'chumail na stiùir' thu
 Ged ro' 'mhuir na h-aon smùid dhearg;
 S 'nuair bhiodh càch le croinn rùisgte
 B' e sud sùgradh mo ghaoil.
 Och, mar thà mi, &c.

'N uair a sheinneadh tu 'n t-òran
 'Measg nan caileagan òga,
 Bhiodh mo chridhe 'gad phògadh,
 'S, nam biodh dòigh air—mo bheul.
 Och, mar thà mi, &c.

'N uair a thig am mìos Màigh oirnn,
 Co an sin ni dhomh 'm blàth-fhleasg?
 Co ni m' fhàidhrean a phàidheadh—
 No chuireas fàilt orm, air féill?
 Och, mar thà mi, &c.

Co ni dhomh an crùn luachrach?
 Co ni 'n caorann a bhuain domh?
 Co bheir a bhreacan mu 'n cuairt orm,
 'Tigh'n o bhuaille 'chruidh-laoigh?
 Och, mar thà mi, &c.

FREAGARADH

DO "THUIREADH NA CAILINE."

Aig taobh Aoradh na gànraich
Dh' fhàg mi 'n éiteag a's bàine;
Rìbhinn ùr na gruaidh nàraich,
B' fheàrr bhi 'n tràs' leath' nan saogh'l.

SE'ISD.

Och, ged tha mi bho m' rùn geal,
B'e mo roghainn 'bhi dlùth dh'i
Far am b' òg sinn, glé chùirteil,
Aig Aoradh lùbach nan craobh.

'S tric an tràsa le m' uan mi,
'S tric—ach O! 's ann am brudair—
Far am b' òg bha mi 'n uaigneas
Dh'i a's uaipe 'toirt gaoil.
Och, ged, &c.

Far an ciataich' na h-òighean,
Far an grian doibh mo Sheònaid;

Far nach iarrainn de bheò-shlàint

Ach 'bhi 'pògadh a béil!

Och, ged, &c.

'S e 'bhi, 'ghaoil, riut a' sùgradh

'Dheanadh m' éibhneas a chrùnadh

Ged robh 'n saogh'l so le 'chùram

'Dol 'na smùid les a' ghaoith.

Och, ged, &c.

Mar tha chombaist 'an còmhnaigh

'Sireadh dh' ionnsuidh n' Tuath reòta

'S ann tha m' inntinn-s' air Sednaid,

Rionnag bhòidheach mo ghaoil.

Och, ged, &c.

'S geda shnàmhhas mi cuaintean,

'N uair thig Samhradh mu' n cuairt oirnn

Cha 'n fhaod idir mo ghruagach

Bhi teachd o 'n buaile leath' féin.

Och, ged, &c.

DUANAG.

AIR Fonn,—“ *Tha buaidh air an Uisge-bheatha,*” &c.

SE'ISD.

A rùin ghil, nam bithinn leat,
Bu shunndach mo chridhe 'n diugh;
B'e 'n sòlas do-bhruidhinn 'bhi
Le Sìne bhuidhe daonnan.

Ged 's ann 'san Eilein Bhòdach 'chinn
An lilidh 'rinn mo leònach-sa,
'S ann shaoileadh tu le 'bòl'chead
Gur h-ann chinn i chòir nan speura!
A rùin ghil, &c.

Cha n-e thu bhi 'shiòl Duibhne 'rinn
Le m' chridhe, 'luaidh, co phrìseil thu,
Ach thu bhi modhail, fìor-narach,
Blàth, inntinneach, deadh-bheusach.
A rùin ghil, &c.

Mar chaineal fàile d' analach,
 Do mhuinneal mar an canach mìn;
 Tha Cupid féin 'am falach ann
     Ad bhroilleach corrach, caoin-gheal.
                     A rùin ghil, &c.

Do shùil air dhath nan àirneagan—
 Do chùl mar òr ri deàrsadh grinn—
 Do bheul mar ròs beag làn de mhil,
     Rinn uile, 'ghràidh, mo léireadh.
                     A rùin ghil, &c.

An ceudamh cuid dhe d' cheanaltas
 A chur 'an céill cha n-aithne dhomh;—
 'S tu gaol gach aon a chunnaic thu
     'S tu, 'chiaH, an dara Bhénus.
                     A rùin ghil, &c.

Tha thu gu léir co fhurailteach,
 Co ghaolach, cheutach, fhuranach,
 'S gu 'm bheil mi-féin a' h-uile là
     'Dol tuille 's tuille 'n déigh ort.
                     A rùin ghil, &c.

ÒRAN.

AIR Fonn,—“ *A Mhàiri bhàn gur banail thu,*” &c.

O Iseabal! o 'n chunnaic mi
Nad leanadh beag an tòs thu,
Bu smaointean domh, 'n uair chinneadh tu,
Gu 'm b' ainneamh bean do neòil-sa,—
Gu 'n goidinn mar ròs gàraidh thu
'An toiseach d' àille 's d' òige;
Nis, ma 's fear eile 'bhuaineas tu,
'S i 'n uaigh mo leaba-phòsaidh.

Ach ged tha 'n uaigh ro ghoireasach
Thoirte fois do 'n chridhe bhrùite,
Cha cheilinn ort, 'a leannain, e
Nach b' fheàrr bhi 'd bhroilleach rùn féin;
'S ged thigeadh 'm Bàs le 'shaighead chruaidh
'Thoirte oidheirp air mo chiùrradh,
Cha b' eagal leam 'sa' Phàrras ud
Nach faodainn 'chur g' a dhùlan.

A Nàduir, thug thu 'n car asainn—
 'N uair rinn thu Peigi bhàn duinn
 'S ann shaoil gach aon nach tigeadh té
 Cho iomlan tuill' á' d' làmhnan ;—
 O ! shaoil sinn sud 'n ar n-aineolas
 Air cailin a chuil àrbhuidh:
 Ach faodaidh *rionnag* bhi gle bhriagh
 Nach faicear 's *grian* a' deàrsadh.

'S e ghrian, 's e ghrian 'an gilead i;
 'Se 'n eal' air uchd a' chuain i;
 'S e 'n uiseag ann am binnead i;
 Glan-chuspair ioma duan i ;—
 'S i 'h-uile nì a's grinne riamh
 'Rinn filidh sheinn no smuainteach';
 Ach ciod am math 'n sud dhòmhsa ?
 'S ann tha bòidheachd 'cladhach m' uaghe !

A ghaoil ! a ghaoil ! mar faigh mi
 Luath no mall do chala d' fhàbhair
 C' air son nach robh thu 'd phiuthair dhomh ?
 Gun fharhad chithinn càch leat ;—
 C' air son nach d' thainig doille orm
 Mu 'n d' fhuair mi 'n sealladh 'òhràidh mi ?
 C' air son a chunna 'n saogh'l so mi,
 A ghaoil ! mar 'eil thu 'n dàn domh ?

An deaghaidh blàth's thig fionnarachd,
Thig tràghadh 'n deaghaidh lìonaidh,
Ach ormsa, 'dheòin no dh' aindeoin domh,
Tha 'n gaol 'na eallaich shìorruidh.
Fàilt' air an uaigh mar fhaigh mi thu !
A luaidh, cha n-fhada bhios mi
'An so, mar uiseag chianalach
A' seinn do *ghrian* nach cluinn i.

'SE 'N LE'ON AN GAOL.

AIR Fonn.—“ *A chailin duinn a' chuailein réidh,*” &c.

Hil ù, hil ò, 'se 'n leòn an gaol,
Hil ù, hil ò, 'se 'n leòn an gaol,
Hil ù, hil ò, 'se 'n leòn an gaol,
Mo chùlaobh féin gu buileach ris.

'Se 'n gaol a dh' fhàg gun chàil, gun chli,
Gun fhala-ghà, gun slàinte mì;
Gun rath, gun stàth, gun nàir', gun nì—
Ach feuch an strìochd mì tuille dha!
Hil ù, &c.

Ciod e dh-fhàg milis leam an t-òl?
Ciod e dh-fhàg toigheach mì air ceòl?
An t-aon ni 'dh' fhal'mhaich tric mo phòc'—
'Se gaol nan òigh 'rinn uile sud.
Hil ù, &c.

Ciod e ghleidh minic mi bho m' shuain—
 Ciod e dh' fhàg tana, glas mo ghruaidh—
 Ciod e theab m' fhalachadh 'san uaigh
 Ach buaireadair na dunach so !

Hil ù, &c.

A fhleasgaich òig, ma tha thu saor,
 Fan, fan mar sin,—mar 'eil thu 'n déidh
 Air cridhe trom, air cadal faoin,
 'S do leabaidh 'bhi mar chuileann duit.

Hil ù, &c.

An té 'bhios bòidheach fad' thar càch
 Cha n-fhaigh thu còir oirre le stràic;
 Na taobh ri òinnseich—cha n-i 's feàrr—
 Bi'dh 'fàbhair-s' aig a' h-uile fear.

Hil ù, &c.

Nam bithinn 'tòiseachadh as ùr,
 An òg-bhean anns an cuirinn ùidh;
 Tu 'n tugainn pòg dh'i anns gach cùil
 B' e 'rùn sud ged robh tuille ann.

Hil ù, &c.

An leannan ràpach bi'dh 'san fhéigh,
 An leannan nàrach cha dean feum,
 An leannan dàn gheibh 'ghnàth 'chuid féin
 S còrr uair cuid chàich a thuill' air sud.

Hil ù, &c.

AN TÉ NACH ÒLADH TÌ.

Mar gu 'm b' ann air a dheanadh
le fear d' a mhnaoi féin.

FONN,—“*The Laird o' Cockpen.*”

“A Bharda, ma 's *fior* aingealan
Na mnathan so mu 'm pos iad,
C' air son a tha na h-uibhir dhiu
'Nan deamhain 'san staid chomhlach?”

SEANN ORAN.

'Illean, nach mise 'bha 'm bhurraidh bochd, truagh?
'N uair bha mi gun phòsadh chreid mi na chual'
'Us thuirt mi, Le Màiri 's math dheth bhios mi,
Oir fanaidh mo Mhàiri buileach o 'n tì.

Fanaidh mo Mhàiri buileach o'n òl,—
A'n àite a béil théid an gloine r'a sròin;
Cha n-ionann 's na banagan shluigeas a trì —
'Us fanaidh mo Mhàiri buileach o 'n tì.

'S lurach mo Mhàiri 'bleodhann na spréidh!
 Tha i gu cinnteach taghte air gréis;
 'S eòlach, air cuibhioll i, clobhaidh i 'n lìon,
 'Us fanaidh mo Mhàiri buileach o 'n tì.

Ach thachair am pòsadh, dh' ath'raich an duan—
 Faic sinn nis còmhla 'm bothan na truaigh;
 Thainig na pàisdean, Ochain, a rìgh!
 'Us dh' amais mo Mhàiri dol air an tì.

'Us, geda tha 'n olainn gun ghainne mu 'n spàrr,
 Seallaibh am burraidh 's na *ragan* m' a chlàr!
 An gloin' air a bilibh gu 'n amais gun strì
 'Us, Ochain, mo leòn! cha n-fhan i bho 'n tì.

'S ged tha i air dheireadh car beag air an fhu'al,
 'S leath' 'n t-urram air *clobhadh*, 's tha 'bhlàth air
                   mo chnuaic!
 Le olcas a bleoghainn chaidh '*Chean-fhionn* 'an
                   dìosg'
 'S gu 'n cumadh i obair ri tobar le tì.

Mo thruaigh air fear falamh a gheibh té le stràic,
 Mo thruaigh co 'sam bith e 'gheibh aon nigh'n a
                   màth'r,
 Mo thruaigh thar a h-uile nì fear mar tha mì
 A thuiteas air banaig do 'n iodhal an tì!

GEUG THAOBH LOCH-AICE.

AIR Fonn,—“*Soraidh leis a mhaighdein a tha fo
ghruaim,*” &c.

Guma slàn do 'n rìbhinn
Do 'n d' thug mi luadh—
Taobh Loch-Aice 'dh' fhàsas
Geug bhlàth nam buadh.
Guma slàn do 'n rìbhinn
Do 'n d' thug mi luadh.—

Guma slàn do 'n dòigh ud—
'S math thuirt iad Nic-Cedl rith',
Aobhar-ciùil gach òigeir
'Chuireas dòigh air duan.
Guma slàn, &c.

'S ann 'sa' chlachan dhùmhail
Ghabh mi beachd an tùs ort ;
'S 'nuair bha càch ri ùrnuigh
Bha mo shùil-s' ort shuas.
Guma slàn, &c.

'N uair a sheinn an còmhlan
 Cha robh m' inntinn còmh' riuth';
 'S geda labhradh Pòl ann,
 Bhiodh Nic-Ceòl 'am smuain.
 Guma slàn, &c.

Tha uchd àrd na finne
 Mar shneachd ùr na beinne
 Geal, ach blàth mar theine—
 Còmhnaigh muillion buaidh.
 Guma slàn, &c.

Tha 'dà shùil mar reultan
 'Bhios ri oiche Céitein
 'Coimhead á gorm-speuran
 Orra féin 'sa' chuan.
 Guma slàn, &c.

'Ainnir a' bheòil chùbhraidh,
 'S fad' o'n tha mo rùn ort ;
 Nis ma gheibh mi diùltadh
 'S leannan ùr dhomh 'n uaigh.
 Guma slàn, &c.

'S truagh nach robh mi, 'eudail
 Mar riut ris an spréidh 'n sud ;

Laidhinn air an fhraoch leat,
'S tu ri m' thaobh mar uan.
Guma slàn, &c.

Ann ad bhroilleach càirdeil
Sheallainn sìos air ban-rìgh,
'S chumadh fiamh do ghàire
Mi gu bràth o 'n uaigh!
Guma slàn, &c.

CUMHA DHÒNUILL.

FONN,—“ *Tha mise 'n so 'm laidhe,*” &c.

An dè 'n lagan na h-àiridh,
Ann an sgàth nan geug uaine,
Chualas tuireadh aig ògan,
'S mar so thòisich a dhanag:—
Ma 's fear eile 'gheibh Màiri
'N déigh gach àth-ghealladh 'fhuair mi,
Cia mar bhitheas mi slàn dheth?
B' fheàrr, O! b' fheàrr anns an uaigh mi.

Cia mar bhitheas mi slàn dheth
'S tu cho tràth air mo leònachd
Le d' chùl leadanach, àrbhuidh—
Le d' shùil bhlàth, mheallach, mhòdhar—
Leis gach mireadh a's mánran
'Rinn mi phàirteachadh còmh' riut
Tric mu bhuaile 'chruidh-bhainne,
Far nach b' annas dhomh pòg uait!

Far nach b' annas dhomh pòg uait—
 Sìnnte sèamh air an fhraoch leat,
 Mi ri 'm chridhe 'gad fhasgadh,
 'S do ghruaidh nàrach 'toirt sgéil dhomh
 Gu'n robh 'lasadh 'nad bhroilleach
 A cheart teine 'bha 'm chré féin—
 Broilleach geal nan cìoch àrda,
 'S clis a bhàsaich an gaol ann!

B' e sud broilleach na maise,
 Bhiodh an gruth làmh ris duaichnidh;
 Fàth mo mhulaid, tha snas *air*
 Cian nas pailte na truas *ann!*
 Amhuil sòbhrag an t-samhraidh
 'Cinn 'sa' gheamhradh air uairibh;
 Amhuil fearann cruaidh, reòite,
 'S an sneachd bòidheach air 'uachdar!

Ciod, a ghaoil, rinn do mhealladh
 'N uair a ghabhadh tu seann duin',
 Aois 'ga lùbadh gu talamh,
 A's e mar ris 'na bhantraich?
 Ma tha cuid *aig* 'tha clìth *uait* ;—
 'S ciod a dh' òcas e 'm annsachd
 Mar 'eil *gini* 'na sporan
 Gun m' a choinneamh snaim theann air?

'N uair tha bodaich an talaimh
Togail orra le'n liath-chinn,
H-uile fear mar a's sine
Thun na caileig a's briaighe—
'Fhir ud shuas anns a' ghealaich,
Leat gu h-ealamh ri d' chlia'ich té ;—
'S iomad té le gruaidh ròsaich
Tha 'n diugh aig pròimhidh 's neo-sgiamhaich'!

ANNA AOBHACH.

FONN,—“ *Kelvin Grove.*”

Tiugainn aon uair eile 'n Dùn, 'Anna aobhach O,
Far am fan an eilid lùth'r, 'Anna aobhach O,
Far an cinn a' choille dlùth,
'S am bi 'chuthag ri *gu gùg*
Cian romh aon ait' eile 's dù'ich, 'Anna aobhach O.

Far am bheil na cluaintean gorm, 'Anna aobhach O,
'S na h-uillt chama 's binne toirm, 'Anna aobhach O;
Far am faicear cùirn nan laoch—
Far an guirme bhios am fraoch,
'S an tric 'dhearbh thu dhomh do ghaol, 'Anna
aobhach O.

O! bu sona, sona sinn, 'Anna aobhach O,
Ciod a chuireadh oirnn 'san ám, 'Anna aobhach O?
Uair a' dearcadh air na nèil,
Uair mar uiseagan ri ceòl,
Uair a 'toirt 's a' faighinn phòg, 'Anna aobhach O.

ANNA AOBHACH.

S feàrr gu mòr *aon* druid 'an sealbh, 'Anna
aobhach O,

Na dà smeórach an déidh falbh, 'Anna aobhach O,
Fhathast dhuinn, ma ta, do 'n Ghleann,—

'S mar bi sonas againn ann,
Na creid tuille fear nan rann, 'Anna aobhach O.

SÌNE RÙNACH.

AIR FONN,—“*Mo ghile guanach,*” &c.

Hugorinn ù o na hi lin ù o
Air Sìne rùnach gu 'n togainn fonn;
Mi 'n so 'am aonar 's mi fad' o 'n rìbhinn,
Gur beag an t-ionadh ged robh e trom.

O Shìne bhòidheach nan gruaidhean ròsach,
Gu 'n d' thug thu leòn domh nach leighis léigh;—
Mo chridhe cràidhte—cha saighdean stàilinn
A ghòid a shlàinte ach saighdean gaoil.
Hugorinn ù o, &c.

A leannain aobhaich,—gun chrodh gun chaoraich
Gun òr gun daoine thu geda thà,
Nam faiceadh rìgh thu—le maise d' ìomhaigh,
Bu leat a rìgheachd, bu leat a làmh.
Hugorinn ù o, &c.

Tha meall-shùil m' eudail-s' air dath nan speura,
'S a ruisg mar neòil gheal 'ga falach orm;
'N àm sealltuinn suas oirr', cha tearc am smuain-
tibh
An sneachd a' cuairteachadh lochan gorm.
Hugorinn ù o, &c.

Tha sgiamh do-ìnnseadh 'nad ghruaidhean min-
dhearg,

Tha d' uchd fo 'n t-sìoda mar sùneachd fo 'n cheò,
'S do leadan teud-bhuidh mu d' chùl a' tearnadh
Mar bhogh' nan speur 'us an fhras 'ga chòir.

Hugorinn ù o, &c.

Tha d' anail chùbhraidh mar bholadh tùise,
No fàile 'n ùr-ròis fo dhealt a' Mhàigh ;
Tha lùdh do dheud ghrinn mar dheàrsadh gréine ;—
O! bu tu 'n *séraph* 'n àm togail dàin!

Ged their luchd-tuaileis nach leannan buan mi,
Na creid, a luaidh, O, na creid an sgeul ;—
Tha iuchair-tasgaidh mo chridh' 'ad làmhan
'S ma ni e d' fhàgail, do choire féin.
Hugorinn ù o, &c.

Do choire féin e mar bithinn réidh riut,
'S tu 'd iodhal-aoraidh cho mór do m' chrì—
Mu'n tig an uair ud 's an toir mi fuath dhuit
Bi'dh 'mhàthair suarach m' a leanabh-cìch.
Hugorinn ù o, &c.

ORAN.

FONN,—‘ *Cuachag nan craobh.*”

A bhàrda nan tom! 'sheinneas co ghrinn,
Sguiribh d' ur binn-òrain
Shubhach, 'us leam cuiribh ri fonn
'Fhreagaireas conn leòinte:—
Nam bu leam féin comas na sgéith,
Dh' fhanainn gu léir còmhla' ribh;
Gheibh sibh le chéil' sonas 'sa' ghaol,
Nì 'tha 'na chlaoidh dhòmhsa!

'M fac' sibh an driùchd air an ròs ùr,
Sud agaibh sùil m' uain-sa;
Mar 'ur ceòl féin maduinn na gréin',
'S ionnan bho 'beul duanag;—
Leadan mar òr 'ruigheachd g' a bròig,
'S rionnag measg slòigh 'ghruagach;
'B fheàrr 'bhi gu dùr 'cadal 'san ùir
Na i bhi chaoidh fuar rium.

Fuar rium ged thà thusa 'n diugh, 'ghràidh,
 Chunnaic mi là 's b' éibhinn
 Leat mi 'gad chòir 'tabhairt dhuit phòg
 'S 'faighinn fo sgàth gheugan
 Aidmheil do ghràidh, gealladh do làimh
 'Thabhairt air bheul cléir dhomh:
 Mairg air fear òg 'dh' earbas á òigh—
 'Se 'geallaidhnean ceò 'Chéitein!

Eiridh a' ghrian moch-thrath 'na briadh's,
 'S théid ceathach nan sliabh 'fhuadach;
 'S ma thig fear-stòir 'shireadh na h-òigh,
 Cha leannan nìs mò 'm buachaill';—
 C' àit' 'eil an té sin tha fo 'n ghréin
 Nach dean an t-òr buidhe bhuaireadh?
 'N dearbh leannan-sìth, iodhal an crìdh'—
 Robair mo shìth, 's m' fhuadh-sa!

Chunnaic mi 'n dé calman gu faoin
 'Dùrdail r'a rùn spòrsail;
 Thug e rith' cùl, lean i gu dlùth,
 Chinn i gu ciùin, còir ris;—
 Rabhadh dhomh féin—stad ort, mo dheur,
 M' osnaich gu léir fòg'ream,—
 'S co 's urradh ràdh nach toir an té bhàn
 Dhomh fathast ceann-fàth sòlais?

OIGHRIG DHONN.

AIR FÖNN,—“ *This is no my plaid*” &c.

'S toigh leam féin i, m' Oighrig dhonn,
Oighrig dhonn, bhuidhe-dhonn;
'S toigh leam féin i, m' Oighrig dhonn,
'Chionn gur toigh le m' annsachd mi.

Oighrig dhonn na malaidh caoil,
'S òg a bhuin d'i m' uile ghaol;
'S cha n-'eil neach air uchd an t-shao'il
Do 'n d' thug ise gaol ach mì.
'S toigh leam féin &c.

'N uair a chunnaic mi si 'n tùs,
Mheath mo chridhe, thuit mo dhùil;
Shaoil mi nach bu lugh' na diùchd
Dheanadh cùis le gràdh-mo-chrì.
'S toigh leam féin, &c.

Theich na smuaintean ud mar sgàil,—
Cha robh uaill innt' réir a h-àill';
Amhuil uan 'an cois a mhàth'r,
Nì ach gràdh cha b' aithne dh'ì.
'S toigh leam féin &c.

'S geal an lilidh bheag fo bhraon,
'S geal an canach air an raon,
'S ro gheal gathannan na gréin'—
'S gile ceud uair m' Oighrig mhìn!
'S toigh leam féin &c.

Cha n-e 'gruaidh a bhi cho dearg,
Ach a cridhe 'bhi gun cheilg,
'S a cliù uile 'bhi gun mheirg,
'Chuir gu dearbh mi air a tì.
'S toigh leam féin &c.

RANNAN AIR FEAR A BHA COMHARR-
AICHTE AIR SON CEILGE.

'Shàtain, 's iomadh ainm a fhuair thu,—
Nathair—Buairleadair—Mac-mallachd—
An Leòmh 'n-beuchdach,—'s cha tearc uair a
Their an sluagh gun rath riut Donus—
An Droch-spiorad—'s móran eile
'Dh-ainmibh onoireach, gun mheirge;
Ach, gun taing dhuit, cha tu tuille
Athair urramach na Ceilge.

“ Co e nis?” am bheil thu 'g ràdh rium?
B' fhuasad' dhòmhsa sin duit innseadh,
Ach tha eagal orm, 'nad àrdan,
Gu'n toir thu do bhrà'ir 'na mhìribh:
Nam b' e aon ainm eile chaileadh
Chreidinn ni bu luaith' gu 'm fuilgeadh
Tu sin gun tigh'n tur r'a anam,
Athair *sionnachail* na Ceilge.

“ Coma leatsa sin an tràsa;—
Innis dhomh co e am fùran,—

'S ann tha shannt orm, tha mi 'g ràdh riut,
Anns an dreuchd so 'fhaicinn crùinte ;
Le cròic daimhe, brògaibh asail,
'S earball measain, 'se bhios dealbhach—
'S air clàr-'aghaidh sgrìobhte bithidh
“ 'S mise Tighearna na Ceilge.”

Earball! adhaircean! air m' fhirinn,
'Shàtain, tha sin glé mhath uait-sa—
Ach cha n-'eil aon neach a chì e
'Chreideas mar ata gur uan e ;—
'S e 'bhi coltach ris an t-sionnach
Air am bheil—'s an robh—e 'sealg riamh ;
'S coma leis a h-uile duine
Athair sliomaireach na Ceilge!

DUANAG.

FONN,—“*Banarach dhonn a chruidh.*”

SE'ISD.

Guidheam slàinte do 'n ùr-mhnaoi,
Ainnir bhlàth nan sùl dù'-ghorm,
'G am bheil gruaidh air dath 'n ùr-ròis,
'S anail chùbhraidh mar 'fhàile.

Teichidh 'chaora bho h-uanan—
Cha bhi 'ceud-ghin ach suarach
An sealladh màth'r an là 'ghluaiseas
As mo smuain-sa 'n té bhàn-bhuidh'.
Guidheam slàinte &c.

“ Coma leam!” arsa 'n éiteag,
'N uair a chuir mi 'an céill sud—
“ Nam biodh fìrinn 'ad sgeula
'S fad' o'n rinn thu dhomh dàn beag.
Guidheam slàinte &c.

“ Mhol thu Mair’rad,” thuirt i rium,
Fada, fada thar firinn”;

“ Ge do mholadh cha b’ ioghnadh
’S fhurasd aon rionnag àireamh!
Guidheam slàinte &c.

“ Ach *leth* maise mo Ròsain
’Chùr a’ sìos ann an òran—
Bu mhath ’n obair sud dhòmhsa
Ged bu bhed gu là bhràth mi!”
Guidheam slàinte &c.

Faodaidh ’n sneachd cinn nas gile,
Faodaidh ’n druid cinn nas binne,
Ach cha n-urradh do ’n fhinn’ ud
Cinn nas grinne na thà i.
Guidheam slàinte &c.

Sguiream, sguiream de m’ ranntachd—
Cha n-fhear lapach ’an cainnt’reachd
Do ’n tig idir ’bhi cannt’reachd
Air grian an t-samhraidh a’ deàrsadh!
Guidheam slàinte &c.

DUANAG.

FONN.—“*’Ille dhuinn, ’s toigh leam thu,*” &c. air-neo,
“*Mo nighean dubh ’dh’ fhàs bòidheach, dubh,*” &c.

A nighean donn nam maladh crom,
A nighean donn nan caoin-shuil,
A nighean donn bho ’m binne fonn,
Gur mór mo gheall air d’ fhaotuinn.

A nighean donn a’s grinne cruth,
A’s binne guth ’s a’s caoine,
Ge geal an cobhar air an t-sruth
’S ann bhiodh e dubh ri d’ thaobh-sa.
A nighean &c.

Mo rùn a’ chaileag luinneagach,
Deagh bhanarach na spréidhe,
’S nach géill ’an seòmar uinneagach
’Dh’ aon chruinneig ’tha ’n Dun-éidin.
A nighean &c.

Co 'sheallas air na gruaidhean sin
 Gun luaidh a thoirt do m' eudail?
 Co aon uair chunna 'mhìog-shuil sinn
 Gun lasadh crì nach tréig e?
 A nighean &c.

Té eil' air bhith, d' a sgiamhaichead,
 'Nad fhianuis-sa cha leur dhomh;
 'S ann tha thu 'measg nan nianagan
 Ceart mar tha 'ghrian measg reultan.
 A nighean &c.

O 's truagh 'bhi 'n so air Galldachd
 'N uair tha 'n Samhradh 'us mo cheud rùn
 A' strì co 's grinne dheàrsas
 Nis air àiridhean Ghlinn-créran!
 A nighean &c.

Cha tugainn air bhi 'm dhiùchd cead 'bhi
 Le m' rùn 'am bothan-gheuga,
 'S cha ghabhainn coron òir air son
 Bhi 'n sud a' pògadh m' éiteig.
 A nighean &c.

A rùn, nam biodh tu deònach air,
 'S ar càirdean uile réidh ruinn,
 Cha chuirinn tuille dàlach ann—
 Am màireach bu leam féin thu!
 A nighean &c.

FLÙRAN EILEAN NAN TONN.

FONN,—“ *Tha mi trom, duilich, trom, airtnealach,
cianail,*” &c.

’S laghach leam, ’s toigheach leam,
’S laghach leam Sìne;
’S laghach leam, ’s toigheach leam,
Flùran Eilean nan tonn;
Nam biodh Sìne ’n diugh leam,
B’ fhada thall mì-ghean.

Sìne chaoin nam bas geala
Nam biodh daonnan ’am shealladh,
Cha n-’eil rìgh air an talamh
Air nach seallainn le dìmeas.
’S laghach, &c.

Mar neòil-mhaidne a’ chéitein
Tha gruaidh ruiteach na h-éiteig,
’S leadan-feasgair na gréine
Feumaidh géill thoirt d’ a mìn-chul.
’S laghach, &c.

GOID BHEAN NA BAINNSE. (6.)

FONN,—“ *Blue bonnets over the border;*” &c, air-neo,
“ *Gilleán an fhéilidh.*”

“ So, so, 'illeán! 'se 'bhanais e!
So, so, ithibh 'us òlaibh;
So, so, bithibh gu sonasach,—
'S beag tha de ghainne air Baran na Sròine!”
    Cuirn a bu buidealaich
    B' ainneamh—ach b' fhadalach
Coslas na caileig bh' aig ceann a' bhùird shòghair.
    Ciod a chuir mulad oirr?
    'S aithne do thuille 's domh—
'S fada tha 'luran 'o ainnir an òr-fhuilt.

“ Greas! greas! a Dheòrs', thar na mullaichean,
Greas, coma leat boineid no brògan;—
Greas! greas! ceathrar fhear ullamh leat—
Thug iad do leannan do Bhodach Ghlinn-crò
    'n diugh.”
    O! 's siubhlach an iolair, tha
    Ghath air bharr tuinne luath,
Tha, ach cha chumadh iad sealladh air Deòrsa;

Faic mar an dealanach
 Null thar a' bhealach e—
 Eiridh an donus do Bhodach Ghlinn-crò 'nochd!

Cuist! cuist! cluinnibh a bhruidhinn ud—
 “Mort! mort! mo bheatha—mo Mhòr uam!
 “Mach, mach, mach air an uinneig leath!”
 Theich an té bhuidhe le leannan a h-òige.

Mar bheacha 'n deigh 'm buaireadh,
 Gach neach mar bu luaithe,
 Thog ìosal a's uasal, a mach thun na tòrachd,

A sabhall a's seilleir
 Le cabhaig a pheileir—
 “O! dusan bò-bhainne 'dh-fhear 'bheireas air
 Dedrsa!”

“'S mall, 's mall, a bhodaich! a leanas tu—
 Pill, pill, 's dean cailleach a phòsadh;”—
 “'S tinn, 's tinn mo chridhe le toileachas—
 Pòg mi,—cha bheir iad oirnn tuille, a Dhedrsa!

Bha 'Mhad'neag ag éiridh
 'S iad 'ruigheachd Ghlinn-aoraidh;
 Chaidh 'n òinseach a ghleusadh, chaidh 'chuideac
 'an òrdugh;

Rain' iad an crùisle—
 Chaidh 'n sagart a dhùsgadh,
 'S 'an cneas fir a b' fhiù leath' bha, 'n àine bh
 Mòrag.

ÒRAN.

FONN,—“ *Bithidh fonn oirre daonnan,*” &c.

An diugh ged 's fada bhuam i,
'Am bruadair bha mi 'n raoir le
Bean mheachair a' chùil ruadh-bhuidh,
'S nan gruaidh air dath a' chaorainn ;—
B' e sud an coinneamh gràdhach!
Ach theich na sgàilean teagmhach,
'Us dh' fhàg iad mis' 'am aonar
Gu dubhach, brònach, deurach.

O 's mise tha gu cianail
Bho 'n rinn Catriana m' fhàgail ;
Tha aon lá leam mar bhliadhna
A' fianuis bean nam blàth-shuil!
Mar naoidhein air a' ghlùn mi,
'N aon mhionaid caointeach, gàireach;
A Ghaoil, 's tu 'n galar neònach,
'Se 'n dòchas cuid a's feàrr dhiot!

'Se 'n dòchas cuid a's feàrr dhiot—
 Mar bhàrc, air bheagan tuaiream,
 Rì fearunn a' toirt cùlaobh,
 'M faoin-dhùil ri fonn nach d' fhuaras,
 Bho chala ciùin na Saorsa
 Gu muir a' Ghaoil gu'n d' ghluais mi;
 'S a nis ma gheibh mi tràighe
 Och! 's ann a mhàin 'am bruadair.

Ma 's ann a mhàin 'am bruadair
 A gheibh mi, 'luaidh, do bhrìodal,
 C' air son a fhuair thu chaoin-shuil
 Chuir breisleach gaoil air mìltean?
 C' air son bha riamh do chòmhradh
 Cho binn ri ceòl nan teud leam?
 'S tu uile mar ròs gàraidh,
 Fad', fad' thar càch 'an ceutachd!

O! 'se ro mheud do cheutachd,
 'S luchd-spréidh 'bhi tiugh 'an tì ort
 'Dh' fhàg dubhachas 'am ghruaidhean—
 Tha oiche bhuan air m' inntinn;
 Mo bheannachd leis gach sùgradh—
 Gu'n teich mi 'Dhù'ich na Dì-chuimhn'
 Do 'n chrìdh' tha tur gun dòchas
 'Se 'chur fo 'n fhòid bheir sìochaint!

BEANNACHD AN EILTHIREICH O'IG LE A LEANNAN.

FONN,—“*Farewell to Fionary.*”

Ge dearg mo shùil cha n-ann chionn lochd,
'S cha n-e 'bhi 'fàgail tìr nan cnoc
A dhùisg an osnadh throm dhomh 'nochd
Ach Lilidh fhaicinn smalanach.

SE 'TSD.

'Bhi 'toirt cùlaobh riut, a Ghaoil!
'Bhi 'toirt cùlaobh riut, a Ghaoil!
B' fhasa cùl thoirt ris an t-saogh'l
Na ri bean chaoìn nam meall-shuilean!

'Ainnir òg an òr-fhuilt mhìn,
B' fheàrr bhi còmhla' riut na bhi 'm rìgh;
'N gaol a dh' fhàs 'n uair bha sinn crìon,
Mo làmh dhuit, chaoidh cha dealaich rium.

'Bhi toirt &c.

B' òg a chunnaic mi do sgèimh—
 B' òg a ghabh thu 'm chridhe freumh—
 B' òg is beag nach deachaidh nèamh
 Le d' mhànan binn as m' aire tur.
 'Bhi toirt &c.

Ged their càch, le goileam faoin,
 Nach bi m' ùidh ort 'an tìr chéin,
 Sguiridh teas a theachd o'n ghréin
 Mu 'm brist mi féin mo ghealladh dhuit.
 'Bhi toirt &c.

Beannachd leat—a's tog do chrì,—
 Dachaidh deas dhuit 'nuair ni mì,
 Tillidh mi le gaol gun dìth
 Gu d' thoirt gu tìr nan cranna leam.
 'Bhi toirt &c.

ÒRAN.

FONN,—“*’Se dhùisg cho grad á’ m’ shuain mi,*” &c.

Aon fheasgar, ri taobh *Shìradh*,
Ban-rìgh nan sruth tlàth,
’S mi ’dearcadh, ait, air ìomhaigh
Nan craobh oirre ’snàmh,
Gu ’n cualas giullan òg
’Seinn gu dòigheil aig làimh—
“ Gun taing d’ a tàir, gu h-ùir
’Si mo rùn Eilidh bhàn!

’S mi ’n so mar eathar shuarach
Ri cuairteig a’ strì;
Mar dean mo leannan fuasgladh,
’S e ’s dual dhomh dol sìos;
Ach thog luchd eud a’s tuailleis
Rium cruaidh-reodh’ ’na crì,
’S ged fhliuch an deur mo ghruaidh, nis
Cha truagh leath’ mo chaoidh.

Nam biodh mo chridhe, 'ghaolaich,
 Dhuit leughte g'a chùl,
 Gu 'm faiceadh tu 'n sin firinn
 'Us gaol duit nach mùth ;
 Gu 'm faiceadh tu, ged 's fuar thu,
 Nach suain dhomh gun thù,
 'S a ghaoil nach fada 'm bàs uam
 Mar tàlaidh thu rium.

C' air son a thug mo rìbhinn
 D' a cìobair riamh gaol ?
 C' air son mar aingeal dhàsan
 Bha h-àilleachd 's a neul ?
 C' air son nach b' ann 'san uaigh dha
 Mu 'n d' fhuaras an sgeul
 —Luchd-stòir bhi oirre 'n tì,
 'S i d' am brìodal 'toirt géill ?

Ach ciod a' bhuaidh tha 'n stòras ?
 Air mhòid 'us gu 'm bi
 Aig fear a' chridhe chruidh,
 Faodaidh m' uan-sa bhi 'n dìth ;
 Nach b' annsa leat an t-òighear
 Nach leònadh do shìth
 Le criombaireachd no cànrán,
 'S a ghràdh'cheadh tu chaoidh ?

Air ràdh sud, chunnas òigh
 'Teachd bho 'n òg-choill aig làimh;
 'S i Eilidh, Eilidh féin
 A bha 'g éisdeachd ri'dhàn !
 Le gàirdeanan geal, sgaoilte,
 Grad dh'aom i 'na dhàil,
 'S 'ga phògadh, thuirt i " M'eudail!
 An déigh so bi slàn!"

SINE BHUIDH' MHEALL-SHUILEACH OG.

FONN,—“ *Tam Glen.*”

Tha 'n samhradh a' tighinn gu h-ealamh,
O 's milis a cheana na h-eòin ;
Nis seinnidh mi òran do m' leannan—
Mo Shine bhuidh', mheall-shuileach, òg.

Tha 'n t-sòbhrag, an neòinean, 's an lilidh
'Tiugh-chinn air gach tulach a's lòn,
'S iad a' strì, ach gu dìomhain, 'an gile
Ri Sine bhuidh', mheall-shuileach, òg.

Tha 'cùl bàn mar chiabh àrbhuidh na gealaich
'N uair, gu nàrach, tha h-imeachd measg neòil ;
Tha uchd mìn, corrach, caoin-ghéal mar chanach,
Aig Sìne bhuidh', mheall-shuileach, òg.

Fhuair i fàile an ròis air son anail,
A dhath air son bilean nam pòg ;
Tha guth blàth mar fhonn tlàth bho chlàr aingeil
Aig Sìne bhuidh', mheall-shuileach, òg.

Ged bhitheadh lionn-dubh air mo dhalladh,
'S i 'ghrian ud 'ni sgarradh mar cheò,—
Oir dhomh féin, mar an Céitein do 'n talamh,
Tha Sìne bhuidh', mheall-shuileach, òg.

Tha ìosal 'us uasal 'ga sireadh,
Ach thug i a gealladh de dh-Eòbh'n,
'S b' fheàrr leath' 'm bàs fhulang tràth na mo
charadh—
Mo Shìne bhuidh', mheall-shuileach, òg.

ÒRAN.

FONN,—“ *Latha dhomh bhi 's taigh-dsda;*” &c. air-neo,

“ *Lochaber no more.*”

Mile tubaist, do 'n Ghaol so!

'M bi e daonnan 'gam leòn'?

'M feum Eu-dòchas 'us Gràdh chaidh

Làmh 'an làimh tigh'n air Eòbh'n?

Ma 's e 'm fear a's moth' feudail

A chaidh déigh nam ban òg,

'S beag mo chuidse de m' cheud ghràdh—

Tha luchd-spréidh air a tòir!

'Fhir nach d' fhairich an gaol riamh,

Seall air aodann mo luaidh—

Seall, 'us innis dhomh, 'n déidh sin,

'Bheil do shìth mar bu dual;

Ged nach aithne dh'i-féin e,

'S tric a reub i mo shuain-s',

S ged nach d' innis mi 'chàch e,

'S léir a bhlàth air mo ghruaidh.

Chuireadh muinneal mo leannain-s'
Eud air eala nan tonn,
Gar an tearc 'ga leth-fhalach
A cùl camagach, donn ;
'Stric a ceòl a' cur farrain
Air bàird mhilis nan tom,
Far an aobhach a gluasad,
'S an tric 'am bhruadair i leam.

'S tric mo bhruadair 'g am thoirt mi
Gu Ardghartain nan cluan,
Far, mar aingeal gu h-losal,
'N tuinich rìbhinn nam buadh ;
Far am b' fheàrr leam bhi còmhla
Ri Anna bhòidhich 'an uaimh,
Na bhi mar ri nigh'n Iarlaidh
'An àros sgiamhach nan stuadh.

Och 'us och, gun bhi dlùth-làimh—
An diugh dlùth air mo ghràdh,
'Smi a' strì le ceòl tùrsach
Ri a dùsgadh gu bàigh ;
Ach mar eala bhoichd reubte
'Na fuil féin a' fann-shnàmh,
Mur am faighinn fàth dòchais
Sheinnin m' òran gu bas!

'Fhir a's luaithe a thearnas
Sìos gleanni fraochach nam bò,
Feuch am faic thu a' ghruagach
'S grinne snuadh a measg slòigh ;
Innis, innis do 'n éiteig
Mar tha 'n gaol 'gam chlaoidh beò,
'S nach 'eil fada gu h-ùir dhomh
Mar faigh mi Flùran Ghlinn-crò!

DUANAG.

FONN,—“ *Tha mo rùn air a ghille.*”

SE'ISD.

Thogainn fonn air an nighinn,
Thogainn fonn, 's cha b' ann gu righinn;
An té 'thoill 'sa fhuair mo chridhe—
'S glé thric leatha 'm shuain mi.

adh bàird eile fhad 's is àill leoth'
inn mu mhaisealachd a' Mhàigh dhuibh,
h 's e cuspair grinn mo dhàin-sa
Sine bhàn nan gruaidh dearg.

Thogainn fonn &c.

's a' bhaile ri là féile
na caileagan co eudmhor,
l nan gillea òg gu léir oirr'?
Do ach reul nam buadh so!

Thogainn fonn &c.

Air di-dònuich cia mar 's dùth dhomh
 Bhi, 'us mi 'sa' chlachan dlùth dh'i,
 'S gun e 'n urrainn fear na cubaid
 Féin a shùil thoirt uaipè ?

Thogainn fonn &c.

'S binn an uiseag anns an iarmailt,
 'S binn 'san fhireach 'sheinneas liath-truisg,
 'S binne muillein uair mo chiall-sa
 'Toirt dhomh briadhra 'n uaigneas.

Thogainn fonn &c.

Mar dhriùchd meal' air bile 'n ròsain,
 'S ann tha blas 'us dreach a beoilein ;
 Tha 'deud geal mar oir an neòinein,
 Soilleur, òrdail, cuairteach

Thogainn fonn &c.

'An ám binneas thoirt 'o theudan
 Measg nan cruinneagan air 'déil' thu
 Mar an eala bhàn measg fhaoileann
 Air uchd Caoil a' gluasad.

Thogainn fonn &c.

Mar am Màigh thu ann am shùilibh
 Cha n-'eil là nach 'eil buaidh ùr ort ;
 'S éiginn Oisian féin a dhùsgadh

'*Thoirt do chliù le fuaim dhuinn!*

Thogainn fonn &c.

AM BRUADAR.

FONN,—“ *Burns' parting with Highland Mary.*”

Am fac' sibh 'gheug uasal, 'ghabh cruaidh-fhreumh
'am aire-sa?

Am fac' sibh a' ghruagach a's truacainte crì?

Mo chreach! tha 'sùil cho buadhach—tha uaislean a'
tarruing rith',—

Mo thruaigh air fear salamh, 's gaol a chridhe aige
dh'ì!

An raoir bha mi còmhla ri òigh nan sùil dubh-
ghorm,—

An raoir bha mi còmhla' rith'—ach O! 'sann 'am
shuain;

Sinn sìnt' air toman bhlàithean—à làmh gheal-sa leth-
thar'm.

S bu dlùith' na ghlac eidheannach riamh craobh
ghlac mise 'n t-uan.

'S goirt màthair 'nuair tha 'n t-eug air a ceud-glin
 a sgaradh uaip',
 O 's cruaidh do neach 'ga bhàthadh, anr bàrc bho 'm
 bheil dùil
 Ri furtachd ann a chruaidh-chàs, 'bhi uaith clis a'
 carachadh,—
 Bu chruaidhe na sud faireachadh, 'us dealachadh
 ri m' rùn !

Nam faighinn-s, ' O shaoghail ! aon nì 'sam bith shirinn
 dhiot,
 'S an còrr air fad 'bhi 'm dhìth,—an sin cùl-thaobh,
 gun dàil,
 Ri peathraichean, ri bràithrean, ri slàinte, ri beatha,
 Air son eadhon aona latha de ghaol cridhe na té
 bàin' !

MO THRÌ LEANNANAN.

FONN.—“’S mi ’m shuidhe ’m aonar.”

De thrì leannanan tagham céile—

Tha ’h-uile té dhiubh ’na leug ro ghrinn;—

Chuir gruaidhean Sìne gu nàir’ na ròsan,

’S cha bhuidhe ’n t-òr làmh r’ a leadan mìn;

Tha broilleach Seònaid mar shneachd nam mòr-
chruach,

’S gun dad ach neò-chiontas ’fanachd ann;

Ach O, ’se ’n draoidheachd tha ’n sùilean maoth-
ghorm

Mo Mhair’rad ghaolach, ’chuir car ’am cheann!

An uair a bhitheas mo chridhe ìosal,

Cha n-fhada Sìne ’ga chur air ghleus;

’N uair thig i làmh rium, le ’h-aghaidh ghàireach,

Gu ’n teich mo bhròn mar an ceò bho ’n ghréin;—

’N uair tha mo shòlas ro theann air gòraich,

’Se stuamachd Seònaid do ’n tugainn géill;

Nam biodh an reul ud an còmhnaigh ’deàrsadh,

Bu ro mhat’ ’n càs sud gu m’ chur á’ m’ chéill.

A Mhair'rad mhìogach ! gach uair a chì mi
Do phearsa shìnteach—do bhroilleach àrd,
Cha ghabhainn saogh'l air son cead 'bhi daonnan
'San ionad nèamhaidh sin 'gabhail támh ;
O d' bheul is deirge na 'n t-sirist ainmeil,
'S is mìsle, 's dearbh leam, na subh nam blàr,
A choisneadh pòige, gu 'n rachainn deònach
Gu bàs ;—té chòrr agus bhithinn slàn !

'Se Modh 'us Mìne dà phiuthair Sìne ;
Dh' fhàg Tuigse 's Fìrinn mo Sheònaid daor ;
Gach nì 'bha Sgèimheachd 'na h-urradh 'dhèanamh,
Fhuair Mair'rad àluinn gu saobhir, saor :—
Tha gach aon té dhiubh a' tarruing gaoil uam,
Ach o'n nach fhaod mi bhi 'n dùil ri trì,
Biodh cuid mo chroinn leam gun tuille cannt' reachd—
A Shìne bhandaidh ! an tusa si ?

FACAL NO DHA RIS AN UAIGH.

O Uaigh! ged is ciùin, modhail, ùrail do ghruaidh,
Ged is maiseach na blàidhean air d' àrd-bhroilleach
uain',

'Sann an coslas a mhàin tha do chaomhachd 's do
dhreach;

Mar dhroch bhean, 'se d' aon bhuaidh 'bhi briagh bho
'n taobh mach!

A spùinneadair shanntaich! 'bheil 'shaod ort a chaoidh
Toirt thairis de 'n fhéisd so—de d' reubainn bhi
sgìth,

Gus an cuir thu glan-chrìoch air gach aon de shliochd
A' àimh?

Gus an sluig thu mu dheireadh do charaid, am Bàs?

Nach 'eil anns na fhuair thu a cheana, gu leòir?

Bu mhoch a chaidh Abel a lìonadh do bheòil;

Ged sheachainn thu Enoch, O, b' fhaoidh 's bu
luath

Fhuair thu dìoladh 'nad chailldachd bho Nimrod nam
buaigh!

'Bheil braon anns a' mhòr-chuan, 'bheil feòirnean air
sliabh

Mu choinneamh a h-aon anns a' mhuillein neach
riamh

A chaidil. 's a sheac, ann ad ghlacaibh gun truas,
'S nach dùisg gus am feum tha do reubainn thoirt
suas?

Do 'n òg mar do 'n aosda, do 'n fhaoin mar do 'n ghlic,
Do 'n lag mar do 'n làidir, tha d' fhàilte-sa 's
d'ìochd;

'S co-ionnan do thròcair do 'n bhòidheach 's do 'n
ria'ch,

'S tha 'm baigeir 'san rìgh leat ion-spéiseil mar bhiadh.

O, 'ionaid an-aoibhinn! O, 'oiche gun là!

'S tric dh'fhàg thu am maothran a' caoineadh a
mhàth'r;

'S a ghlais thu bho 'n òig-fhear na b' fheàrr leis 's an
t-saogh'l,

A' magadh a thùrsaidh 's a' spùinneadh a ghaoil!

Ach, 'Uaigh, air a lughad 's tha 'dh-ìochd ann ad
chliabh,

An deaghaidh gach deur a chàidh dhòrtadh ort
riamh,

Chan-'eil thu gun chàirdean, mu 'n àicheadh mi 'chòir
An truaghan gun fhàrdach, gun slàinte, gun
treòir—

A' bhantrach a' taomadh nan deura nach gann,
'S am Bàs uaip' air reubadh a céile 'sa clann—
Am Bàrd, 'n uair tha 'ghaol 'us an saogh'l air fàs fuar
ris—

An t-Aosda fann, sgìth, — leò-san 's prìseil do
shuaimhneas.

'Us ainnir chiùin, rìomhach, nam mìog-shuilean tlàth,
Le cleasachd a' inhealltair fo an-tlachd luchd-dàimh,
'S an osnadh ag éiridh, 's an deur air a sùil,
Deir ise “ 'San uaigh cha bhi tuileas na tnùth!”

An Creidmheach e-féin, an déigh 'n réis chur gu
goirt,

Fann, acrasach, pàiteach—aig càch na bhall-*spoir*t,
“ O thig, a Bhàis!” deir e—“do bheatha, O Uaigh!
Ard-mholadh gu sìorruidh do 'n Tì thug oirbh buaidh!

ÒRAN.

FONN,—“ *Mhàiri bhàn òy.*”

NAM bithinn 'am bhàrd, 's mo chlàr 'na uidheam,
Co 'n òigh bu roghainn do m' dhàn ?
Co eil' ach mo Mhòrag?—ròs nan nighean—
Reul m' aoraidh—iodhal mo ghràidh !
Mar shoillse na gréin' do'n t-saogh'l 'san Earrach,
Tha 'h-aidh 'toirt beatha do m' chàil,
'S mar bitheadh a truas cho buan ri m' ghalar,
'San uaigh bha mise 'n diugh 'cnàmh.

A bhurraidhean faoin 'tha 'sìor-dhol thairis
Do rìgh'chdean iomallach, cian,—
A 'caitheamh ur stòir air tòir gach faileis,
'S ag ràdh riu nitheana briagh,—
O thigibh do'n tìr so 's chi sibh sealladh
A 's fiù na chunnaic sibh riamh—
Gach mais' agus gràdh riamh 'dh' fhàs air thalamh
'N gnùis nàraich, bhanail mo chiall-s'!

Mar shneachd 'ga chur, tlàth, a'r bàrr na coille,
 Tha blàth caol-inhuinneal mo luaidh;
 Gur gile 'deud mìn na lith nan lilidh,
 No 'n t-ìbhrìdh 's loinneile snuadh;
 Mar dheàrsadh na gréin air sèamh-uchd linne,
 Tha sgèimh clàr-aghaidh geal m' uain;
 'S tu grian nam ban ùr, reul-iùil gach coinneimh,
 Miann-sùl 'us gonadh an t-sluaigh.

Tha briathran do bheòil mar cheòl 's a' bharrach
 'An tòs an Earraich,—tha dreach
 D' òr-leadan mar neul air gnùis na gealaich,
 'S do phòg mar thorradh nam beach,—
 Do chlochan geal, tlàth, mar chàir na steallair',
 No 'n tonn ri carraig a' gleachd;
 Na turaidean maoth! bu leòir aon sealladh
 D' an lith 'chur flidh á 'bheachd!

Bu mhath, 's e 'ga còir, féin-àicheadh 'n aingil
 Nach teumadh bilean mo luaidh
 A shireadh a pòig,— bu leòir a h-anail
 'Thoir slàint' aig dorus na h-uaigh;
 Air gruaidhean mo ghaoil co 'n t-aon a sheallas,
 Nach leum a chridhe r' an snuadh?
 'S iad mar a fuil féin air sgé na h-eala,
 No caorann-meala Loch-luain

Ge maiseach ur fàs air sàil na gaillinn,
 A bhlàithean beaga nam bruach,
 'An sealladh an Fhlùir 'fhuair m' ùidh-s', am fuiling
 Ur nàir dhuibh amharc a suas?
 An lilidh a's àille, 'n làth'ir na cailin,
 Gu 'm faod toirt thairis d'a h-uail,
 'S 'nuair theannadh i 'n dlùth's ort, 'ùr-ròis, mholainn
 'S an ùir dhuit cromadh gu luath !

Gach uile taobh 'théid mo ghaol r'a beatha,
 Biodh samhradh buidhe le 'cheòl ;
 Biodh osagan ciùin a 'giùlan leotha
 Fàil' ùbhlan, meal' agus ròs ;
 Biodh muillein eun biun a' seinn measg duillich,
 Biodh fonn chlàr fhilidh d'a còir;—
 Bu leòir a' chùis ciùil 'us cliù rè linne
 Dhoibh, tùr 'us grinneas na h-òigh !

Gu'n d' fhuair thu bho *Phàllas* mèinn 'us furras
 'Us eòlas fada thar càch,
 Do mheall-shuilean maoth-ghorm, mìogach, corrach,
 Chuir *Iùno* car riut 'an dàimh ;
 Thug *Cupid* e-féin, an traodan carach!
 Do 'm ghaol a bhogha air làimh,—
 S le maise a mháth'r air chùl sud uile,
Cò, 'rùin! nach cuireadh tu 'n sàs ?

Tha cuid rium ag ràdh, o'n thà mi falamh,
 Gun taing do n' chuir mi 'an céill
 Nach faigh mi gu bràch té bhàn nan geal-lamh,
 'S luchd-stòir a' sireadh a gaoil ;
 Ach gedà bhiodh diùchd 'an dùil ri m' *Shali*,
 Cha b'fhiù leath' 'ghabhail bho 'n chléir
 Air eagal mo chlaoidh,—'s théid mì fo thalamh
 , Mu'n sgìth'ch mi 'thabhairt dh'i spéis.

Nuair thig oirnn a nall a 'Bhealtuinn shona,
 Le srannraich sheillean measg bhlàdh,
 Sa sheinneas na h-eòin, measg chòs 'us chranna,
 An òrain bhinne gun tàmh,
 Bi dh mise 's mo gheall 'an gleann a bharraich
 Gu teann ri leannanachd thlàth,
 S mi faighinn mo leòir de stòr an talaimh
 'Am pògan-meala mo ghràidh !

MÌNEACHADH.

I.

LOCH-DU'ICH. (Taobh-duilleig I.)

Tha 'n sgiath so de 'n fhairge a' sìneadh a' s taigh bho 'n Eilein Sgiathanach gu Ceann-tàile. Air a dhìon air gach taobh le beanntaichean a tha gun choimeas tric ann an Alabuinn air son maise an dealbh 's an àirde, tha Loch du'ich comharraichte air son fèathalachd. Agus 'nuair a thuiteas faileasan nam beann sinn thairis air, 's e 'na shuain, tuigidh 'm fear-turuis gur Loch-du'ich, no Loch *Dubh-fhèadh*, da rìreadh e, ann an tuille 'san aon seadh.

II.

A Dhùn ud a dh-éireas bho 'n charraig—(T. D. 2.)

'Se Caisteal-donnain a tha 'n so air a chiallachadh. 'S iomadh "Mac-Coinnich mór Chinn-tàil" a dh-éisd caithream nam Bàrd 'san Tùr ud.

III.

LOCH-AIC.—(T. D. 24.)

Tha 'n Loch so ann am meadhonn Chòmhail;—cha 'n fhurasd amas air loch-uisge s grinne gnùis. Anns na linntean a dh-fhalbh, bha Coire-'nt-sìth, r'a thaobh, ainmeil air son Sìthichean, agus bu tric a leag Seannair an ùghdair fiadh ann. Ach chaidh

e-san air an imrich bhuan; cha n-'eil fiadh 'n diugh mar leth-cheud mìle de 'n Choire,—agus, mallachd air na caoirich! tha na daoine-sìth féin air 'fhàgail ri 'n lìon.

IV.

Dh' òl i 'n deoch bu deoch do chàch.—(T. D. 27.)

A cheart seòrsa deoch sin, a leughadair, a chaidh, math dh-fhaoite, chur 'an tairgse do sheanamhar, 'nuair a chaidh a goid, 's i 'na leaba-shiùbhlaidh, do 'n cheart Sìthean air am faca si-féin na daoine-beaga iomadh uair roimhe sud a' dannsadh co eatrom, shunndach ri sgaoth mheanbh-chuileag 'sa ghrian-ghath fheasgair! Agus mar b' e gu 'n do sheas ise an aghaidh gach coiteachadh gu òl de 'n chupan mhealltach, air dh'i fios a bhi aice gu 'n deanadh an t-srùbag a b' fhaoinne a cumail gu bràch fo gheasaibh, cha robh a liuthad crònan binn air a sheinn 'ad chluasan-se 'nuair a bha thu beag.

V.

An lornocht', gun ag,—(T. D. 61.)

Tha mi 'an ainmheach *Gholdsmith* air son beachd a cheathraimh so.

VI.

Goid Bhean na Bannse.—(T. D. 169.)

Cha sgeula gun bhunachar a th' ann an “Goid Bhean an Bannse,” agus cha ro fhada idir o 'n thachair a' chùis, ged is èigin dhuinn aideachadh, nach ann 'an Gleann-crò uile gu léir abh à e. Bha goid Mhnathan-bainnse son uair na mì coit-chionn 'sa' Ghàeltachd.

CLAR-MÌNEACHAIDH—(GLOSSARY.)

- Ainneart*, oppression, tyranny, violence.
Aiteam, a people, a tribe; folk, persons.
Amhsan, (*annseun*), a solan-goose, a gaunt,
Athach, bashful, modest, timid; substantively, a giant, a
 champion; a monster.
Bàrr-thonn, a lofty wave, a crested billow.
Binnealach, melodious, harmonious.
Blàth-fleasg, a garland, or wreath of flowers.
Bruth, a fairy dwelling, a cave,
Buachail'-bréige, small heaps of stone or turf, raised on the
 tops of hills, to direct shepherds, &c. a scarecrow.
Buinnag, a twig, germ, sprout; a young maiden.
Cailbh, (*caileadh*) a partition wall, a wattle, or clay partition.
Cainntearachd, oratory, elocution, rhetoric.
Caoidhrean, a wailing, a plaint; a low, murmuring sound.
Ceann-simid, a tadpole.
Clamhan, a kite, a buzzard.
Clàr, a harp; a board, deal or stave, &c.
Clobhadh, a process in the dressing of flax, &c.
Cneapain, beads, pebbles; a string of blaeberries, daisies, &c.
Coirioll—(*goireal*), a carol, a loud, cheerful note; the warbling
 of birds.
Criathrach, a wilderness, marshy or mossy ground, &c.
Crìonnachd, prudence, parsimony, economy, niggardliness.
Cuairt Rebhidhte, the Frozen zone.
Diota, diet, a meal of meat.
Dubhar-chù, an otter, an otter hound.
Dud, a fat, clumsy, or untidy female, a heap, or lump of any
 thing.
Eathar, a boat, a yawl or pinnace.
Eunaruich, (*eun-bhrigh*), soup, chicken-broth.
Faidhrean, a fairing, a fair-day present, or treat.
Fàile, a smile.
Falosg, (*fal-losgadh*), burnt heath, a moor-burning
Figheadair spàguch, a spider

Gledisg, a vain, silly female.

Gogan meala, a honey cup, the honey cell of the wild bee.

Gruaigean, a churl, a wrinkled, morose person, a miser.

Lapach, faltering, stammering; feeble, &c.

Liath-fruisg, the bird fieldfare.

Liùgair, an unhandy, abject, or helpless fellow.

Luirist, a slovenly, untidy person.

Meud-mhòr, ambition, haughtiness, pride.

Muileag, (*muile-mhàg*,) a frog.

Mullag, an animal fattened for slaughter,—winter supply of beef or mutton.

Deireasaich, Invalids, valetudinarians, &c.

Oigh-fhairge, a sea nymph, a mermaid.

Ròrum, pith, vigour, mettle.

Ròspadh, tearing, despoiling.

Ruairidh, Reynard, the fox.

Samhuil, a likeness, an image or copy; a specimen.

Sòghar, luxurious, sumptuous; juicy, sappy.

Sòradh, hesitating, grudging, shunning; hesitation, delay.

Stuadh, a hill, a mountain-high wave, a pillar or column.

Taigh-tairne, an inn, alehouse, a tavern,

Taoim, bilge-water.

Toan-coire, a whirlpool-surge or wave.

LIST OF SUBSCRIBERS.

Of the list here given, some are Subscribers for *C'arsach Nem Beann*, some for the *Mountain Minstrel*, and many for both Works.

A

THE Rev. Mr Allan, of Kincardine, Ross-shire
George Allan, Esq., Wick
Mr George Anderson, Merchant, Galspie
— James Anderson, Innkeeper, Brora
Thos. Anderson, Esq., Jamaica st. Glasgow

B

The Marquis of Bute
Mr M. Baikie, Fishcurer, Wick
— Geo. Baikie, Bootmaker, do.
— Malcolm Baine, Swift Fishery Cutter, (2 Copies)
— Will. Baine, Teacher, Tain
David Begg, Esq., Surgeon, Wick
Mr George Bell, Merchant, do.
— Will. Bell, Jeweller, do.
— James Black, Spirit Merchant, Glasgow
John Bowie, Esq., W. S. Fdinburgh
Mr James Bremner, Wick
— Geo. Bremner, Fishcurer, do.

David Bremner, Esq, Wick
Mr Alex. Bremner, Bootmaker, do.
Mal. Brown, Esq. Eglinton st. Glasgow
Mr Dun. Brown, Cliff Cottage, Holy Loch
William Bruce, Esq., Provost of Wick
Alexander Bruce, Esq. Merchant, do.
Mr W. Bruce, Haberdasher, do.
— A. Bruce, Fishcurer, do.
— James Bruce, Ropemaker, Castletown
— Brunton, Excise officer, Wick

C

Captain D. Cameron, 42nd Regiment
Ensign Dun. Cameron, 42nd do.
Dun. Cameron, Esq., Stamp office, Glasgow
H. Cameron, Esq., Surgeon, Helmsdale
P. Cameron, Esq., Land Surveyor, Caithness

- Mr Hugh Cameron, Spirit Merch.
 Glasgow
 H. Cameron, Esq., Jamaica st. do.
 Mr Martin Cameron, Teacher, do.
 — John Cameron, Turner's Court
 do.
 Mr A. Cameron, Spirit-dealer do.
 — John Cameron, do. do.
 — Donald Cameron, do. do.
 — Cameron, Saddler, Golspie
 Rev Mr. Cameron, of Creich
 Alex. Cameron, Esq., Miller st.
 Glasgow
 Mr Hugh Cameron, 157 Tron-gate,
 do.
 Rev. Mr Campbell, of Berridale
 Mr Alex. Campbell, Sheriff Clerk
 dep. Tain
 Peter Campbell, Esq., Buchanan
 st. Glasgow
 Mr William Campbell, Clothier,
 Glasgow
 — Alex. Campbell, Islay Spirit
 store, do.
 — Lorn Campbell, Spirit Mer-
 chant, do.
 — James Campbell, do. do.
 — John Campbell, Joiner, do.
 Mr A. Campbell, Grocer, Bridge-
 town, do.
 — Colin Campbell, Kenmore,
 (2 Copies)
 — Alex. Carmichael, Librarian,
 Bowmore
 — Dun. Carmichael, Clothier,
 Glasgow
 — John Carmichael, 60, Maxwell
 st. do.
 Rev. David Carment, of Roakeen
 John Charles, Esq., Wilson
 Court, Glasgow
 John Christie, Esq., Bank agent,
 Golspie
 Mr Hugh Christie, George Hotel,
 Glasgow
 — Dun. Clark, Mason, Ford,
 (2 Copies)
 — John C'eghorn, Ironmonger,
 Wick
 — Alex. Coghill, General Agent
 Wick
 — Alex. Cormack, Fishcurer,
 Port Dunbar
- Mr George Cormack, Cabinet-
 maker, Wick
 — Sinclair Couper, Fishcurer, do.
 — Couper, Inspector, Dunrobin
 — Peter Craig, Ironmonger
 Glasgow
 — George Craig, Ship-owner,
 Thurso
 — Don. Craig, Bootmaker, Wick
 James Crawford, Esq., Wick
 Mr John Currie, Merch. Bowmore
 Will. Cuthbertson, Esq., Morri-
 son's Court, Glasgow
- D
- Alex. Davidson, Esq., Land Sur-
 veyor, Thurso
 Mr Stephen Davidson, Fishcurer,
 Wick
 — Davidson, Huna Inn
 — Donald Dewar, Maltland,
 Inveraray (2 Copies)
 Rev. Mr Dewar, Saline, Mull
 Mr Thomas Dickson, Student in
 Divinity, Glasgow
 George Donald, Fishcurer, Port
 Dunbar
 Mr John Donaldson, Slater, Glas-
 gow
 H. Douglass, Esq., Surgeon, do.
 Mr Rod. Douglass, Bookseller,
 Tain
 — Angus Dow, Spirit-dealer,
 Glasgow
 — Samuel Dow, do. do.
 — Alexander Dow, do. do.
 The Hon. George Dunbar, Acker-
 gill Tower
 Mr Alex. Dunbar, Saddler, 97,
 Buchanan st. Glasgow
 — James Duncan, Bookseller,
 Golspie
 Andw. Durrand, Bootmr. Wick
 George Durrand, Fishcurer, do.
- E
- Thomas Edington, Esq. Jun.
 Phoenix Iron Works, Glasgow

F

Mr Falconer, Writer, Dingwall
 — William Falconer, Fishcurer, Louisburgh
 — John Farquhar, Cooper, Wick
 — John Farquhar, Bootmr. Tain
 — Arch. Fergusson, Wright, Wellington st. Glasgow
 — Findlayson, Messenger, Dunbeath
 Angus Fletcher, Esq., Dunoon, (2 Copies)
 Ronald Fletcher, Esq., Manufacturer, Glasgow
 Mr Thomas Flint, Chemist, Tain
 Arthur Forbes, Esq., Writer, Glasgow
 James Forbes, Excise officer, Tain
 T. F. Fraser, Esq., Torehouse, Black Isle
 The Rev. Mr Fraser, of Kiltarlity
 W. S. Fraser, Esq., Writer, Dornoch
 — Captain Simon Fraser, Inverness
 Mr Alex. Fraser, Printer, Inverness
 — John Fraser, Shopkeeper, Dingwall
 — Simon Fraser, Watchmaker, Dunrobin
 Allan Fullarton, Esq., W. Nile st. Glasgow
 Rev. Mr Flyter, of Alness

G

Alex. Gair, Esq., Bank Agent, Tain
 Mr James Gardner, Student in Divinity, Glasgow
 David Garrioch, Esq., Accountant, Tain
 Mr William Georgeson, Clothier, Wick
 — Hamilton Gibson, Student in Divinity, Glasgow
 — John Gillies, Mercht. Argyle st. do.
 — Peter Gillies, Chain-maker, do.
 — James Gillies, Merchant, Broomielaw, do.
 — Niel Gillies, Kenmore
 — Dun. Gillies, Gardener, Overnewton
 The Rev. Mr Gordon, of Edderton
 Geo. Gordon, Esq., Prestonpans

R. H. Grant, Esq., Surgeon, Brora
 Robert Grant, Esq., Lybster
 Mr John Grant, Writer, Tain
 — William Grant, Road Contractor, Golspie
 — James Green, Fishcurer, Wick
 — Robert Grigor, Merchant, Cromarty
 George Gunn, Esq., Golspie
 R. J. Gunn, Esq., Surgeon, Thurso
 Mr Andw. Gunn, Bootmr. Golspie
 — Wm. Gunn, do. do.
 — George Gunn, Blacksmith, Wick

H

Mr James Harper, Cabinet-maker, Wick
 — J. E. Harvey, Spirit Merchant, Buchanan st. do.
 John Henderson, Esq., Writer, do.
 J. Henderson, Esq., Distiller, do.
 Mr John Henderson, Brewer, do.
 — Henderson, writer, do.
 Alex. Henderson, Esq., Bank Agent, Thurso
 Mr Henderson, Distiller, Edderton
 — Hewieson, Clerk, Castletown

I

Mr William Inkster, Perfumer, Tain

J

The Rev. Peter Jolly, of Cannisbay
 Mr John Joyner, Mercht. Tain

K

Lord Kintore, (2 Copies)
 The Rev. Angus Kennedy, of Dornoch
 Mr Keith, Bookseller, Dingwall
 — A. Keith, Grocer, Bridgeton, Glasgow
 R. W. Keith, Esq., Crown st. do.
 James Kirkwood, Esq., Dornoch Academy
 John Kirk, Esq., Merchant, Wick
 Mr Alex. Kirk, Fishcurer, do.
 — Wm. Kirk, Haberdasher, do.

L

Lord Lovat (2 Copies)
 David Laing, Esq., Surgeon,
 Thurso
 John Lamont, Esq., Writer, Glas-
 gow
 Mr Donald Lamont, Leather Mer-
 chant, do.
 — Lamont, Haberdasher, do.
 — Alexander Leitch, Ca'edonian
 Hotel, Wick
 — Leitch, Druggist, Wick
 Hugh Leslie Esq., Writer, Tain
 Mr Robt. Leslie, Saddler, Dornoch
 — Andrew Lindsay, Merchant,
 Golspie
 — John Livingstone, Leather
 Merchant, Glasgow
 — Arch. Livingstone, Turner's
 Court, do.
 — J. Lounttit, Rope-maker, Wick
 — John Lynam, Commercial Hotel,
 Thurso

M

The Rev. Mr M'Alister, of Nigg
 Mr M'Alister, Fishery Officer,
 Lybster
 — M'Alister, Manager of the
 Fishery, Clytho
 ← Rev. Niel M'Alpine, Probationer,
 Islay
 Mr Alex. M'Arthur, Spirit Mer-
 chant, Glasgow
 Wm. M'Arthur, Esq. 95, Cand'e-
 riggs, do.
 Mr P. M'Arthur, 66, John st. do.
 — P. M'Arthur, Baker, do.
 — Mal. M'Arthur, Argyle
 Steamer
 Dun. M'Bean, Esq., Athol place,
 Glasgow
 Mr M'Bean, Excise Officer,
 Tongue, (2 Copies)
 — Alex. M'Bean, Tailor, Golspie
 — Daniel M'Callman, Painter,
 Glasgow
 — Donald M'Callum, Swift,
 Fishery Cutter
 — Tho. M'Callum, Bootmaker,
 Glasgow
 — D. M'Coll, Excise Officer,
 Dingwall
 Rev. Alex. C. M'Coll, Glasgow
 Mr Dugald M'Coll, Saddler, 97,
 Buchanan st. do.
 — John M'Coll, Archonuel

Rev. Don. M'Coll, of Kingairloch
 Mr Donald M'Coll, 242, Argyle
 st. Glasgow
 Archibald M'Connell, Esq., 15,
 Jamaica st. Glasgow
 Mr D. M'Corkindale, Merchant,
 St Enoch's Sq. do.
 — John M'Corkindale, Bootmr.
 Bridge st. do.
 — M'Dermid, Shoemaker,
 Bridge st. Glasgow
 — John M'Dermid, Printer,
 Villafield, do.
 — Niel M'Dermid, Bootmaker,
 Argyle st.
 William M'Donald, Esq., M. D.
 Edinburgh
 The Rev. John M'Donald, of +
 Urquhart D. S.
 Mr Wm. M'Donald, Spirit Mer-
 chant, Glasgow
 James M'Donald, Esq., A. M.
 Reid's Buildings, Parliamentary
 Road do.
 Mr Angus M'Donald, Grocer,
 Cowcaddens do.
 Mal. M'Donald, Esq., 15, Jamaica
 st. do.
 Mr Alex. M'Donald, Spirit dealer,
 Gallowgate. do.
 — Peter M'Donald, do. Frederick
 st. do.
 — M'Donald, Plumber, N. Albion
 st. do.
 — M'Donald, Comrie's Hotel,
 Glasgow
 — Colin M'Donald, Joiner, Car-
 rick st. do.
 — Murdoch M'Donald Turner's
 Court, do.
 — John M'Donald, do. do.
 Don. M'Donald, Esq. Marvhill
 Mr Alex. M'Donald, School-
 master, Kilmorack
 — M'Donald, do. Ballechroy,
 Mull
 — John M'Donald, Officer of
 Excise, Thurso
 — M'Donald, Merchant, Leiry
 — M'Donald, Fishcur'r Dunbeath
 — John M'Donald, Dunrobin
 — Robt. M'Donald, Shopkr. Wick
 — M'Donald, Blacksmith, Kin-
 nardie
 — David M'Donald, Baker, In-
 verness, (2 Copies)
 — D. M'Donald, Sawyer, do.
 Allan M'Dougall, Esq., W. S.
 Edinburgh

- Mr D. S. M'Dougall, Parochial Schoolmaster, Weem, (4 Copies)
 — Ronald M'Dougall, Turner's Court, Glasgow, (6 Copies)
 — Dun. M'Dougall, Spirit dealer, Glasgow
 — Dun. M'Dougall, Cabinet-mr. do.
 — John M'Dougall, Teacher, Carradale
 — J. M'Dougall, Tartan Warehouse, Inverness
 Duncan M'Dougall, Esq., 48, George sq. Glasgow
 George M'Ewen, Esq., Surgeon, Glasgow
 John M'Ewen, Esq., Surgeon. do.
 Mr Arch. M'Ewen, Herring Merchant, do.
 — D. M'Fadyen, Engineer, do.
 The Rev. Mr M'Farlane Carradale, (2 Copies)
 Allan M'Farlane, Esq., Wick, (2 Copies)
 Mr Niel M'Farlane, 19, George st. Glasgow
 — Parlane M'Farlane, Argyle Hotel, do.
 The Rev. Mr M'Gilvray, of St Mark's, Glasgow
 Mr Wm. M'Gilvray, Grocer, Inverness
 Alex. M'Gilvray, Esq., Lairg
 Dr. James M'Gregor, 42nd. Regiment
 Mr Andrew M'Gregor, Chemist, Glasgow
 — Peter M'Gregor, Merchant, Thurso
 — Peter M'Gregor, Merchant, Edinburgh
 — Arch. M'Gregor, Printer, Villafield, Glasgow
 Robert M'Gregor, Esq., Surgeon, do.
 Mr Alex. M'Gregor, Dunlop st. do.
 — Robert M'Gregor, 45, S. Frederick st. do.
 — Peter M'Gregor, Boot and Shoemr. Brunswick Place, do.
 — John M'Gregor, Greenhill st. do.
 Niel M'Innes, Grocer, Argyle st Glasgow
 Mrs James M'Innes, Brougham Place, do.
 Mr John M'Intyre, Cooper, do.
- Mr Daniel M'Intyre, Clothier, do.
 — J. M'Intyre, Bricklayer. do.
 — John M'Intyre, Tea Merchant, George st. do.
 — Ma'. M'Intyre, Blacksmith, W. Nile st. do.
 — John M'Intyre, Royal Exchange, Glasgow
 — M'Intyre, Gardener, Dunrobin
 J. M'Intyre, Esq., Conan Bridge
 Mr H. M'Intyre, Spirit dealer, Saltmarket, Glasgow
 Eric M'Kay, Esq., Merchant, Dingwall, (12 Copies)
 Miss Margaret M'Kay, do.
 Mr Don. M'Kay, Bookseller Thurso
 — Don. M'Kay, Innkeeper, do.
 The Rev. George M'Kay, of Clyne
 The Rev. Mr M'Kay, Tain
 Mr Don. M'Kay, Merchant, do.
 — Alex. M'Kay, Teacher, Lybster
 — Wm. M'Kay, Wright, Golspie
 John M'Kay, Esq., Accountant, Wick
 Robert M'Kay, Esq., Writer, do.
 Mr M'Kay, Messenger, do.
 — Wm. M'Kay, Spirit dealer, Gallowgate, Glasgow
 — Alex. M'Kechnie, Tailor, Argyle st. Glasgow
 — Hugh M'Kellar, Clerk, do.
 — M'Kellar, Kilbride Kerry
 George R. M'Kenzie, Esq. yr. of Aldie (2 Copies)
 Captain Wm. M'Kenzie, of Gruinard, Edinburgh
 William M'Kenzie, Esq., W. S. Edinburgh
 The Rev. Alexander M'Kenzie, of Strontian
 The Rev. David M'Kenzie, of Farr
 Rev. William M'Kenzie, of Olrig
 Captain M'Kenzie, Riverford
 Dun. M'Kenzie, Esq., Keppoch
 Mr Wilson M'Kenzie, Postmaster Invergordon
 — John M'Kenzie, Teacher, Tain
 — John M'Kenzie, Writer, do.
 — Wm. M'Kenzie, Road Inspector do.
 — Dun. M'Kenzie, Vintner, do.
 — M'Kenzie, Grocer, Glasgow
 — M'Kichan, Anderston, Glasgow
 — D. M'Kinnon, Tea Merchant, do.

- Mr Niel M'Kinnon, Shopkeeper,
 Port-Dundas
 John M'Kinnon, Esq., Kyleakin,
 Skye
 Kenneth A. M'Lachlan, Esq.,
 Teaninich Distillery
 Alex. M'Lachlan, Esq., Campbell
 st. Glasgow
 Mr Alex. M'Lachlan, Warwick
 st. do.
 — Daniel M'Lardy, Clothier,
 Argyle st. do.
 — David M'Laurin, Clothier,
 Edinburgh
 — Peter M'Laurin, Grocer, Glas-
 gow
 — Dun. M'Laurin, Baker, do.
 Arch. M'Lean, Esq., W. S. Edin-
 burgh
 Mr Wm. M'Lean, Blacksmith,
 Thurso
 Mr M'Lennan, Inverness Journal
 Office
 — John M'Lennan, Parochial
 Schoolmaster, Evanton
 John M'Leod, Esq., of Raasay
 Donald M'Leod, Esq., of Gladfield
 — Rev. John M'Leod, of Morven
 — Rev. Alex. M'Leod, Glasgow
 Mr Donald M'Leod, Clothier, do.
 — Dun. M'Leod, Manufacturer,
 do.
 — M. M'Leod, Fishmonger, do.
 — Wm. M'Leod, House Carpen-
 ter, Golspie
 — Alex. M'Leod, Shoremaster,
 Helensdale
 — M'Leod, Esq., Inver-
 gordon
 — Donald M'Leod, Teacher,
 Lochaber
 — Dugald M'Millan, Harbour-
 master, Lybster
 — John M'Millan, Farmer,
 Tordsdale
 Rev. Mr M'Nab, Islay
 Rev. Mr M'Neil, Glasgow
 Mr Will. M'Phail, Clothier,
 Crown st. do.
 — John M'Phederan, Fisherman,
 Furnace, Lochfyneside
 Rev. Mr M'Pherson, of Golspie
 Lieut. M'Pherson, 42nd. Regi-
 ment
 Capt. D. M'Pherson, Renfield st.
 Glasgow
 John M'Person, Esq., Royal Ex-
 change Glasgow
- Alexander M'Pherson, Esq., Wri-
 ter, Douglass st. do.
 J. M'Pherson, Esq., George st. do.
 Mr M'Pherson, Victualler, Cal-
 ton, do.
 Alex. M'Pherson, Esq., Wick
 Mr Alexander M'Pherson, Merch.
 Cromarty
 — Wm. M'Pherson, do. Alness
 Ensign G. M'Quarrie, 42nd Regi-
 ment
 Mr Donald M'Vicar, Derinernach
 — George Malcolm, Spirit Mer-
 chant, Glasgow
 — George Malcolm, Fishcurer,
 Wick
 — Mankinson, Excise Officer,
 Thurso
 — Manson, Distiller, do.
 — Mathieson, Royal Exchange
 Sq. Glasgow
 — Mathieson, Woodranger, Dun-
 robin
 — James Menzies, George Hotel,
 Glasgow
 James Mill, Esq., Surgeon, Wick
 Mr Miller, Haberdasher, Thurso
 — Ebenezer Miller, Fishcurer,
 Wick
 — Wm. Morrison, Bookseller,
 Glasgow
 — Dugald Moore, do. do.
 John Mowat, Esq., Wick
 Mr Geo. Mowat, Fishcurer, do.
 — Wm. Munro, 396, Argyle st.
 Glasgow
 — Wm. Munro, Joiner, Dornoch
 Munro and Ross, Merchants, Tain
 Mr Munro, Shopkeeper, Thurso
 — R. Munro, Cooper, Lybster
 — R. Munro, Shopkeeper, Wick
 — Robt. Munro, do. Alness
 — Munro, do. do.
 — Joseph Murdoch, Fishcurer,
 Wick
 — James Murray, Mercht. Gol-
 sple
 — Don. Murray, Cabinet Maker,
 Tain
 — D. Murray, Excise Officer,
 Wick
 — Wm. Murray, Innkeeper, do.
 — Don. Murray, Cabinet-maker,
 do.
 — Dun. Murray, Teacher, St.
 Andrew sq. Glasgow

C N

Robert Napier, Esq., Lancefield,
Glasgow
Mr R. Napier, do.
— Neish, Writer, Golspie
John Neilson, Esq., 57 Renfield st.
Glasgow
Rev. Hugh Nicholson, Wick

O

Mr Alex. Oag, Fishcurer, Wick
Alex. Orr, Esq., Accountant,
Thurso

P

Mr Purves, Merchant, Wick

Q

Mr Quoya, Fishcurer, Wick

R

Mr J. Rankine, Adelphi st. Glas-
gow
— A. Rankine, Tailor, Dunoon
W. Redfern, Esq., West Regent
st. Glasgow
Mr Peter Reid, Bookseller, Wick
— J. Reid, Harbour Office, do.
John Robertson, Esq., Wick
Allan Robertson, Esq., do.
Mr Alex. Robertson, Ironmonger,
do.
William Rodger, Esq., Buchanan
st. Glasgow
James Robertson, Esq., Surgeon,
Tain
Robert Rose, Esq., Writer, Wick.
S. A. Ross, Esq., Sheriff-Clerk,
Tain
Mr Ross, Inverness Journal Office
— Donald Ross, Slater, Wick
— Ross, Viewfarm, Dingwall
— Ross, Berrisdale Inn
Andrew Ross, Esq., C. yne Distil-
lery
Mr Wm. Ross, Tain Academy
— David Ross, Teacher, Tain
— Donald Ross, Brazier, do.
— Ross, Writer, Dornoch
— Andw. Rutherford, Saddler
Golspie
— Robert Rutherford, Merchant
Helmedale

S

Lord James Stuart, M. P.
Sir George Sinclair, Bart, M. P.
Mr David Sandison, Fishcurer,
Wick
David Scott, Esq., of Myrtle
Mr Sedgwick, Sculptor, Golspie
— Shanks, Contractor, Islay
— Shaw, Excise Officer, Dun-
beath
Colonel Charles Shaw, Glasgow
Arch. Shields, Esq., Writer, Wick
Mr Simpson, Cabinet-maker, Tain
— Peter Sinclair, Clothier, Ab-
botsford Place, Glasgow
William Sinclair, Esq., of Fres-
wick
F. T. Sinclair, Esq., of Lybster
Mr William Sinclair, Fishcurer,
Wick
— James Sinclair, Mercht. do.
— John Sinclair, Stronmilchan,
Glenorchy
— Hugh Skinner, Saddler, Tain
— Wm. Smith, Tailor, Wick
— Malcolm. Smith, Adelphi st.
Glasgow
— J. Stewart, 29 Gallowgate, do.
John Stewart Esq., Publisher of
the "Northern Star," Wick
James Stewart, Esq., Writer,
Wick
Daniel Stewart, Esq., Writer, do.
The Rev. William Stewart, do.
Wm. Stevenson Esq., George Ho-
tel do.
P. Smith, E-q. Blackfriar st. do.
Mr John Strachan, Messenger at
Arms, Tain
— James Stuart, 19, Washington
street, Glasgow
E. Sutherland, Esq., Surgeon,
Wick
Mr Sutherland, Fishcurer, Wick
John Sutherland, Esq., Surgeon,
Lybster
Mr Alex. Sutherland, Merchant,
do.
— Wm. Sutherland, Merchant,
Swiney
— Alex. Sutherland, do. do.
— James Sutherland, Innkeeper
Brora
— Wm. Sutherland, Bootmaker,
Thurso

- George Swanson, Esq., Writer
Wick
Mr George Swanson, Fishcurer,
do.
— James Symon, Cabinet-maker,
(2 copies) do.
- Mr Turnbull, Dunrobin
— Alex. Turner, Writer, Tron-
gate, Glasgow
— Alex. Turner, Jun. do. do
— Dugald Turner, Cralecan
— Alex. Turner, jun. Merch.
Argyle st. Glasgow

T

- James Taylor, Esq., yr. of Nigg
The Rev. Mr Taylor, Thurso
Mr Colin Taylor, Merchant, Bow-
more
— Taylor, Writer, Tain
G. T. Taylor, Esq., Jamaica st.
Glasgow
Mr Thos. Templeton, Wine Mer-
chant, Bath st. do.
John Tennant, Esq., St Rollox
R. Thomson, Esq., Writer, Wick
Mr John Thomson, Argyle Fur-
nace
— Donald Thomson, do.
— Chas. Thomson, Spirit dealer,
Glasgow
James Tindall, Esq., Golspie
Mr Wm. Todd, Saddler, Thurso
James Traill, Esq., of Ratter
James Traill, Esq., yr. of Ratter

W

- Mr Duncan Walker, Argyle st.
Glasgow
James Waters, Esq., Collector of
Customs, Wick
Baillie Waters, do.
Mr John Waters, General Agent,
do.
William Watson, Esq., Glasgow
Chas. Watt, Esq., Lawmoor Place
do.
Mr Wares, Fishcurer, Wick
D. F. Weir, Esq., Surgeon, Glas-
gow
Mr Thomas Wightman, Parochial
Schoolmaster, Thurso
Rev. Mr Williamson, of Croick
Mr Wilkinson, Excise Officer,
Tain
Rev. John Wiseman, Wick

ADDITIONAL

LIST OF SUBSCRIBERS.

A

James B. Allan, Esq., M. D., For-
res
Theodore Allan, Esq., Nairn
Mr John Allan, Corn Merchant,
Elgin
Mrs Andrews, Torrich
Mr John Andrews, Farmer, House-
hill
— Thomas Anderson, Farmer,
Gaskinloan

B

Mr George Bain, Teacher, Nairn
— James Bain, Brewer, Forres
— Wm. Bowie, Butcher, Elgin
H. J. Brodie Dunn, Esq. of Mill-
town
Miss Brodie, of Brodie
Archibald D. Brands, Esq., Sur-
geon, Forres, (2 Copies)
Mrs A. D. Brands, Forres
— Cumming Bruce, of Dun-
phail
Mr A. Brown, Steward Victoria
steam-boat
— Peter Burgess, Merchant,
Grantown

C

The Rev. D. Cameron, of Laggan
Mr Donald Cameron Grieve, Cluny
— Duncan Cameron, Clerk of the
Woods, Abernethy
John Cameron, Esq., Nairn
Mr Robt. Cameron, Shoemaker,
Nairn

Mrs Campbell, of Kilravock
Miss Jean Campbell, Manse of
Croy
Major A. B. Campbell, Elgin
Mr William Campbell, Merchant,
Forres
Norman Campbell, Esq., Surgeon,
Forres
Mr D. Campbell, Teacher, Beauly
Miss Anne Carmichael, Nairn, (2
Copies)
— Grace Carmichael, Bogton
Place, Forres
Mr John C apperton, Shoemaker,
Elgin
N. Clark, Esq., Kinsteary
Mr Alex. Coull, Teacher, Edin-
killie
James Couper, Esq. Surgeon,
Nairn
Mr David Couper, Clothier, Forres
George Cromar, Esq., do.
Mr Robert Cruickshank, Drug-
gist, Elgin
Captain Patrick Cruickshank,
Pityoulish
Sir William Gordon Cumming, of
A'tyr
Lady Gordon Cumming, of Altyr
Miss Gordon Cumming, of do.
— Cumming, Moy
W. G. Cumming, Esq., Writer,
Forres
Mr Robert Cumming, Merchant,
Lynwilg

D

Thomas Davidson, Esq., Banker,
Forres

Patrick Dewar, Esq., Writer,
Nairn
Mr Robert Dishue, Elgin Brewery
— Robert Donaldson, Merchant,
Auldearn
— William Downie, Merchant,
Forres
Arthur Duff, Esq., Elgin
Patrick Duff, Esq., do.
Sir Archibald Dunbar, Elgin
R. Dunbar, Esq., of Seapark
Mr Robert W. Dunbar, Merchant,
Grantown

E

Mr John Eason, Builder, Kingus-
sie
— Thomas Eddie, Merchant,
Forres

F

Robert Falconer, Esq., Provost of
Nairn
Mr Robert Farquhar, Tailor, El-
gin
— Alexander Fletcher, Apothe-
cary, Nairn
— Alex. Fletcher, Hotel, Nairn
Mrs Fojamhe, Grant Lodge, El-
gin
J. Forbes, Esq., Druggist, Inver-
ness
Mr James Forsyth, Teacher,
Thornhill, Forres
— Alex. Forsyth, Distiller, For-
res
Messrs. Forsyth & Young, Book-
sellers, Elgin, (2 Copies)
Mr J. R. F. S. Forsyth, Iron-
monger, Elgin
— James Forsyth, Merchant, El-
gin
William Forsyth, Esq., Dell of
Abernethy
Sir Hugh Fraser, Redcastle
Mr Alexander Fraser, Merchant,
Nairn
— Donald Fraser, Draper, In-
verness

G

Mr James Garden, Corn Factor,
Elgin
— John Geddes, Writer, Nairn
— James Gillan, Merchant, Forres
The Rev. M. Gordon, of Fodderty

Miss M. A. Gordon, Forres
Mrs Gordon, Elm Cottage, Forres
— Gordon, Darliston Cottage,
Elgin
Alex. Gordon, Esq., Writer, Elgin
Alexander Gowans, Esq., Cawdor
Mr John Gregor, Nursery, Forres
Wm. Grigor, Esq., Writer, do.
The Misses Grant, Larkfield, Nairn
Mrs Grant of Duthil do.
Alexander Eneas Grant, Esq.,
Banker, Nairn
James Grant, Esq., of Viewfield
The Rev. Duncan Grant of For-
res
Miss J. D. Grant, Burnside,
Forres
— J. Grant, Mayfield, Forres
Robert Grant, of Kincorth, Esq.,
Advocate
Major Grant Peterkin, of
Grangehall, &c.
Colonel A. Grant, Prospect Lodge,
Elgin
William Grant, Esq., Accountant,
Elgin
James Grant, Esq., Writer, Elgin
Mr Donald Grant, Teacher, Nairn
— John Grant, Wine Merchant,
Elgin
— Thomas Grant, Shoemaker,
Elgin
— A. Grant, Clerk, Elgin
The Rev. James Grant, of Crom-
dale
Captain Gregory Grant, Burnside
John Grant, Esq., Banker, Gran-
town
Mr Wm. Grant, Innkeeper, Gran-
town
L. A. Grant, Esq., Rothiemun
Mr James Grant, Teacher, Crom-
dale
The Rev. C. Grant, of Rothie-
murchus
James Gray, Esq., M.D., Kingus-
sie
Mr John Gray, Wright, Brackla

H

Mr Robert Hardy, Spirit Mer-
chant, Forres
Alex. Hector, Esq., Kinnudie
Mr William Henderson, Officer of
Excise, Cawdor
— George Hood, Clerk, Forres
John Hodges, Esq., do.

I

John G. Innes, Esq., Surgeon, Forres
 Mr Robert Innes, Grocer, Elgin
 Murdoch Jaffray, Esq., Budgate
 Mr Alexander Johnston, Brewer, Brackla
 — J. Johnston, Merchant, Elgin

K

Mr Charles Kay, Merchant, Forres
 — Archd. Keir, Farmer, Kinloss
 — Lauchlan Kennedy, Draper, Nairn
 — John Kynoch, Merchant, Forres

L

Mr Wm. Laing, Merchant, Forres
 George Leslie, Esq., Writer, Elgin
 Mr D. Loudon, Farmer, Farnhill
 — D. Loudon, do. Newton, Kinloss

M

Mr Duncan M'Arthur, Tacksman, Blarney
 H. M'Bean, Esq., Surgeon, Forres
 Mr P. M'Bean, Saddler do.
 — Lewis M'Bean, Tailor, Kingussie
 Miss Jessie M'Dona'd, Forres
 Mr Roderick M'Donald, Brewer, Forres
 — Peter M'Donald, Bookseller, Elgin
 — William M'Donald, Schoolmaster, of Abernethy
 — Alexander M'Donald, Merchant, Nethy Bridge
 The Rev. J. M'Donald, of Alvie
 Mr Alexander M'Donald, Carding Miller, Kingussie
 Hector M'Fadyen, Esq., Exchange, Edinburgh
 Mr Alexander M'Gilvray, Saddler, Forres
 John M'Intosh, Esq., of Firhall
 Mrs M'Intosh, Lodgehill, Nairn
 Mr John M'Intosh, Wood Merchant, Nairn
 Wm. M'Intosh, Flesher, Nairn

Mr William M'Intosh, Farmer, Nairnside
 — Wm. M'Intosh, Baker, Kingussie
 Mrs M'Intosh, Auldearn
 Mr George M'Intosh, Clerk, Kinladd
 Alex. M'Intosh, Esq., Burgie
 Alexander M'Intosh, Esq., Dell of Rothiemurchus
 Mr Peter M'Intyre, Merchant, Forres
 The Rev. Geo. M'Kay, of Rafford
 Thomas M'Kay, Esq., Accountant, Kingussie
 Mr D. M'Kenzie, Bookseller, Nairn
 — John M'Kenzie, Merchant, Nairn
 — James G. M'Kenzie, Schoolmaster, Auldearn
 — Donald M'Kenzie, Merchant, Auldearn
 James M'Kenzie, Esq., Surgeon, Forres
 W. P. M'Kenzie, Esq., Accountant, Grantown
 Wm. M'Killigin, Esq., of Reulugais
 The Rev. S. F. M'Lauchlan, of Cawdor
 The Rev. W. C. M'Laurin, Parsonage, Elgin
 Miss J. G. M'Lean, Nairn Hotel
 Mrs M'Lean, North Cottage, Forres
 Captain M'Lean, North Cottage, Forres
 Mr Alex. M'Lean, Baker, Forres
 Mrs Captain M'Lean, do.
 Mr M'Lean, Druggist, do.
 The Rev. D. M'Leod, Edinburgh
 Norman M'Leod, Esq., of Dalvey
 D. A. M'Leod, Esq., do.
 Miss M'Leod, do.
 General D. M'Pherson, Burgie
 Mr James M'Pherson, Blacksmith, Forres
 — John M'Pherson, Vintner, Kingussie
 Duncan M'Pherson, Esq., Banker, Kingussie
 Duncan M'Pherson, Esq., Postmaster, Kingussie
 Mr Angus M'Pherson, Ground Officer, Bellville
 Captain M'Pherson, Bialled, by Kingussie

Major M'Pherson, Bialled, by Kingussie
 The Misses M'Pherson, Ralia, Breakachy
 Mr John M'Pherson, Gamekeeper, Breakachy
 — Malcolm M'Pherson, Innkeeper, Dalwhinnie
 — John M'Pherson, George Hotel, Perth
 — Hugh Duff M'Queen, Hotel, Forres
 Robert Ma'coim, Esq., Sheriff Clerk, Nairn
 David D. Manson, Esq., M. D., Spynie
 Mr Pearce William Mand, Merchant, Forres
 James Mellis, Esq., Writer, Elgin
 Mr. George Mickie, Gardener, Cluny
 — Alexander Milne, Bookseller, Forres
 Miss Jane G. Mitchell, Forres
 Mr John Mitchell, Schoolmaster, Cawdor
 — Henry Mitchell, Schoolmaster, Alvie
 Miss Jane Munro, Greenwood Cottage, Forres
 Mr John Munro, Officer of Excise, Forres
 Mrs Munro, West End, Grantown
 John Murray, Esq., M. D., Kingussie

O

Mr Wm. Ogilvie, Clerk, Forres
 — Wm. Ogilvie, Schoolmaster, Dyke

P.

The Rev. J. Paterson, Elgin
 John Paul, Esq., Surgeon, do.
 Mr Wm. Paul, Distiller, Kilnflat
 — Andrew Priest, Gardener, Kinsteary

R

Mr Pat. Riach, Merchant, Forres
 William Robb, Esq., Surgeon, Elgin
 D. Robertson, Esq., Thornhill, Forres
 Mrs Robertson, Madras (Dalvey)

Mr William Robertson, Architect, Elgin
 George Robertson, Esq., Banker, Elgin
 Mr George P. Robertson, Officer of Excise, Balmennach
 — David Robertson, Merchant Grantown
 — James Robertson, Schoolmaster, Rothiemurchus
 Mrs Rose, of Kilravock, Nairn
 Captain James Rose, Nairn
 The Rev. Dr John Rose, of Drynie
 Mr Geo. Ross, Merchant, Forres
 — John Ross, George Hotel, Perth
 — Thomas Russell, Merchant, Forres
 Thomas Russell, Esq., Writer, Elgin
 Mr A. Rutherford, Schoolmaster, Kingussie

S

William Sclanders, Esq., Writer, Forres
 Mr John Seal, Merchant, Forres
 — R. Simpson, Merchant, Nairn
 Alex. Simpson, Esq., Outlaw-well
 Mr James Simpson, Merchant, Elgin
 James Shearer, Esq., Elgin
 Miss Margaret Smith, Knockomie
 The Rev. Thomas Stark, Forres
 Mrs Dr Stephen, Elgin
 Captain J. Stewart, do.
 The Rev. J. Stewart, of Abernethy (2 Copies)
 Mr James Stewart, Innkeeper, Nethy Bridge
 — A Stewart, Wine Merchant, Patrick Square, Edinburgh
 D. Stewart, Esq., Mains of Belleville
 Mr George Stewart, Forres
 Alexander Stronach, Esq., Accountant, Elgin
 Mr Alex. Sutter, Teacher, Bishop-mill

T

Mr Robert Taylor, Joiner, Forres
 Captain John Tod, Lossiemouth
 James C. Todd, Esq., Accountant, Nairn

Mr Francis Tolmie, Tacksman,
Auchindown
The Rev. Alexander Topp, Elgin
Mr George Tullo, Clerk, Brackla
Alexander Tulloch, Esq., Forres

U

Robert Urquhart, Esq., Writer,
Forres
A. Urquhart, Esq., Writer, Forres

W

James Fife Walker, Esq., Writer,
Elgin
Alexander Watson, Esq., Banker,
Forres
Robert Watson, Esq., Town
Clerk, Forres

Mr James Watson, Schoolmaster,
Rafford

Wm. Welsh, Esq., Nairn Academy
(2 Copies)

Mr A. Williamson, Merchant,
Forres

M. A. Wilson, Esq., Gervally

George Wilson, Esq., Downduff

Mr J. Winchester, Merchant, El-
gin

— A'lexander Wiseman, Innkeep-
er, Lossiemouth

Y

R. Young, Esq., Writer, Elgin

A. Young, Esq., do. Main,
Elgin

GLASGOW:

W. G. BLACKIE & CO., PRINTERS,
VILLAFIELD.

66671482

12

66
22,
Q1.
5/

_____

